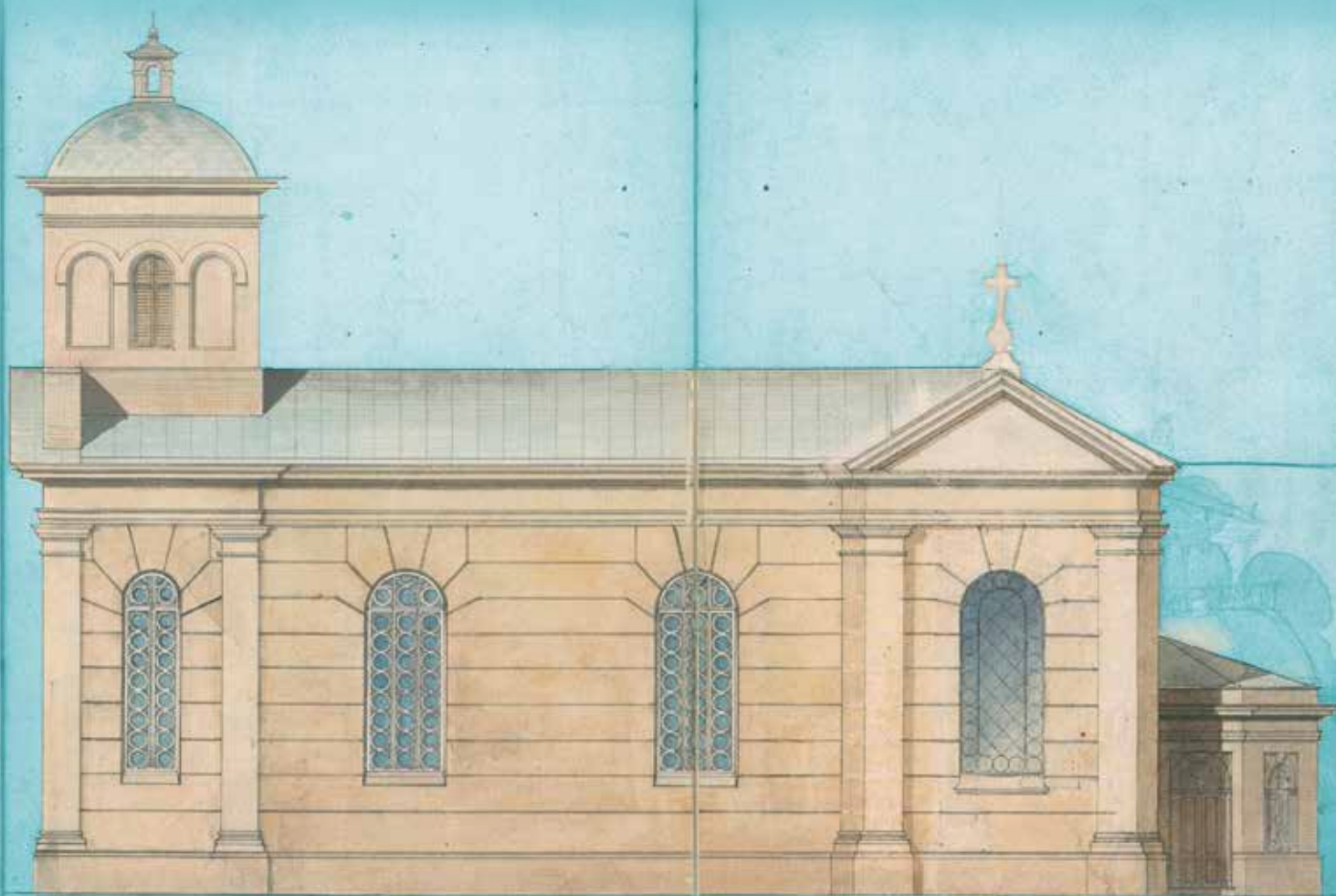

AŻ DO DZIŚ...

200 lat Parafii Ewangelicko-Augsburskiej
w Radomiu

AŻ DO DZIŚ...

200 lat Parafii Ewangelicko-Augsburskiej
w Radomiu

RADOM 2026

ARCHIWA
PAŃSTWOWE

ARCHIWUM PAŃSTWOWE W RADOMIU

Aż do dziś...

200 lat Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Radomiu

Wybór i opracowanie materiałów:

Dorota Kitlas-Gawin

Krzysztof Głowacki

Digitalizacja źródeł:

Michał Mirkowski

Opracowanie graficzne i skład:

Art-Mania, art-manial@wp.pl

© Copyright by Archiwum Państwowe w Radomiu

Radom 2026

Numer ISBN 978-83-979427-1-4

Strona internetowa
Archiwum Państwowego
w Radomiu
www.radom.ap.gov.pl

Fanpage
Archiwum Państwowego
w Radomiu
www.facebook.com/apradom

Słowo od Dyrektora

200 lat Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Radomiu to wspaniała okazja, aby przybliżyć historię rozwoju parafii oraz ludzi zrzeszonych wokół tego wyznania. Społeczność ewangelicka miała również swój wkład w tworzeniu niezwykłych dziejów naszego miasta, nadając mu „skórzany” charakter na lata. W związku z tym jubileuszem Archiwum Państwowe w Radomiu przygotowało plenerową wystawę pt. „Aż do dziś... 200 lat Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Radomiu” oraz niniejsze wydawnictwo, korzystając z zapisów tych wydarzeń w dokumentach parafii ewangelickiej oraz materiałach archiwalnych przechowywanych w naszym zasobie.

Czołowe rodziny ewangelickie w Radomiu nie tylko miały pozytywny wpływ na losy swojego kościoła, ale także zostawiły swój ślad w historii naszego miasta. I tak rodziny Schniersteinów i Karschów zaangażowały się w rozwój garbarstwa. Na stanowisku Gubernialnego Urzędu Lekarskiego stał Jan Freyer, a dr Adolf Tochtermann był lekarzem Szpitala Miejskiego w Radomiu. Równie ważną dla miasta osobą był aptekarz i malarz – Karol Hoppen. Niezwykłą postacią w historii Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Radomiu był pastor Edmund Friszke, proboszcz od 1930 r., zwolennik liturgii w języku polskim i więzień obozów koncentracyjnych. Zapraszam do poznania dziejów radomskich ewangelików poprzez wnikliwą i uważną lekturę wydawnictwa.

Dziękuję z tego miejsca kuratorom wystawy Pani Dorocie Kitlas-Gawin oraz Panu Krzysztofowi Głowackiemu za pracę i trud jaki włożyli w przygotowanie wystawy oraz towarzyszącej jej publikacji. Dziękuję również pastorowi Wojciechowi Rudkowskiemu, proboszczowi Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Radomiu, który zaprosił Archiwum Państwowe w Radomiu do wspólnego uczczenia tej ważnej dla naszego miasta rocznicy.

Ewelina Majsterek
Dyrektor Archiwum Państwowego w Radomiu

Wstęp

Dwa wieki - tyle czasu upłynęło od powstania Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Radomiu. To doskonały moment by uczcić ten jubileusz przybliżając historię tej Wspólnoty znajdującą swoje odbicie w różnorodnych archiwaliach, które zaprezentowaliśmy na wystawie plenerowej pt. „Aż do dziś... 200 lat Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Radomiu” oraz niniejszym wydawnictwie. Ekspozycję w przestrzeni publicznej można oglądać latem 2026 roku przy Placu Jagiellońskim.

Oddajemy w Państwa ręce publikację pełną źródeł dotyczących dziejów radomskich ewangelików. W katalogu wykorzystaliśmy materiały z zasobu Archiwum Państwowego w Radomiu i te zgromadzone w Archiwum Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Radomiu. Po przeprowadzeniu kwerendy dokonaliśmy selekcji jej wyników biorąc pod uwagę: stan zachowania, głębię informacyjną, walory wizualne oraz unikatowość. Warto w tym miejscu zaznaczyć, że część z nich nie była do tej pory publikowana. Wśród wybranych dokumentów znalazły się m.in.: kronika parafialna, pisma urzędowe, plany, projekty budynków, fotografie, karty pocztowe, plakaty, afisze, druki firmowe, wycinek prasowy, nekrolog, świadectwa i pamiątki konfirmacji. Archiwalia te sporządzone zostały w języku polskim, rosyjskim i niemieckim. Katalog chronologicznie otwiera kwestionariusz osobowy Fryderyka Augusta Schniersteina z 1816 roku, a zamykają współczesne zdjęcia obiektów parafialnych wykonanych przez pracownika naszego archiwum i pasjonata fotografii Pana Michała Mirkowskiego.

Przeszłość parafii opisaliśmy w formie kalendarium. Charakteryzowane przez nas źródła odnoszą się do funkcjonowania tej wspólnoty na różnych płaszczyznach, zarówno tej duchowej, jak i społeczno-gospodarczej. W 1825 roku ewangelicy radomscy podejmują inicjatywę utworzenia parafii, co znajduje odzwierciedlenie w zachowanych dokumentach. Należy do nich np. pismo Kolegium Kościelnego Wyznań Ewangelickiego i Reformowanego Miasta Wojewódzkiego Radomia dotyczące kościoła i domu pastora datowane na rok 1826. Prezentujemy również dokumenty związane z utworzeniem i zagospodarowaniem cmentarza oraz szkół ewangelickich.

Kronika dziejów parafii, fotografie, druki ulotne, listy składek opłacanych przez wiernych z podaniem ich personaliów i profesji to jedne z wielu dokumentów, które wybraliśmy, aby jak najszerzej pokazać barwne życie parafii. Nie mogło zabraknąć w tym zestawieniu także pamiątek dotyczących się pastorów posługujących społeczności luterkańskiej w Radomiu. Zaliczają się do nich m.in.: Edmund Friszke, Henryk Tochtermann, Włodzimierz Missol, Juliusz Krause, Jan Stockmann i Otton Wüstehube. Ponadto zamieściliśmy materiały świadczące o działalności wybitnych i przedsiębiorczych Ewangelików, spośród których możemy wskazać: literata Walerego Przyborowskiego, lekarza Adolfa Tochtermana oraz garbarzy Augusta Schniersteina i Wilhelma Karscha.

Katalog mieści źródła traktujące o dobrych i trudnych chwilach, z którymi mieszkańcy regionu radomskiego mierzyli się na przestrzeni wieków. Przyjrzyjmy się bliżej historii Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Radomiu zapisanej w archiwaliach zamieszczonych na kolejnych kartach tego wydawnictwa.

Kalendarium

1826 – Erygowanie Parafii Ewangelickiej w Radomiu.

1827 – Nabycie przez parafię dawnego Kościoła pw. Najświętszej Maryi Panny w Radomiu.

1828 – Remont kościoła i odprawienie pierwszego nabożeństwa.

1830 – Wybór pastora Juliusza Krause na pierwszego proboszcza parafii. Zakup plebanii.

1833 – Wydanie zgody na założenie cmentarza parafialnego przy nowym trakcie krakowskim i starym piotrkowskim.

1837 – Odlew i pierwsze użycie dzwonów parafialnych.

1841 – Ofiarowanie parafii obrazu Chrztu Jezusa Chrystusa przez jej członka Karola Hoppena.

1842 – Powołanie do życia szkoły ewangelickiej w Radomiu dzięki staraniom garbarza Augusta Schniersteina. Pierwszym nauczycielem zostaje Wilhelm Schultz.

1843 – Tragiczna śmierć pastora Juliusza Krause podczas remontu dzwonnicy.

1844 – Nowym proboszczem parafii zostaje pastor Franciszek Jan Władysław Stockmann.

1847 – Zakup karawanu, nakryć dla koni oraz katafalku na potrzeby parafii.

1853 – Parafia liczy 719 wiernych.

1858-1859 – Obmurowanie cmentarza.

1860 – Stanowisko pastora obejmuje Otton Wüstehube. Wkrótce parafia osiąga liczbę 2355 wiernych.

1876 – Śmierć wieloletniego kantora i nauczyciela Wilhelma Schultza. Jego miejsce na 4 lata zajmuje Adolf Hauptmann.

1877 – Wyposażenie świątyni w nowe organy pochodzące z zakładu organmistrza Riemera z dolnośląskiego Brzegu.

1880 – Bogumił Süss obejmuje stanowiska kantora i nauczyciela.

1883 – Wzniesienie nowego budynku szkolnego.

1893 – Parafia liczy 5000 zborowników.

1893-1895 – Gruntowny remont i przebudowa kościoła nadająca mu obecny wygląd.

1902 – Śmierć pastora Ottona Wüstehube. Do parafii zapisanych jest 11849 osób.

1903 – Nowym pastorem zostaje wybrany Henryk Tochtermann.

1907 – Zelektryfikowanie kościoła dzięki wsparciu Teodora Karscha i jego rodziny.

1909-1912 – Kolejny remont kościoła. Pokrycie i otynkowanie świątyni. Nowa marmurowa chrzcielnica. Ogrodzenie budynku i zasadzenie zieleni.

1915 – Rozpoczęcie wywózki ewangelików w głąb Rosji na mocy dekretu Cara. Wsiedlono ponad 90% parafian.

1918 – Odradzenie się kraju i parafii. Powroty z zesłania.

1920 – Utworzenie Ewangelickiej Spółdzielni Kredytowej w Radomiu w celu pomocy parafianom.

1921 – Reaktywacja chóru parafialnego „Harfa”.

1924 – Powołanie przez Władysława Roguskiego radomskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Ewangelickiego na czele z Janiną Łagodzińską i Wandą Tochtermann.

1926 – Obchody jubileuszu 100-lecia istnienia Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Radomiu.

1929 – Śmierć pastora Henryka Tochtermanna. Jego miejsce zajmuje ks. Edmund Friszke.

1933 – Założenie Koła Kobiet Ewangelickich przez Irenę Friszke, żonę pastora.

1934 – Remont kościoła i domu pastorskiego.

1939-1945 – Aresztowanie i pobyt ks. Edmunda Friszke w obozie koncentracyjnym w Dachau. Represje spotykają również innych członków parafii m.in. architekta Alfonsa Pinno.

1940 – Podział dotychczasowej parafii ewangelickiej na dwie odrębne: polską i niemiecką. Obie parafie funkcjonują do końca II wojny światowej.

1941 – Zatwierdzenie przez władze okupacyjne Polskiej Parafii Ewangelickiej w Radomiu. Wspólnocie przewodzi pastor Włodzimierz Missol.

1949 – Administratorem parafii zostaje Woldemar Gastpary.

1951 – Powołanie na administratora Karola Messerschmidta i Józefa Kułaka na wikariusza.

1957 – Stanowisko administratora obejmuje Bogusław Wittenberg.

1962 – Składkę kościelną płaci 58 osób.

1966 – Kręcenie scen do filmu „Kontrybucja” we wnętrzu kościoła.

1967 – Rozpoczęcie pełnienia funkcji administratora przez Jana Hausego.

1968 – Włączenie do wspólnoty Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Kielcach przekształconej w Stację Kaznodziejską.

1976 – Na czele parafii jako administrator staje Jan Szklorz, a następnie od 1986 r. piastuje stanowisko proboszcza.

1984-1986 – Remont kościoła i uporządkowanie cmentarza.

1996 – Kolejnym administratorem zostaje Sławomir Sikora.

2000 – Pastor Roman Pracki proboszczem-administratorem.

2003 – Pieczę nad życiem duchowym i ekonomicznym parafii obejmuje Dariusz Chwastek będący wcześniej wikariuszem.

2004 – Powołanie na proboszcza-administratora ks. Wojciecha Rudkowskiego. Powstaje chór ewangelicki im. Oskara Kolberga w Radomiu.

2006 – Wybór ks. Wojciecha Rudkowskiego na proboszcza.

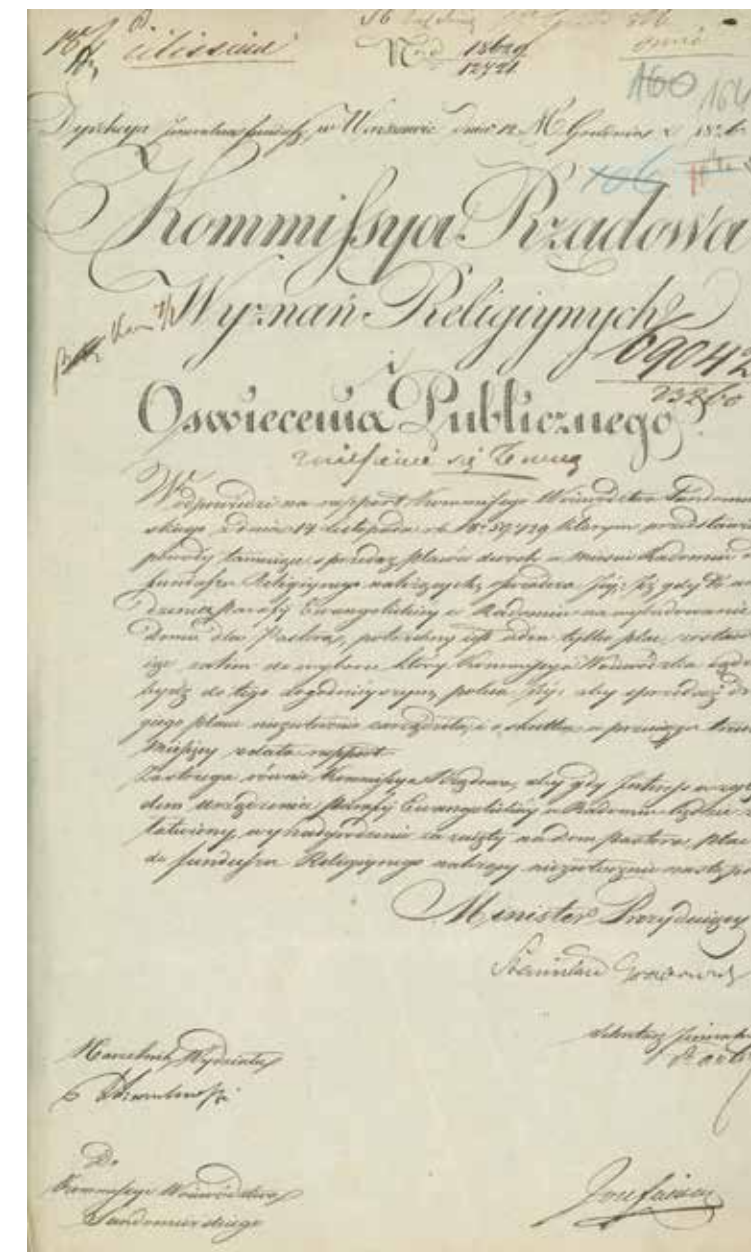
2011-2012 – Remont kościoła i plebanii.

2026 – 200-lecie istnienia Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Radomiu.

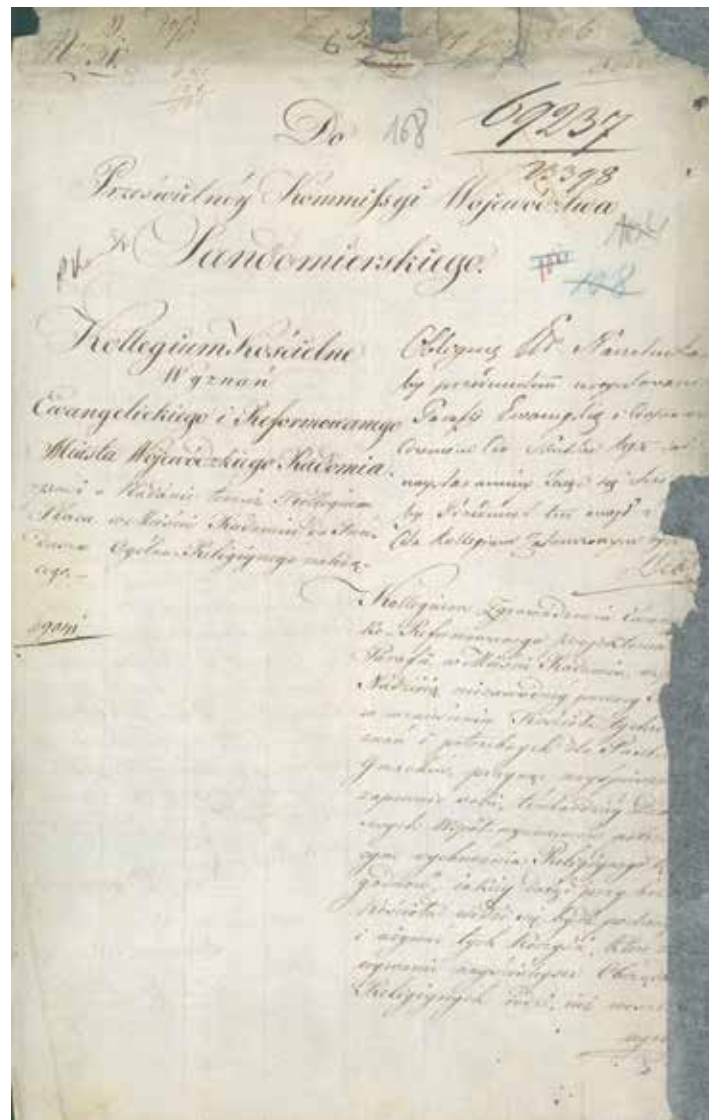
**Pismo Komisji
Rządowej Wyznań
Religijnych i Oświecenia
Publicznego
potwierdzające prawo
Gminy Ewangelickiej
miasta Radomia
do dopominania się
posługi religijnej
od właściwych
duchownych, 1825 r.**

APR, Rząd Gubernialny
Radomski, sygn. 4332.

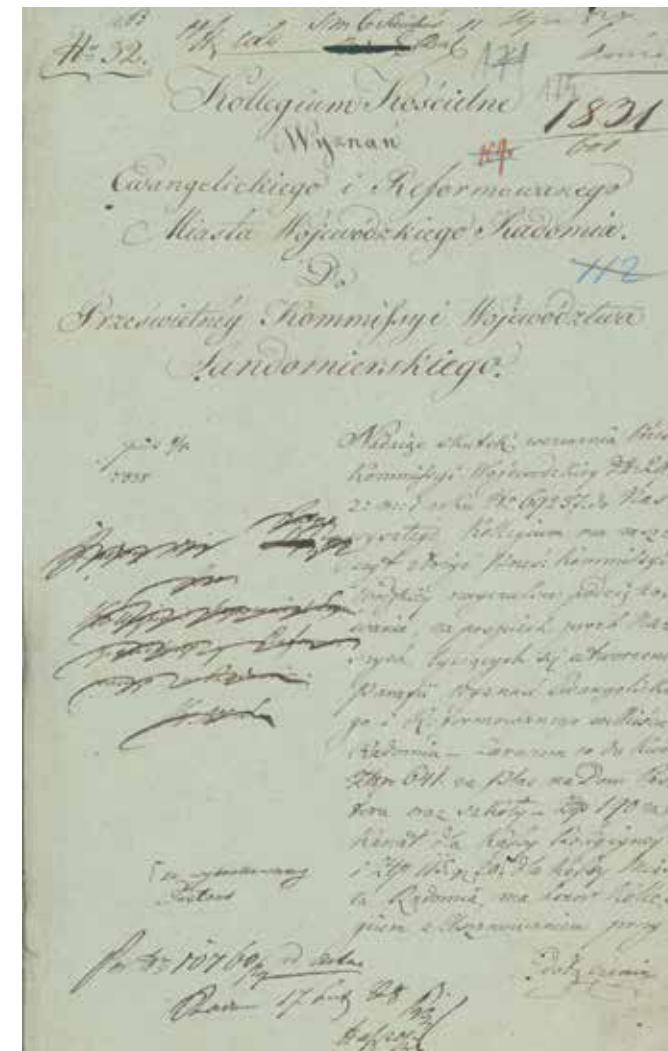
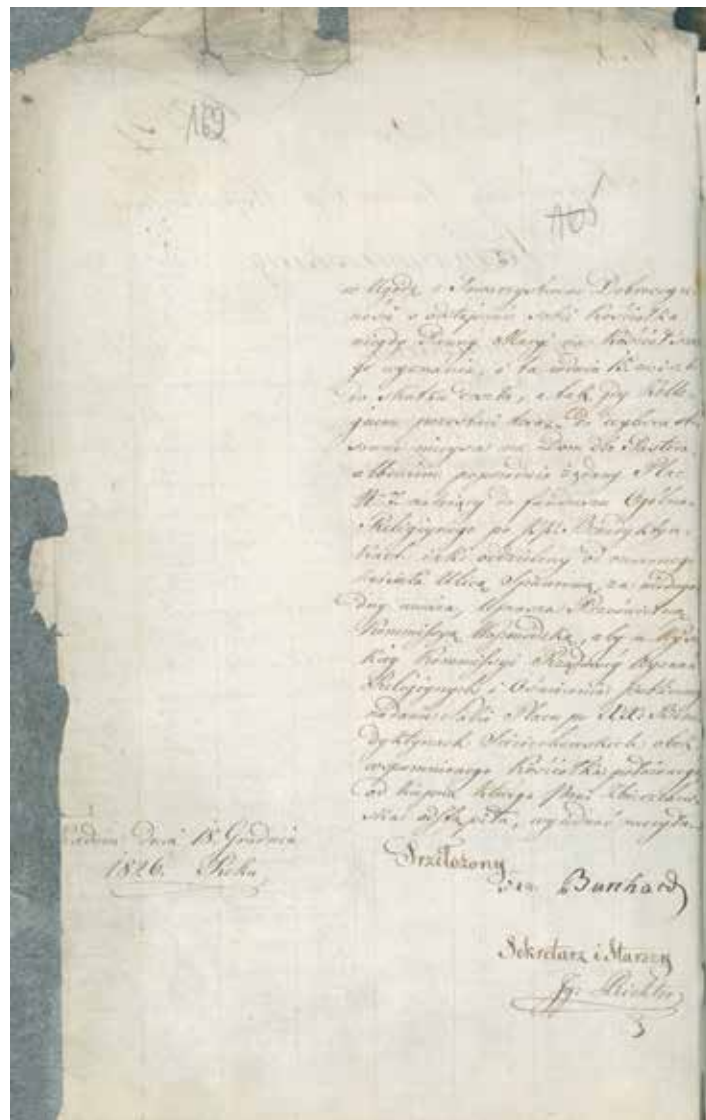
**Pismo dotyczące
budowy domu
dla pastora Parafii
Ewangelickiej
w Radomiu, 1826 r.**

APR, Zarząd Rolnictwa
i Dóbr Państwowych
Guberni Radomskiej,
Kieleckiej, Lubelskiej,
Siedleckiej, sygn. 1072
(sukcesje).

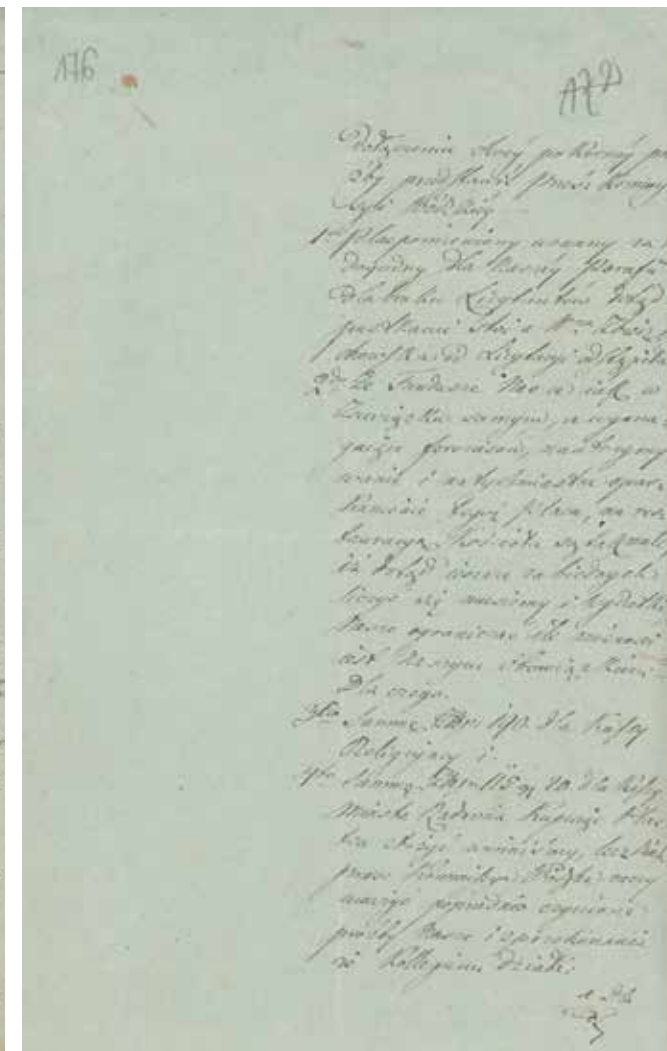
**Pismo Kolegium Kościelnego Wyznań Ewangelickiego i Reformowanego
Miasta Wojewódzkiego Radomia dotyczące kościoła i domu pastora, 1826 r.**

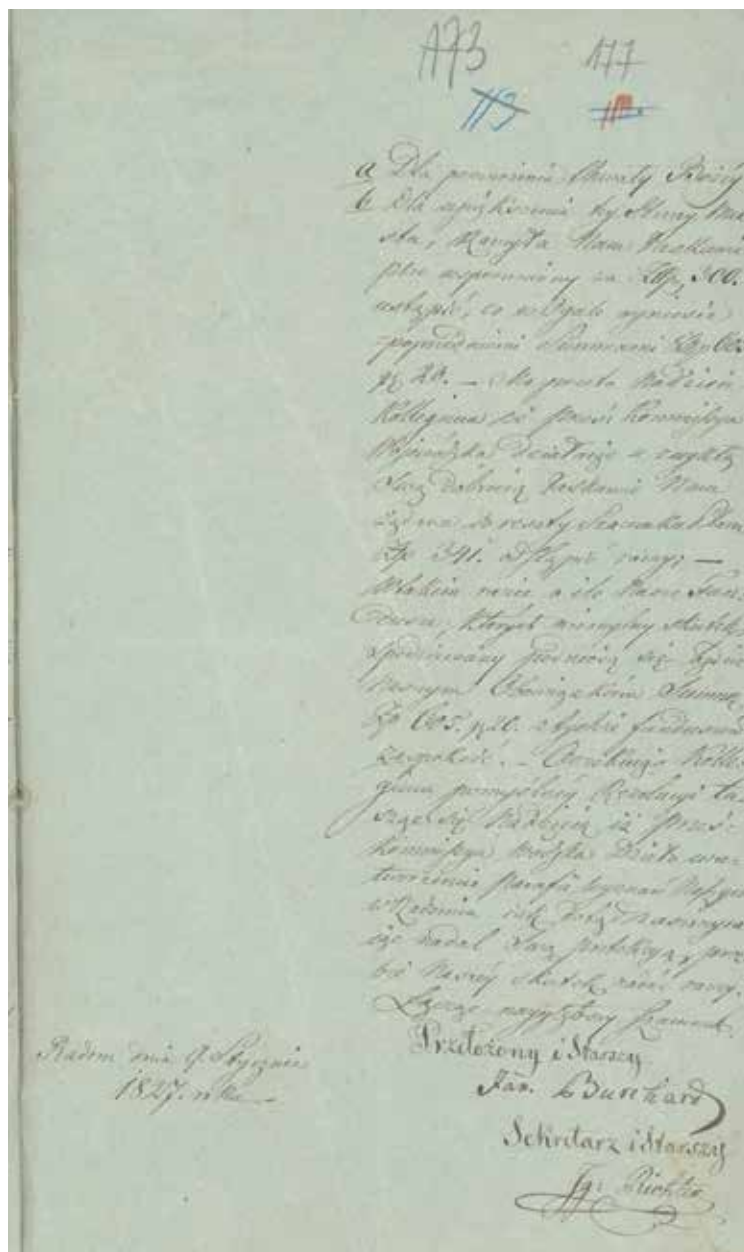
APR, Zarząd Rolnictwa i Dóbr Państwowych Guberni Radomskiej, Kieleckiej, Lubelskiej, Siedleckiej, sygn. 1072 (sukcesje).

**Pismo Kolegium Kościelnego Wyznań Ewangelickiego i Reformowanego
Miasta Wojewódzkiego Radomia do Komisji Województwa Sandomierskiego
informujące o stanie prawnym i finansowym parafii, 1827 r.**

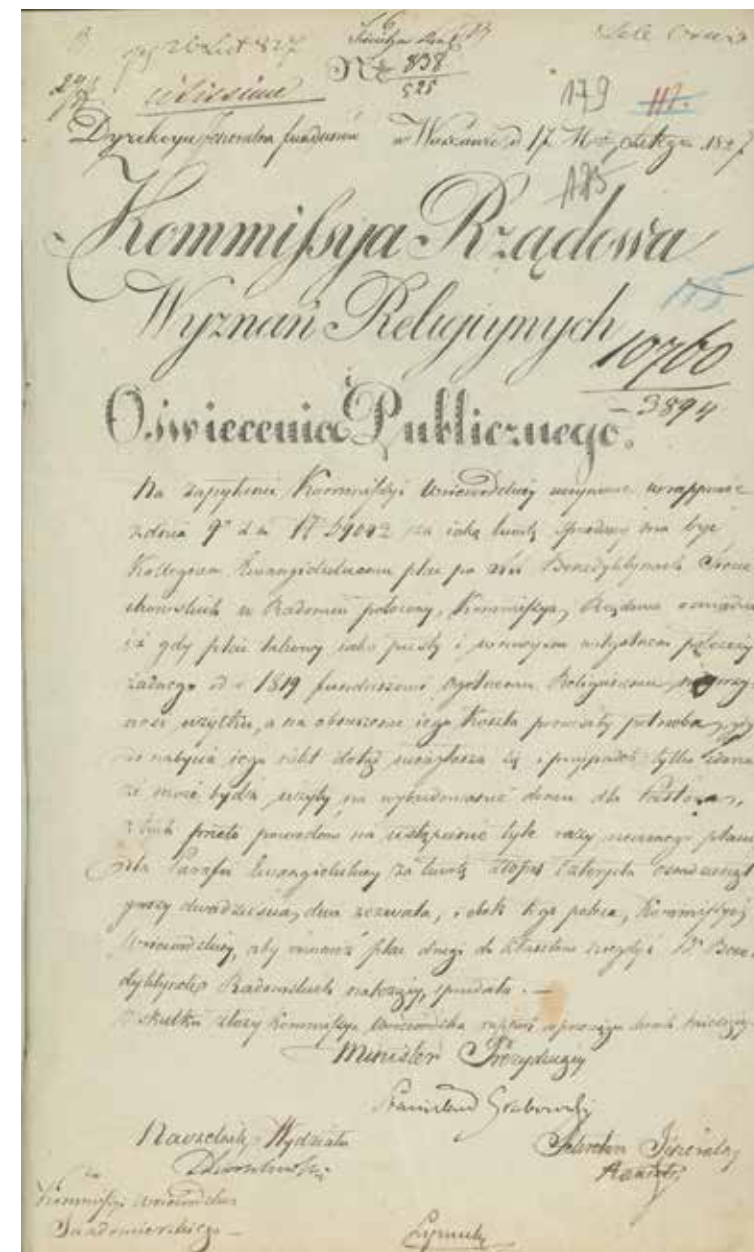
APR, Zarząd Rolnictwa i Dóbr Państwowych Guberni Radomskiej, Kieleckiej, Lubelskiej, Siedleckiej, sygn. 1072 (sukcesje).

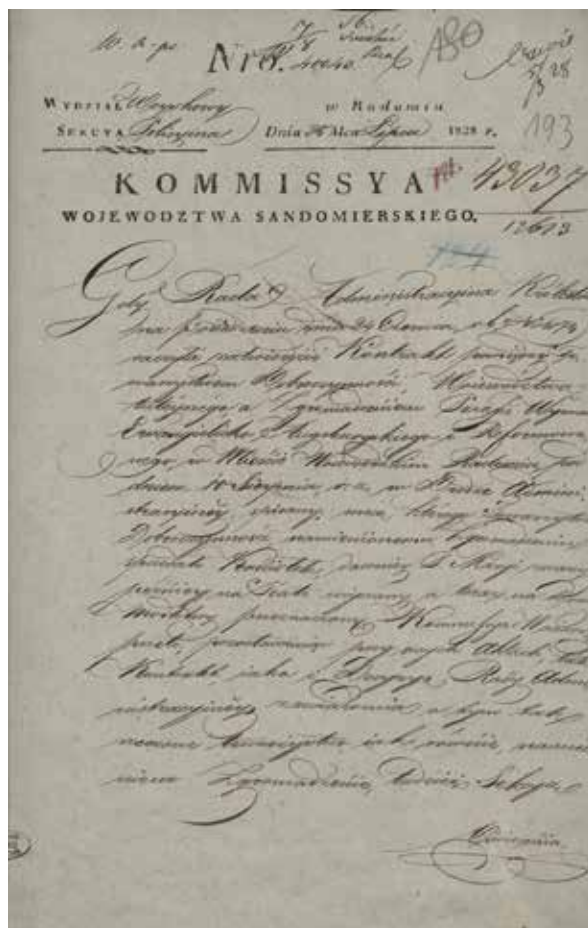
**Ciąg dalszy pisma
Kolegium Kościelnego
Wyznań Ewangelickiego
i Reformowanego
Miasta Wojewódzkiego
Radomia do Komisji
Województwa
Sandomierskiego
informującego o stanie
prawnym i finansowym
parafii, 1827 r.**

APR, Zarząd Rolnictwa
i Dóbr Państwowych
Guberni Radomskiej,
Kieleckiej, Lubelskiej,
Siedleckiej, sygn. 1072
(sukcesje).

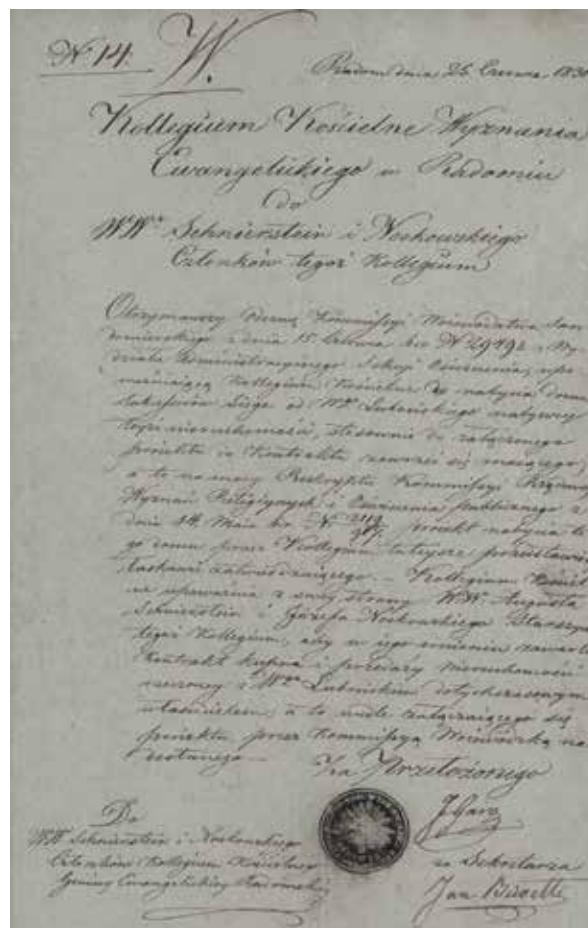
**Dokument podejmujący
kwestię wysokości
kwoty sprzedaży placu
po Benedyktynach
Sieciechowskich
Parafii Ewangelickiej
w Radomiu, 1827 r.**

APR, Zarząd Rolnictwa
i Dóbr Państwowych
Guberni Radomskiej,
Kieleckiej, Lubelskiej,
Siedleckiej,
sygn. 1072 (sukcesje).

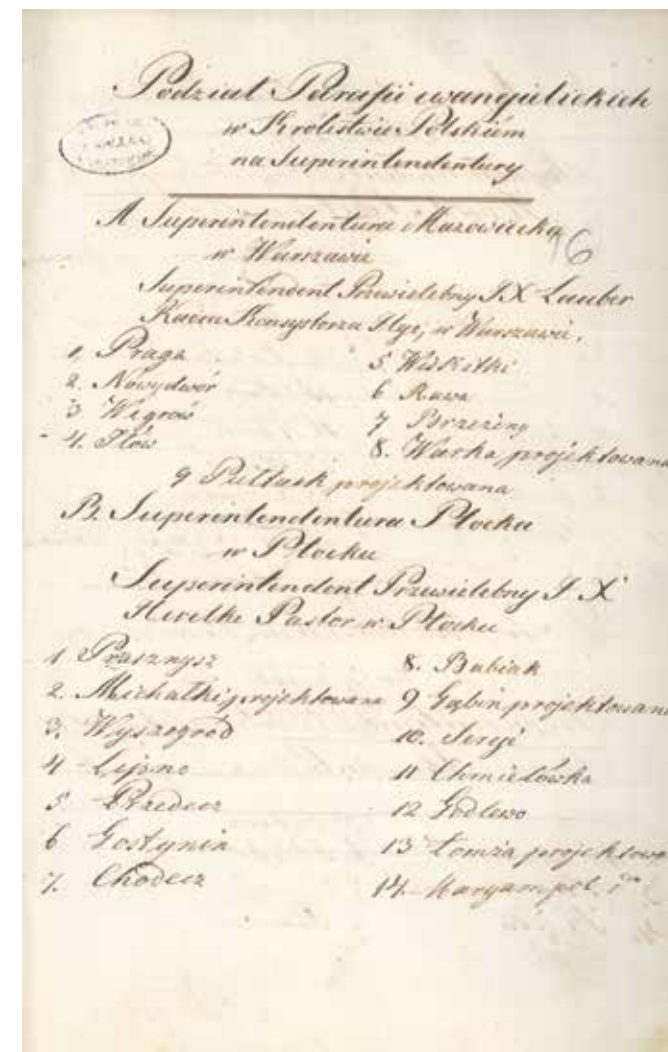
Zatwierdzenie sprzedaży dawnego kościoła pw. P. Maryi Zgromadzeniu Parafii Wyznań Ewangelicko-Augsburskiego i Reformowanego w Radomiu, 1828 r.

APR, Zarząd Rolnictwa i Dóbr Państwowych Guberni Radomskiej, Kieleckiej, Lubelskiej, Siedleckiej, sygn. 1072 (sukcesje).

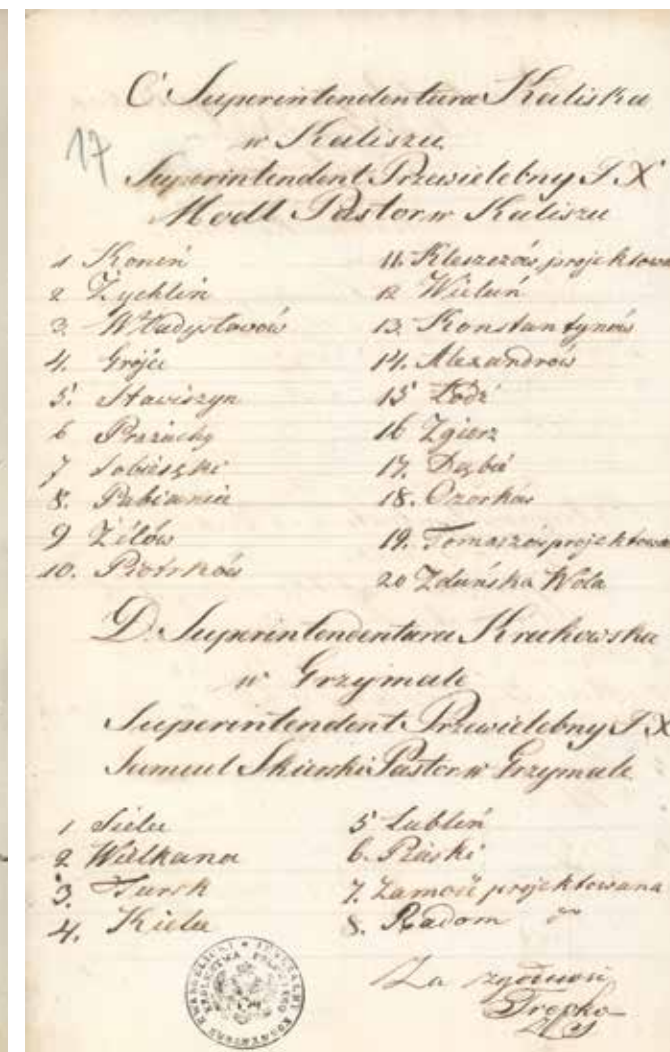
Upoważnienie do zakupu nieruchomości w imieniu Kollegium Kościelnego Wyznania Ewangelickiego w Radomiu, 1830 r.

APR, Hipoteka miejska miasta Radomia, sygn. 1744.

Podział parafii ewangelickich w Królestwie Polskim na superintendentury, ok. 1829 r.

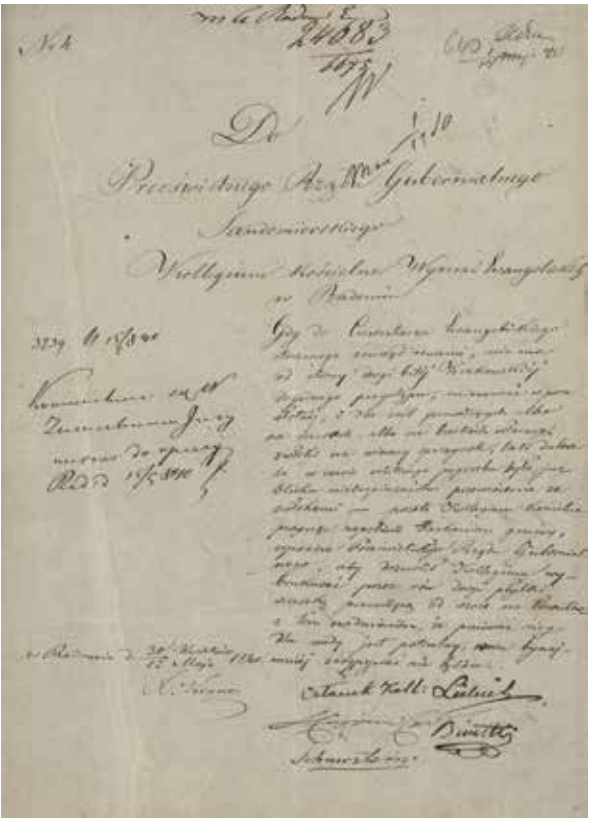
APR, Rząd Gubernialny Radomski, sygn. 4313.

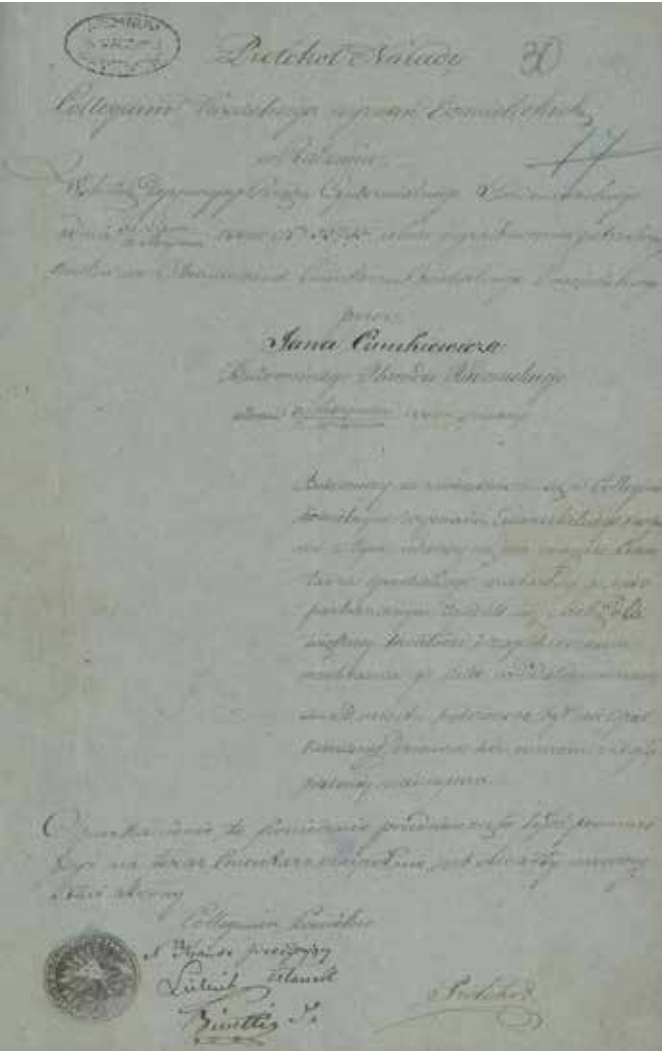
Dokument dotyczący wybrukowania mostu zjazdowego do drogi wiodącej na Cmentarz Ewangelicki w Radomiu, 1840 r.

APR, Rząd Gubernialny Radomski, sygn. 6333.

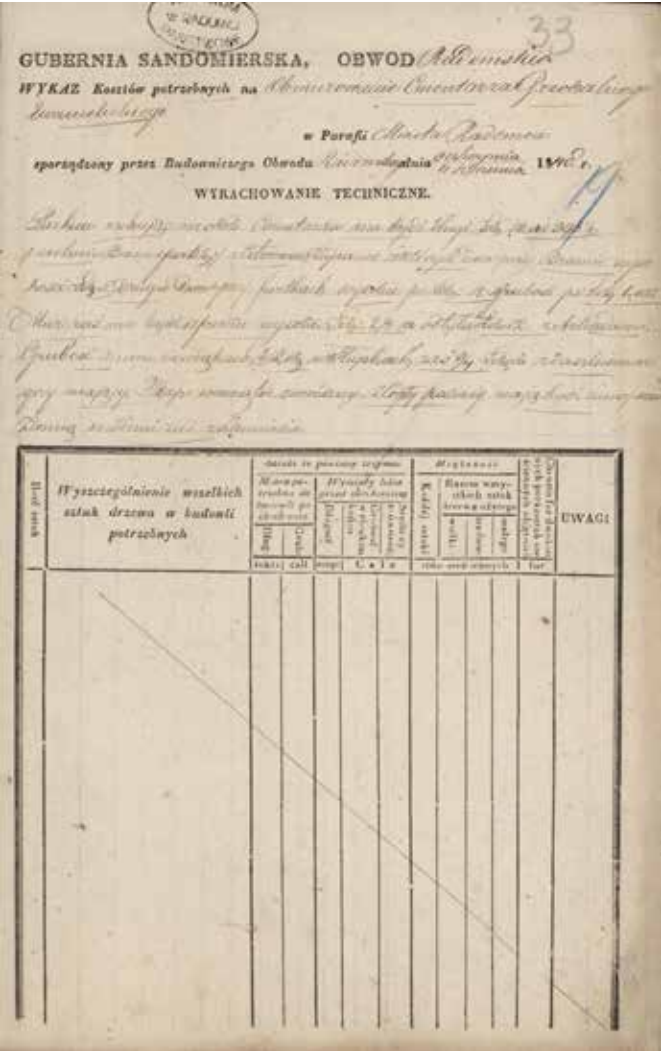
Prośba Kolegium Kościelnego Wyznań Ewangelickich w Radomiu o pozwolenie na wybrukowanie ścieżki prowadzącej od szosy na Cmentarz Ewangelicki, 1840 r.

APR, Rząd Gubernialny Radomski, sygn. 6333.

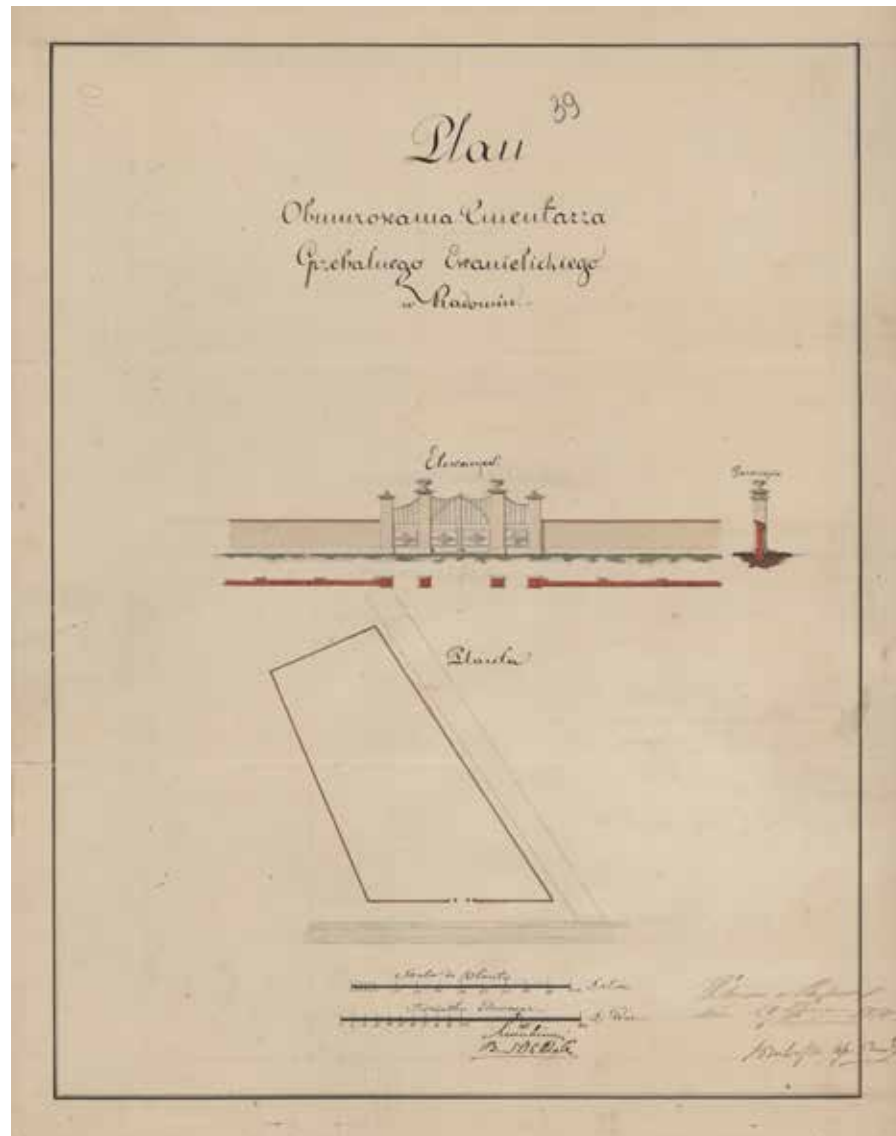
Protokół narady Kolegium Kościelnego Wyznań Ewangelickich w Radomiu w sprawie obmurowania cmentarza grzebalnego wraz z fragmentem wyrachowania technicznego, 1840 r.

APR, Rząd Gubernialny Radomski, sygn. 4332.

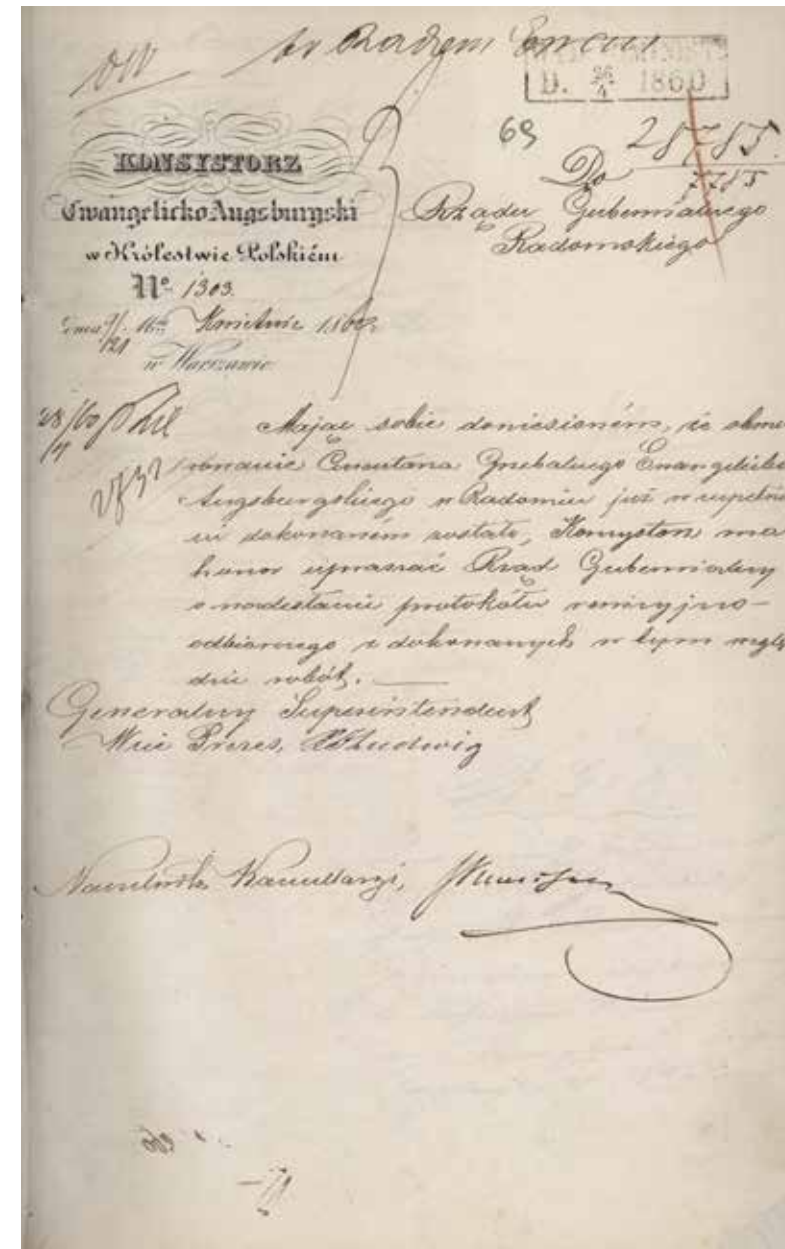
Wyrachowanie techniczne

APR, Rząd Gubernialny Radomski, sygn. 4332.

Plan obmurowania cmentarza grzebalnego ewangelickiego w Radomiu, 1840 r.

APR, Rząd Gubernialny Radomski, sygn. 4332.

Zawiadomienie o zakończeniu prac nad obmurowaniem cmentarza grzebalnego Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Radomiu, 1860 r.

APR, Rząd Gubernialny Radomski, sygn. 6331.

**Brama Cmentarza
Ewangelickiego
w Radomiu, okres
międzywojenny.**

APR, Akta miasta
Radomia, sygn. wt.730.

**Mogiły
na Cmentarzu
Ewangelickim
w Radomiu,
fot. Anita Lipiec,
II połowa XX w.**

APEA

Groby żołnierzy
z czasów I Wojny
Światowej.

fot. Michał Mirkowski,
2026 r.

Grób pastora Henryka
Tochtermanna i jego rodziny.

fot. Michał Mirkowski, 2026 r.

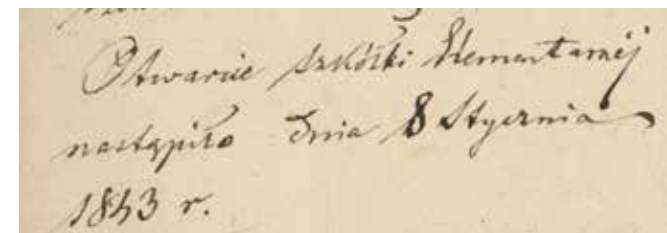
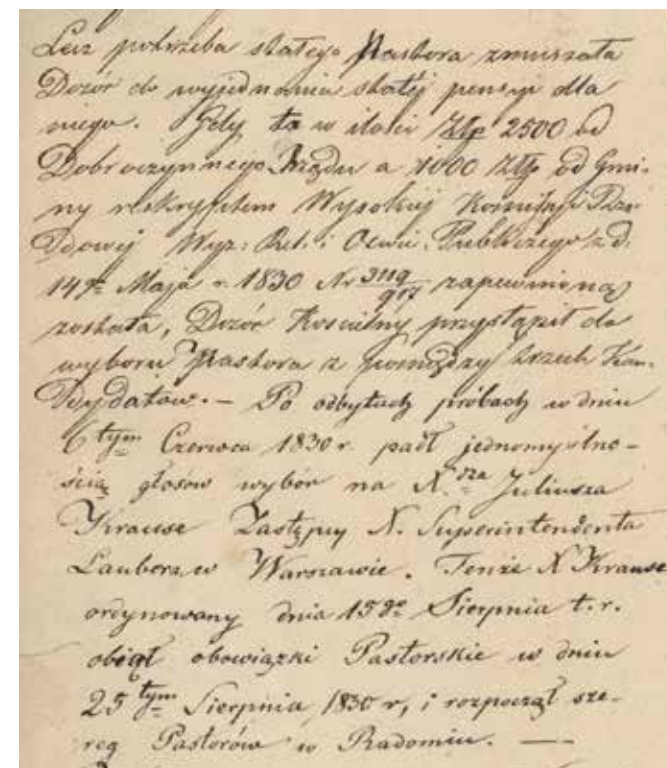
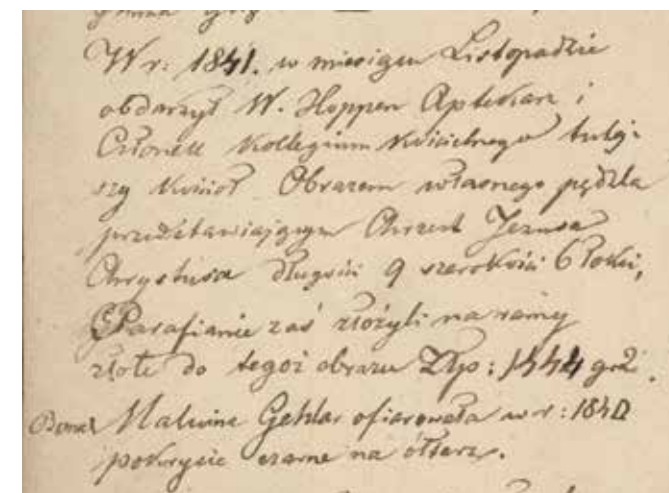
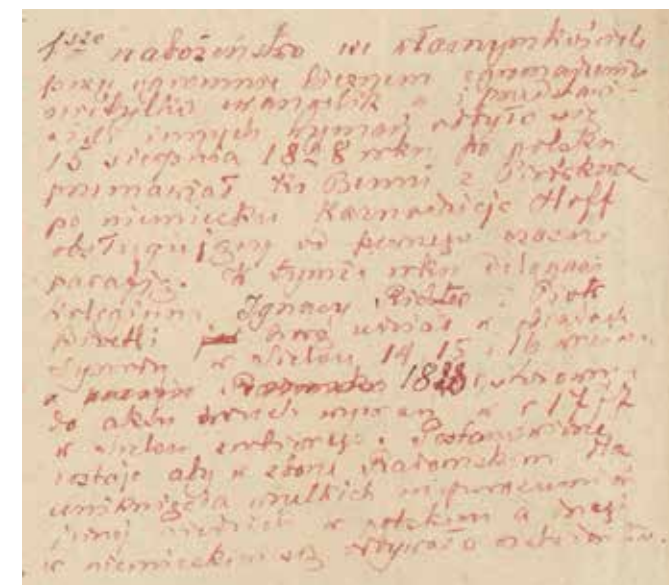
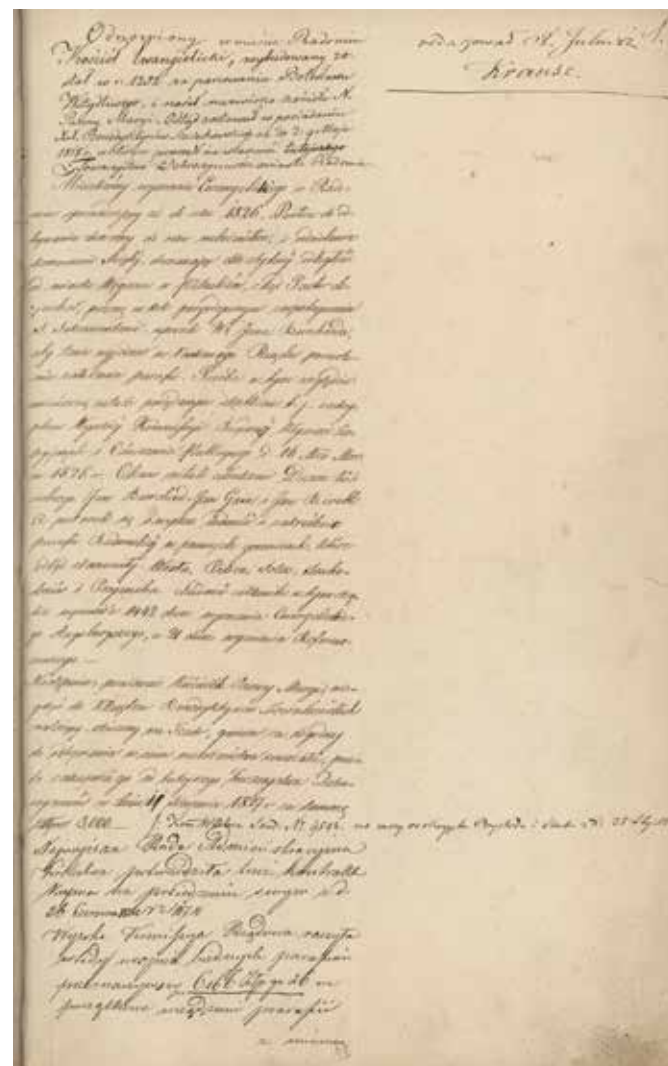
Grobowiec rodziny Arnekkerów.

fot. Michał Mirkowski, 2026 r.

Grobowiec rodziny
Pinno.

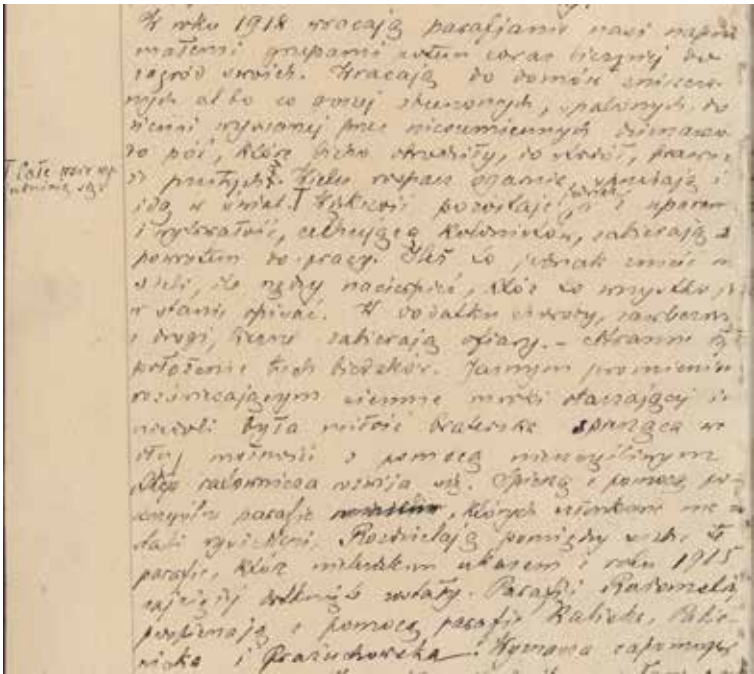
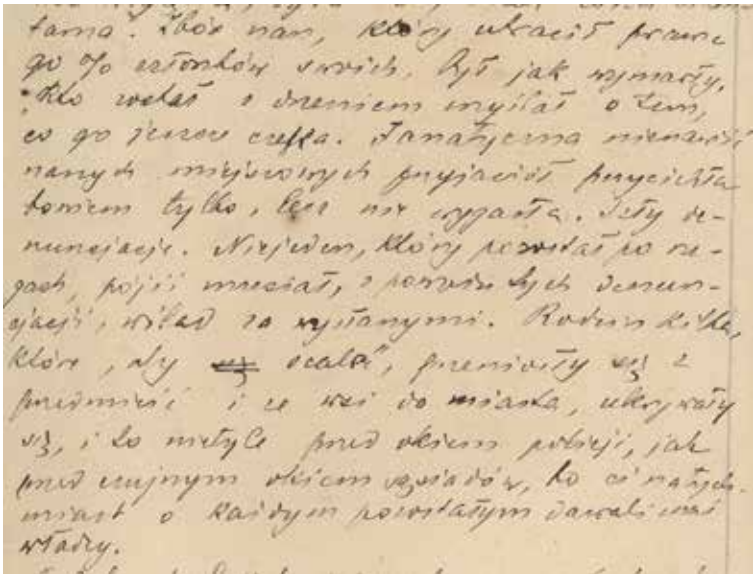
fot. Michał Mirkowski,
2026 r.

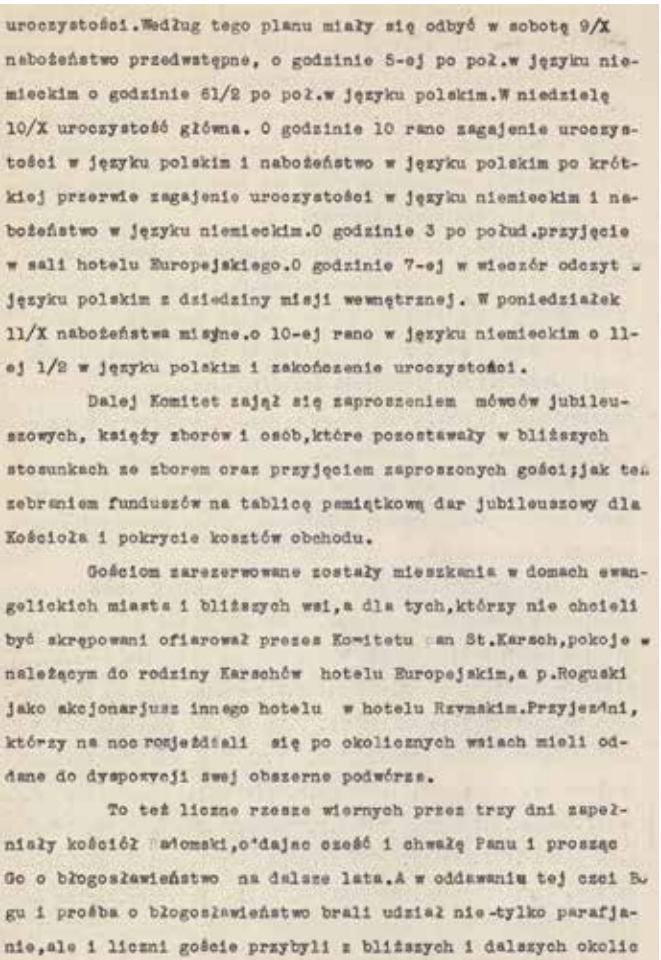
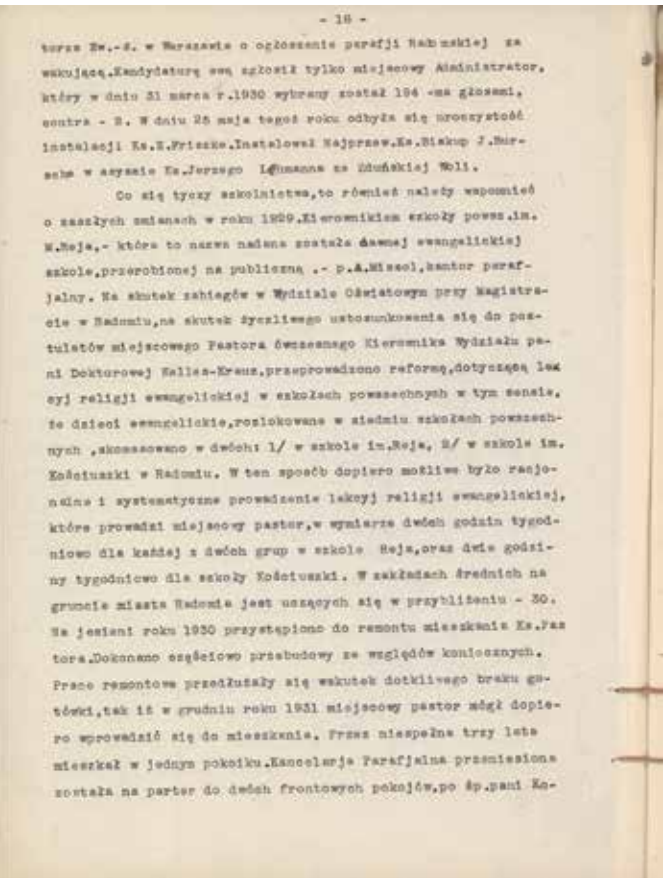

Fragmenty kroniki kościoła ewangelickiego
w Radomiu, 1826-1926.

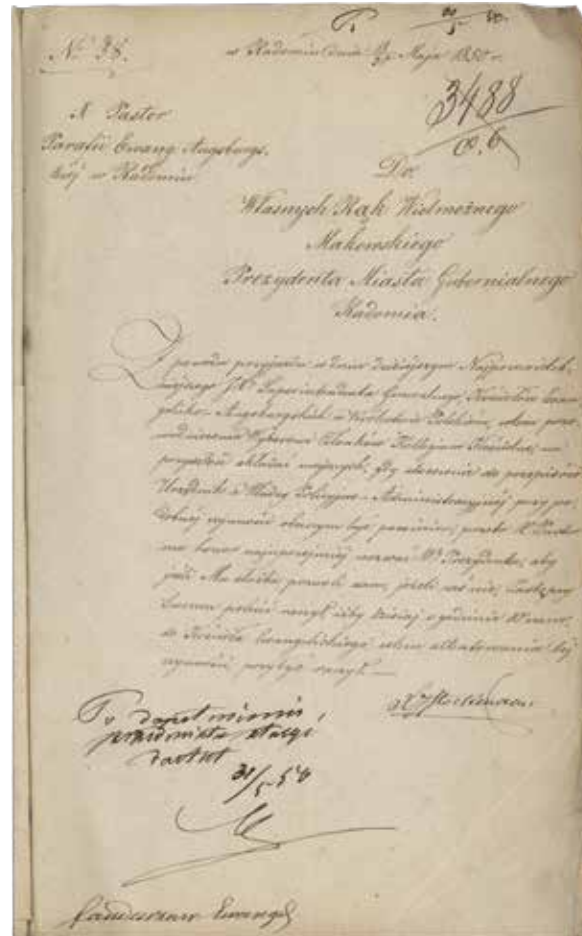
APEA

APEA

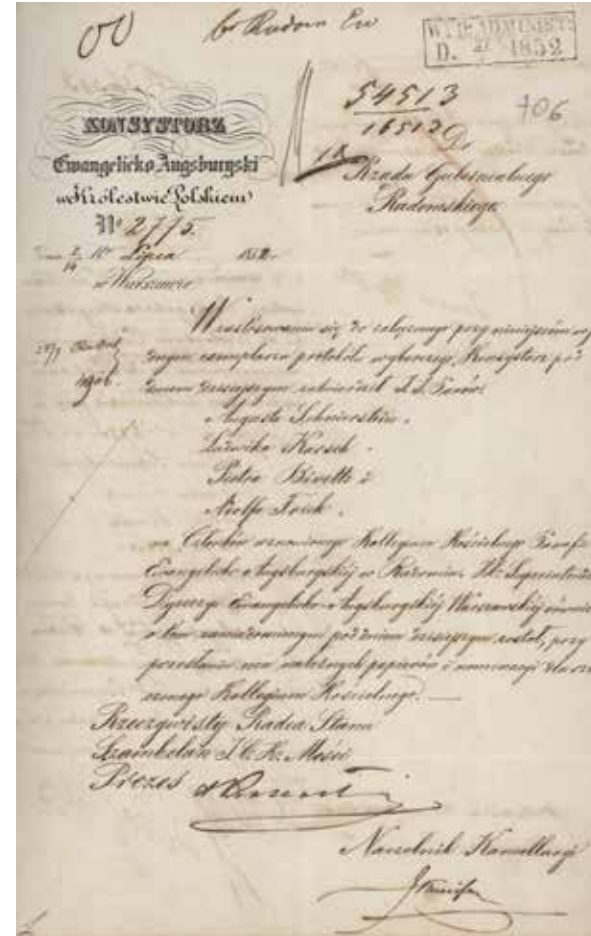

Biblioteka Archiwum Państwowego w Radomiu, sygn. III/1/11.

**Pismo zapraszające prezydenta
miasta Radomia na wybory członków
kolegium kościelnego podpisane
przez pastora Stockmanna, 1850 r.**

APR, Akta miasta Radomia, sygn. 485.

**Pismo Konsystorza Ewangelicko-
Augsburskiego w Królestwie
Polskim informujące o zatwierdzeniu
składu Kollegium Kościelnego
Parafii Ewangelicko-Augsburskiej
w Radomiu, 1852 r.**

APR, Rząd Gubernialny Radomski,
sygn. 6332.

[illegible]

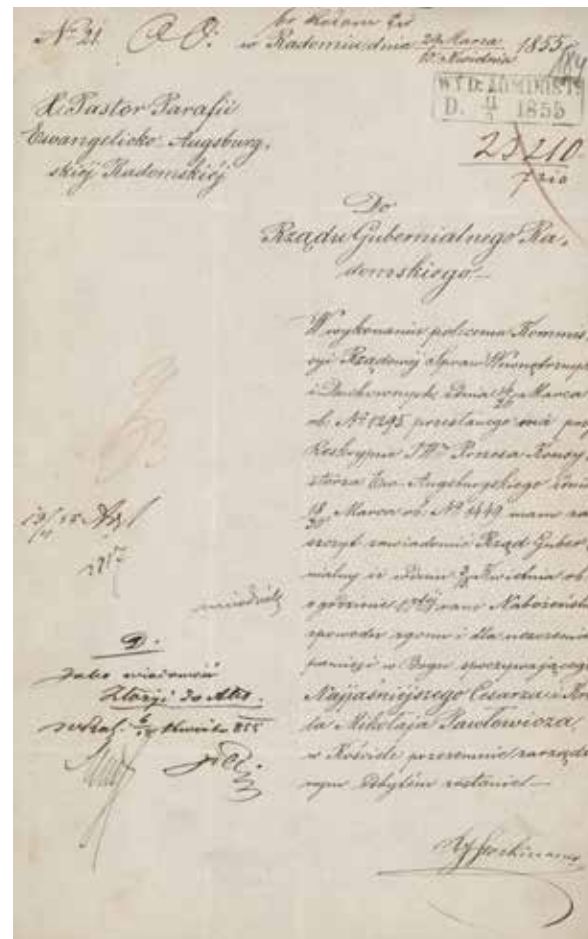
Rozkład składek kościelnych Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Radomiu, 1851r.

APR, Rząd Gubernialny Radomski, sygn. 4313.

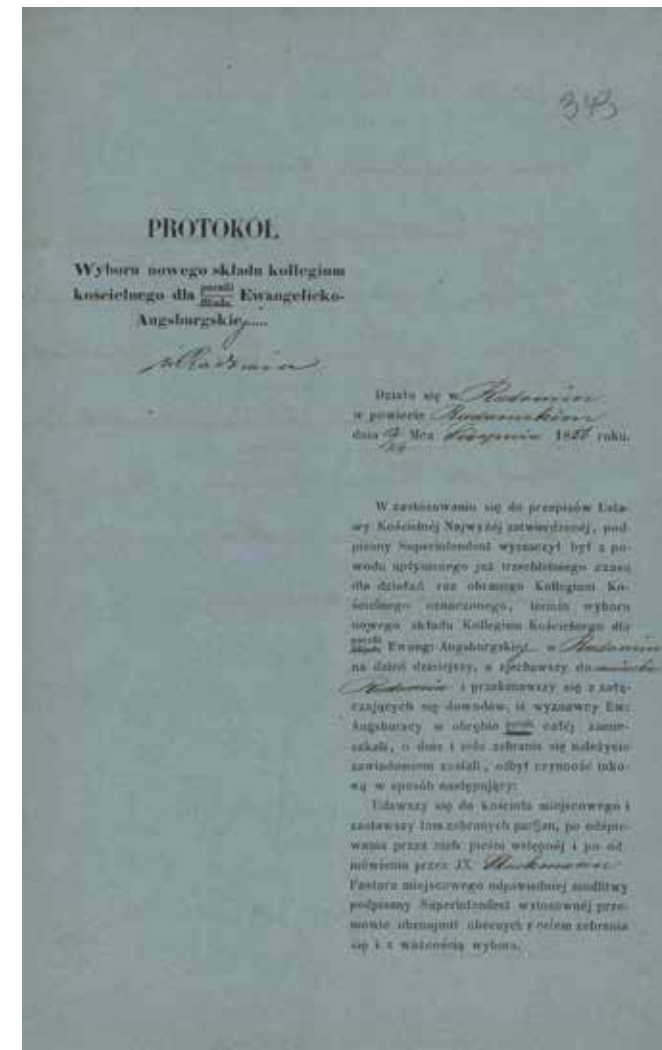
Fragment dokumentu z pieczęcią Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Radomiu i podpisem pastora Jana Stockmanna, 1849 r.

APR, Hipoteka miejska miasta Radomia, sygn. 449.

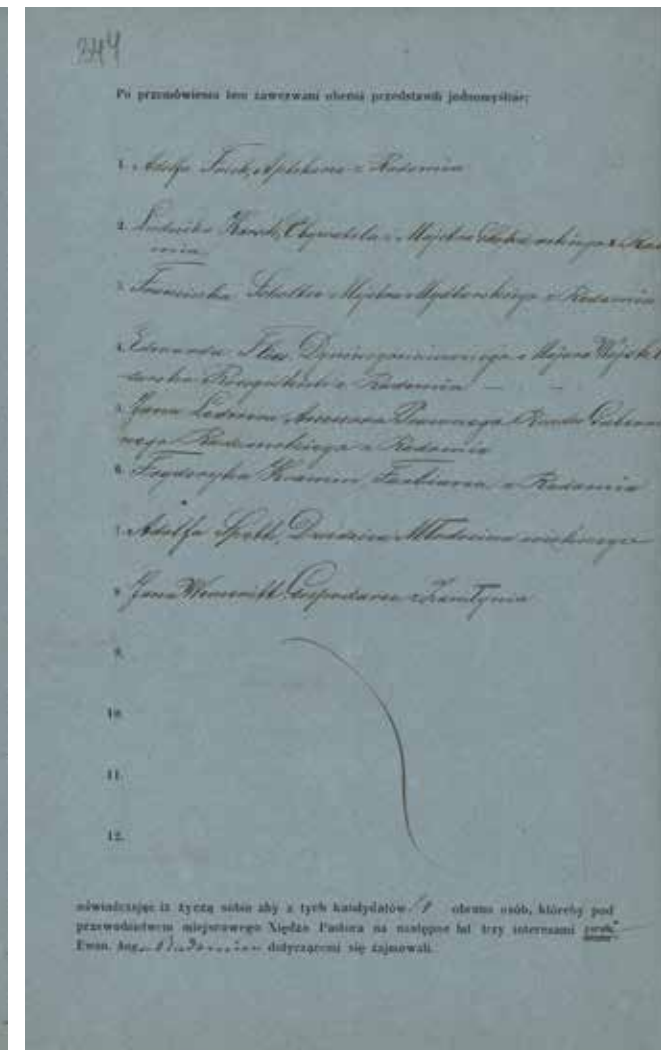
Pismo Pastora Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Radomiu informujące o planowanym nabożeństwie w związku ze śmiercią cara Mikołaja Pawłowicza, 1855 r.

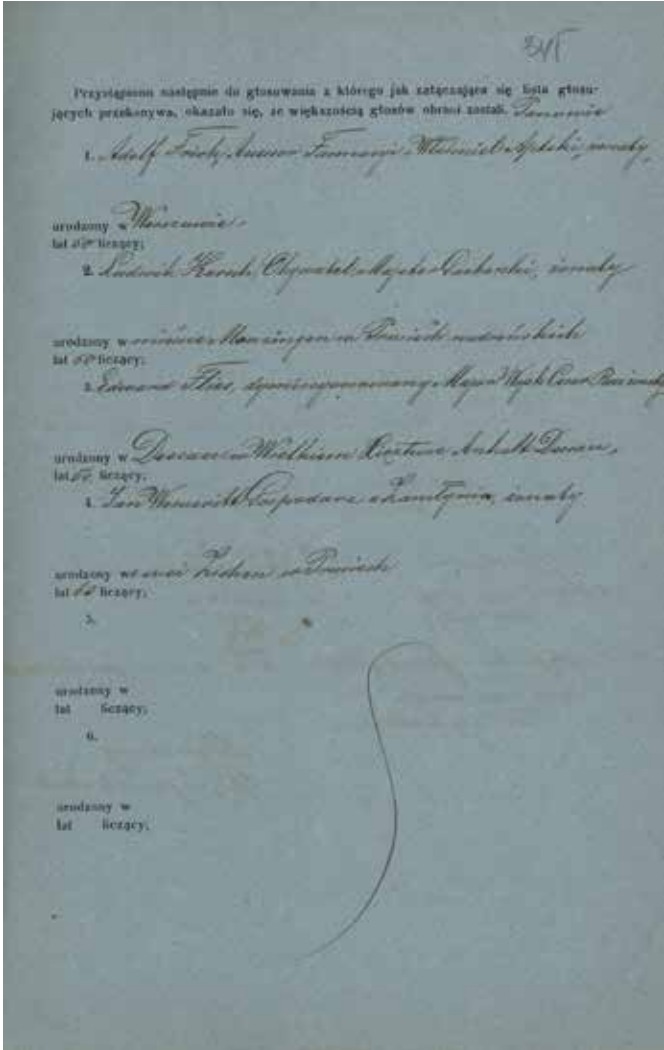
APR, Rząd Gubernialny Radomski, sygn. 6333.

Protokół wyboru nowego składu Kollegium Kościelnego dla Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Radomiu, 1856 r.

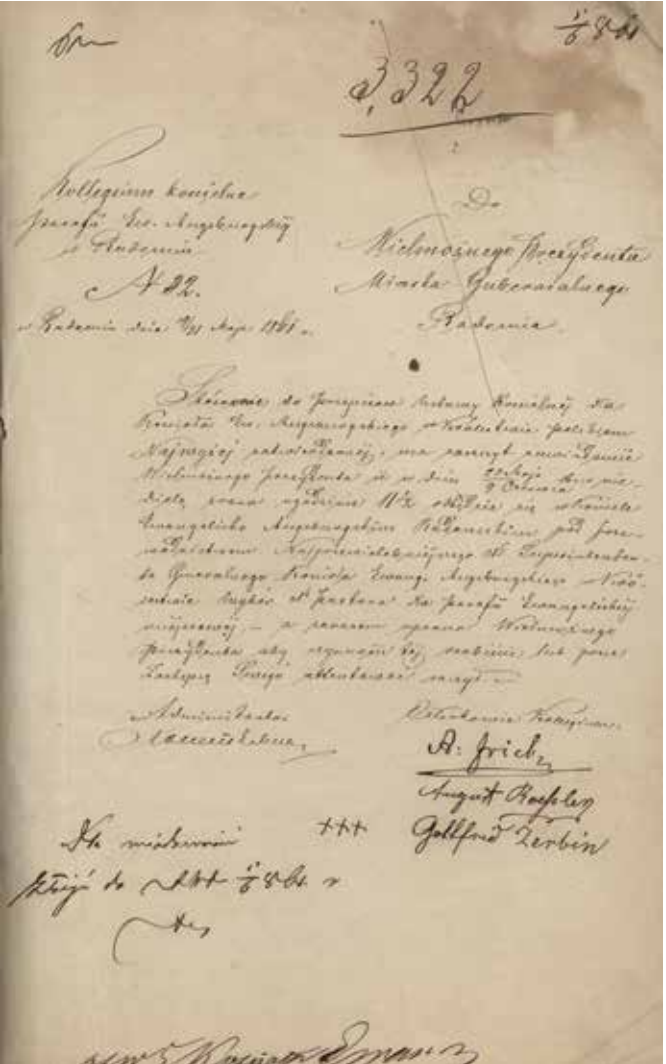
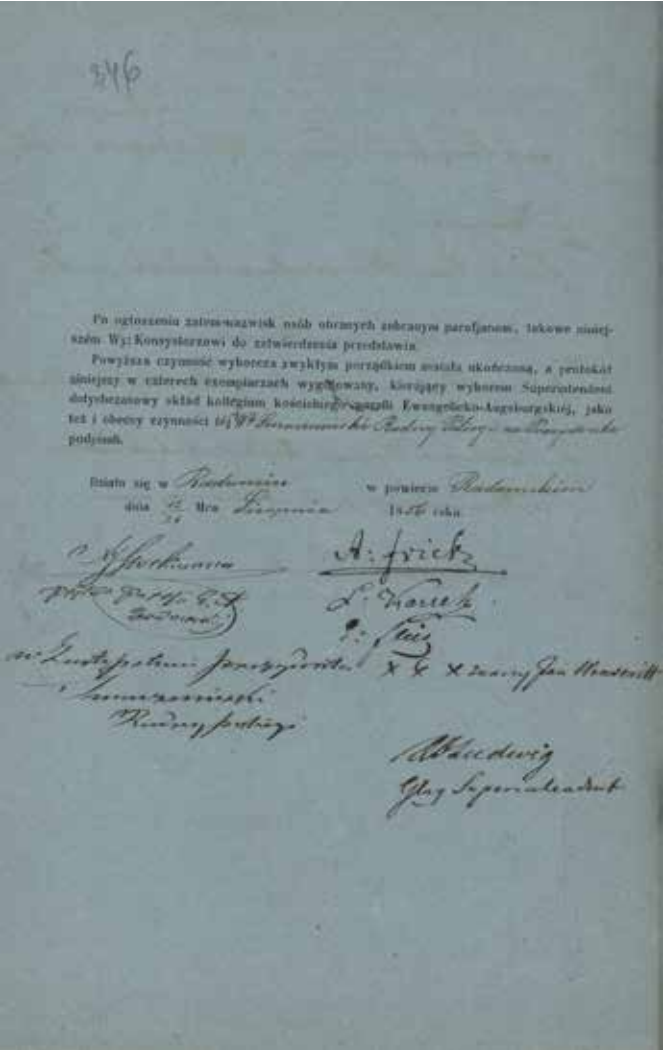
APR, Rząd Gubernialny Radomski, sygn. 6333.

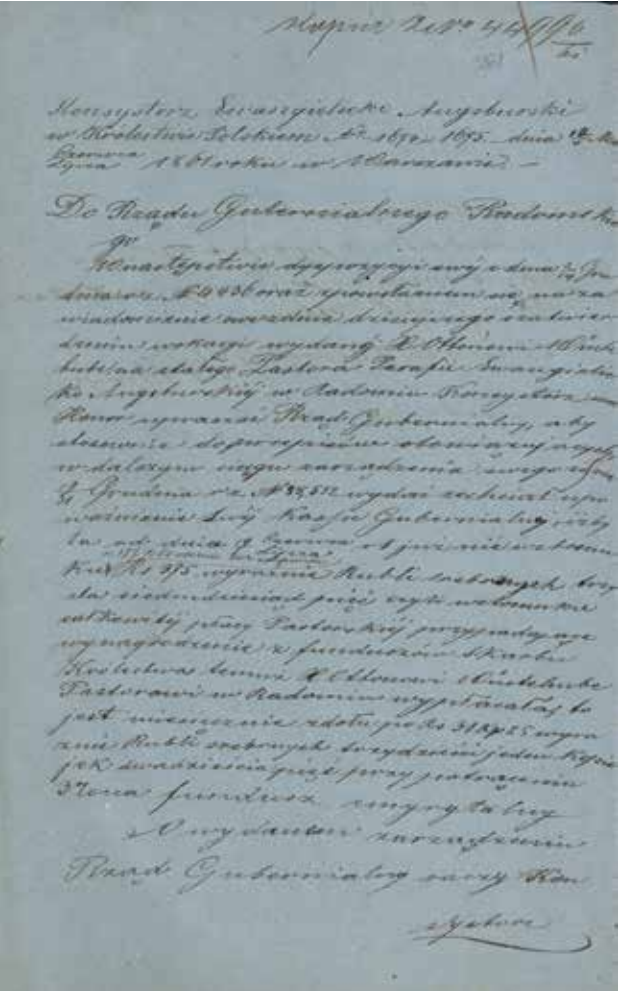
Ciąg dalszy protokołu wyboru nowego składu Kollegium Kościelnego dla Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Radomiu, 1856 r.

APR, Rząd Gubernialny Radomski, sygn. 6333.

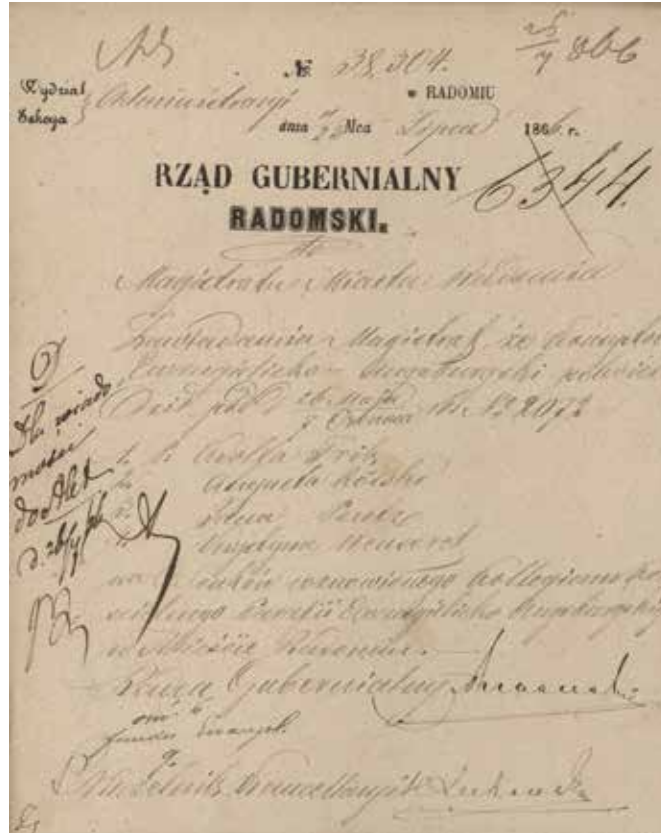
Zaproszenie na wybory pastora kierowane do prezydenta miasta Radomia, 1861 r.

APR, Akta miasta Radomia, sygn. 485.

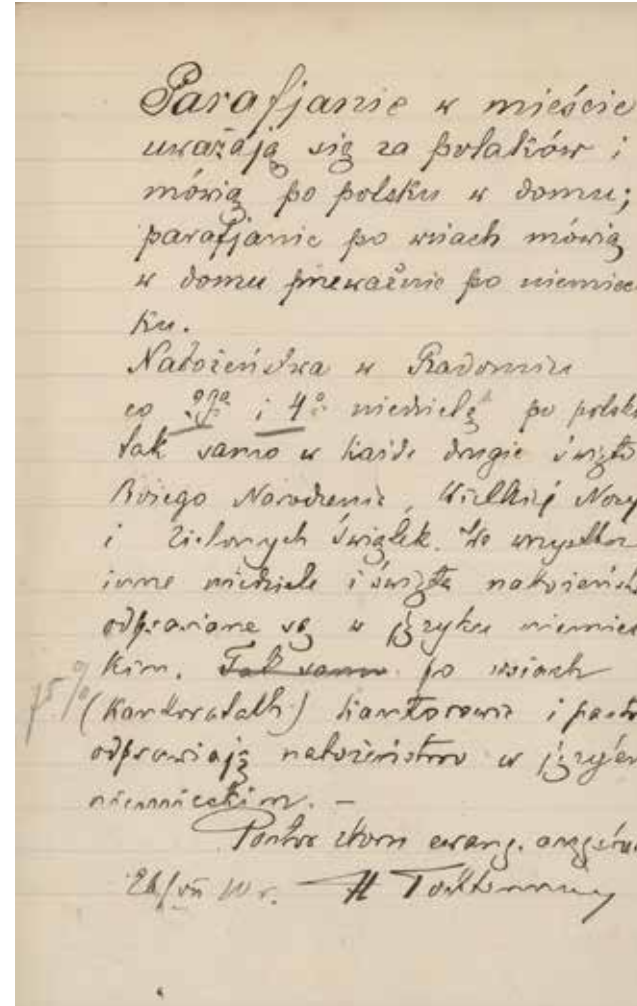
Fragment pisma informującego o zatwierdzeniu ks. Ottona Wüstehube na stanowisko stałego pastora Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Radomiu, 1861 r.

APR, Rząd Gubernialny Radomski, sygn. 6331.

Zawiadomienie o składzie wznowionego Kollegium Kościelnego Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Radomiu, 1866 r.

APR, Akta miasta Radomia, sygn. 487.

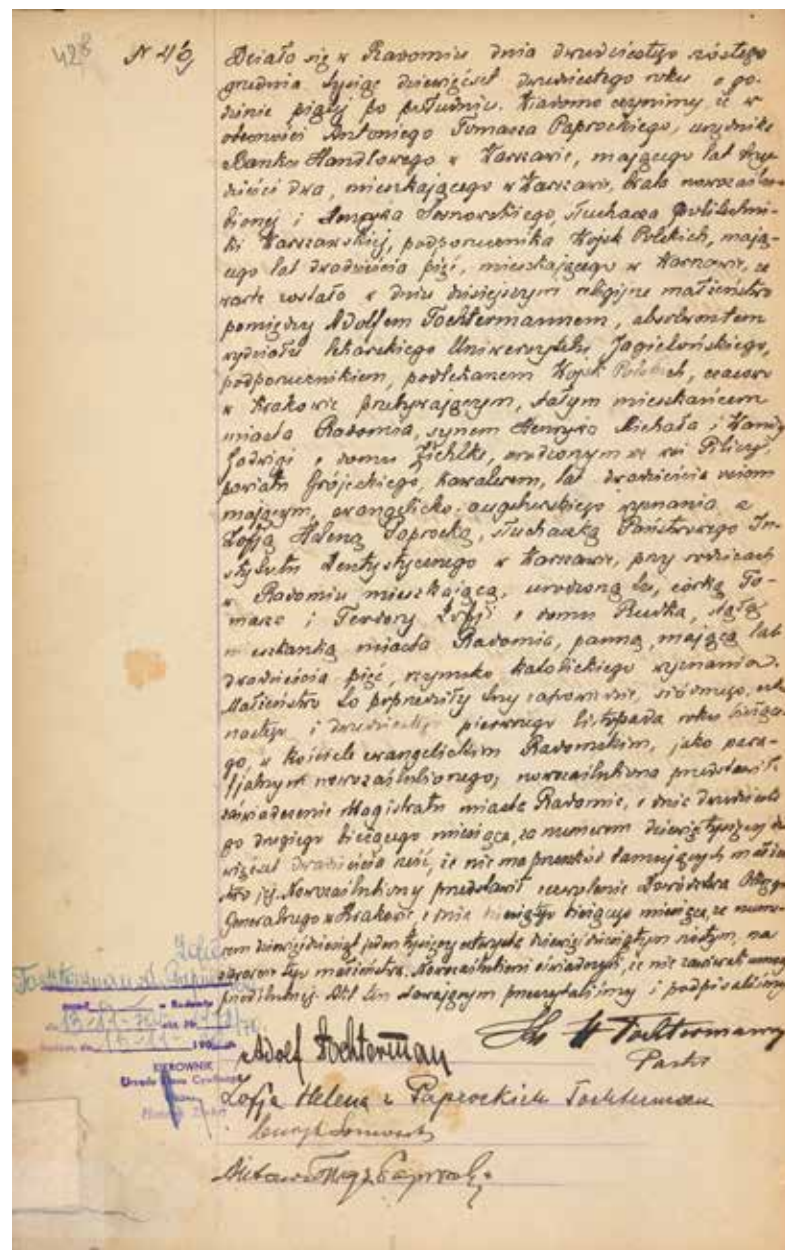
Informacja pastora Henryka Tochtermanna o języku w jakim odprawiane są nabożeństwa w Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Radomiu, 1910 r.

APR, Akta miasta Radomia, sygn. 3556.

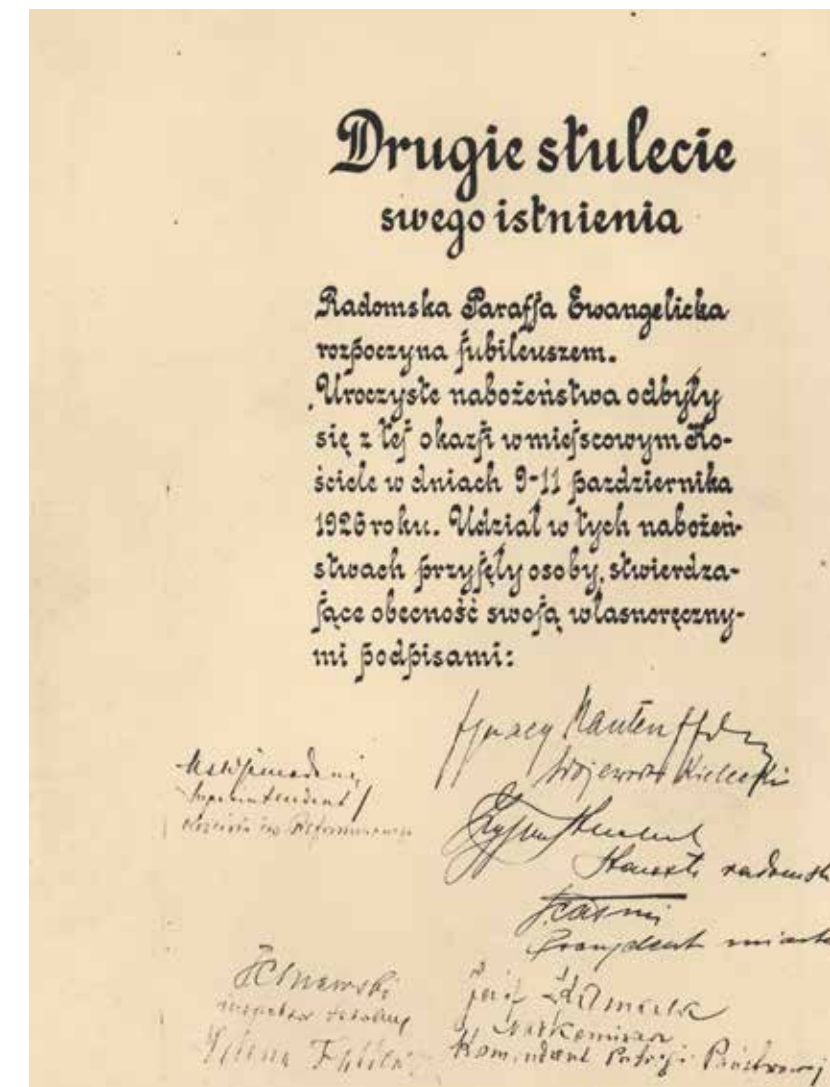
Reprodukcja kartki pocztowej przedstawiającej ulicę Spacerową w Radomiu (obecnie ul. Reja), XX w.

APR, Zbiór Ikonografików, sygn. 319.

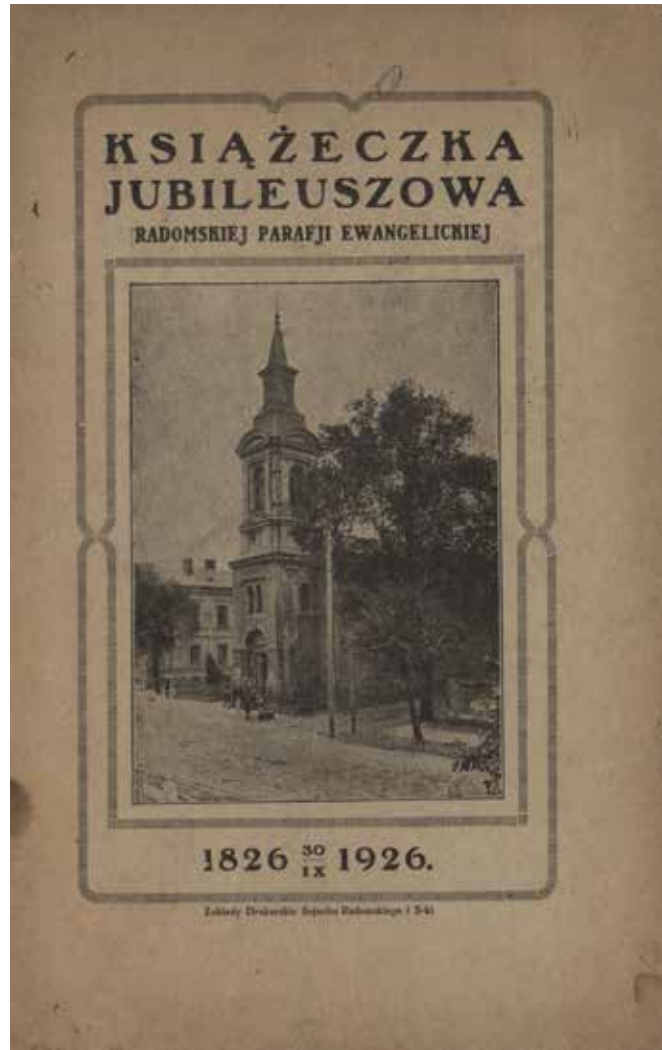
Akt małżeństwa dr. Adolfa Tochtermanna i Zofii Paprockiej, 1920 r.

APR, Urząd Stanu Cywilnego Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Radomiu, sygn. U14.

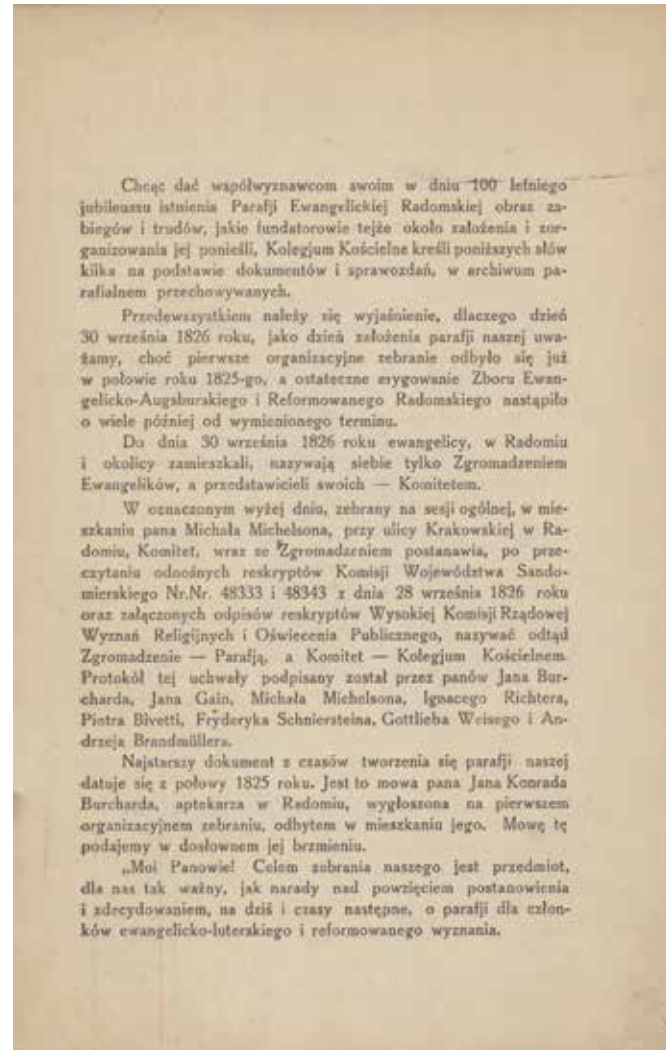
Wpis dotyczący 100-lecia parafii wraz z podpisami osób, które wzięły udział w nabożeństwie jubileuszowym, 1926 r.

Biblioteka Archiwum Państwowego w Radomiu, sygn. III/1/11.

Fragmenty wydawnictwa jubileuszowego na 100-lecie istnienia Parafii Ewangelickiej w Radomiu, 1926 r.

APEA

Pamiątkowa fotografia gości obecnych na obchodach jubileuszu 100-lecia istnienia Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Radomiu, 1926 r.

APEA

Pocztówka z reprodukcją obrazu Władysława Szulca „Kościół Ewangelicki”, okres międzywojenny.

APR, Zbiór kart pocztowych, sygn. 347.

Ołtarz w Kościele Ewangelicko-Augsburskim w Radomiu, lata 30. XX w.

APEA

Kościół Ewangelicko-Augsburski w Radomiu. W tle dom pastora, okres międzywojenny.

APR, Akta miasta Radomia, sygn. wt.730.

Pastor Edmund Friszke wśród konfirmantów, 7 maja 1933 r.

APEA

Dom pastora przy ul. Reja 6
w Radomiu, I połowa XX w.

APEA

Pastor Edmund Friszke na balkonie plebanii. W tle więzienie
i Kościół pw. św. Trójcy w Radomiu, lata 30. XX w.

APEA

Pamiątkowe zdjęcie z Konfirmacji w Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Radomiu. Pośrodku siedzi pastor Edmund Friszke, lata 30. XX w.

APEA

Więzienie w Radomiu Księga więźniów 2284/39

Data: 1939 Nazwisko: Friszke imię: Edmund

Wzrost: 170 Waga ciała: 60 Ciężar ciała: 60

Opis osoby: 1. Wzrost 170 2. Waga ciała 60 3. Ciężar ciała 60 4. Wzrost 170 5. Waga ciała 60 6. Ciężar ciała 60

Opis osoby: 1. Wzrost 170 2. Waga ciała 60 3. Ciężar ciała 60 4. Wzrost 170 5. Waga ciała 60 6. Ciężar ciała 60

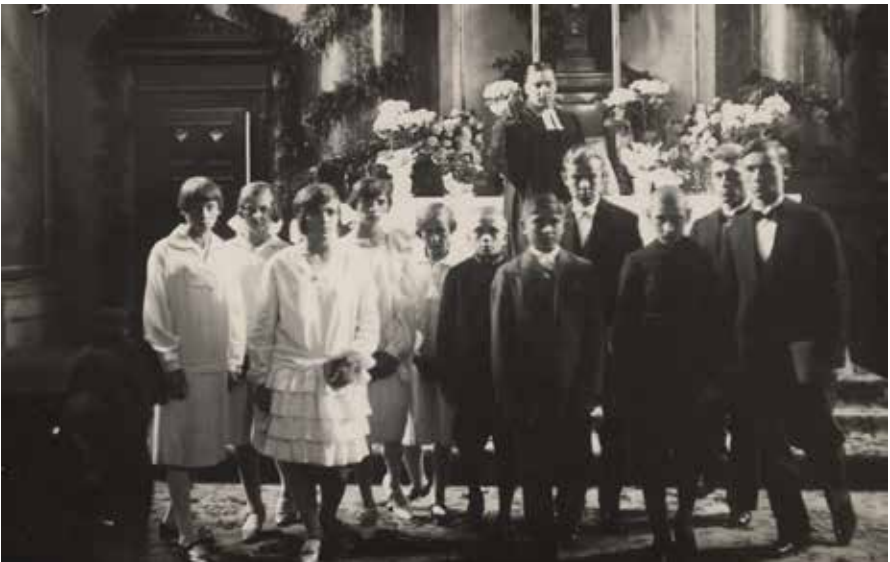
Opis osoby więźnia.

1. Wzrost 170 2. Waga ciała 60 3. Ciężar ciała 60 4. Wzrost 170 5. Waga ciała 60 6. Ciężar ciała 60

Opis osoby: 1. Wzrost 170 2. Waga ciała 60 3. Ciężar ciała 60 4. Wzrost 170 5. Waga ciała 60 6. Ciężar ciała 60

Pamiątkowe zdjęcie konfirmantów z pastorem Edmundem Friszke w Kościele Ewangelicko-Augsburskim w Radomiu, lata 30. XX w.

APEA

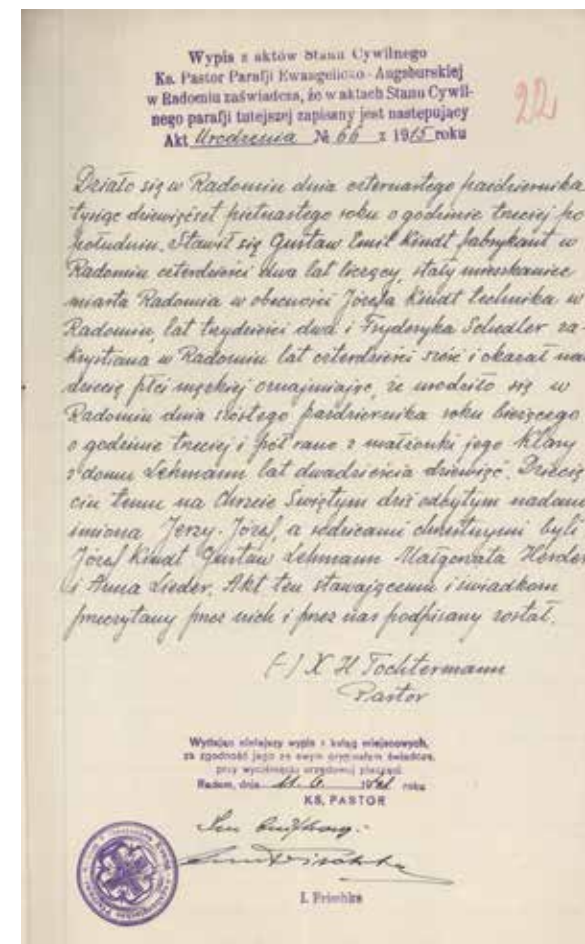
Arkusz ewidencyjny więźnia pastora Edmunda Friszke, 1939 r.

APR, Więzienie w Radomiu, sygn. 2284.

Fotopocztówki przedstawiające żonę i córki pastora Edmunda Friszke przesłane do obozu koncentracyjnego w Dachau, w którym ten przebywał, okres okupacji.

APEA

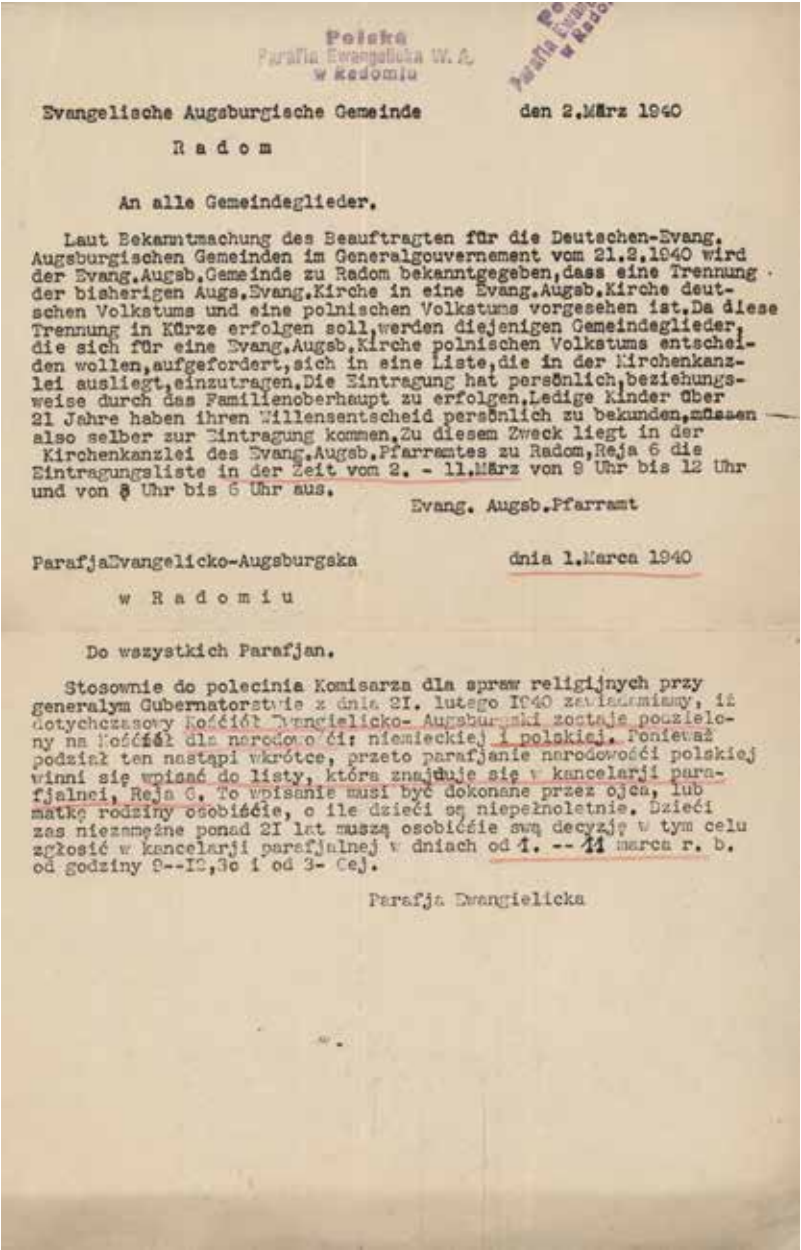
Wypis aktu urodzenia Jerzego Józefa Kindta wydany przez Irenę Friszke w zastępstwie za pastora Edmunda Friszke przebywającego w obozie w Dachau, 1941r.

APR, Sąd Okręgowy w Radomiu, sygn. 2399.

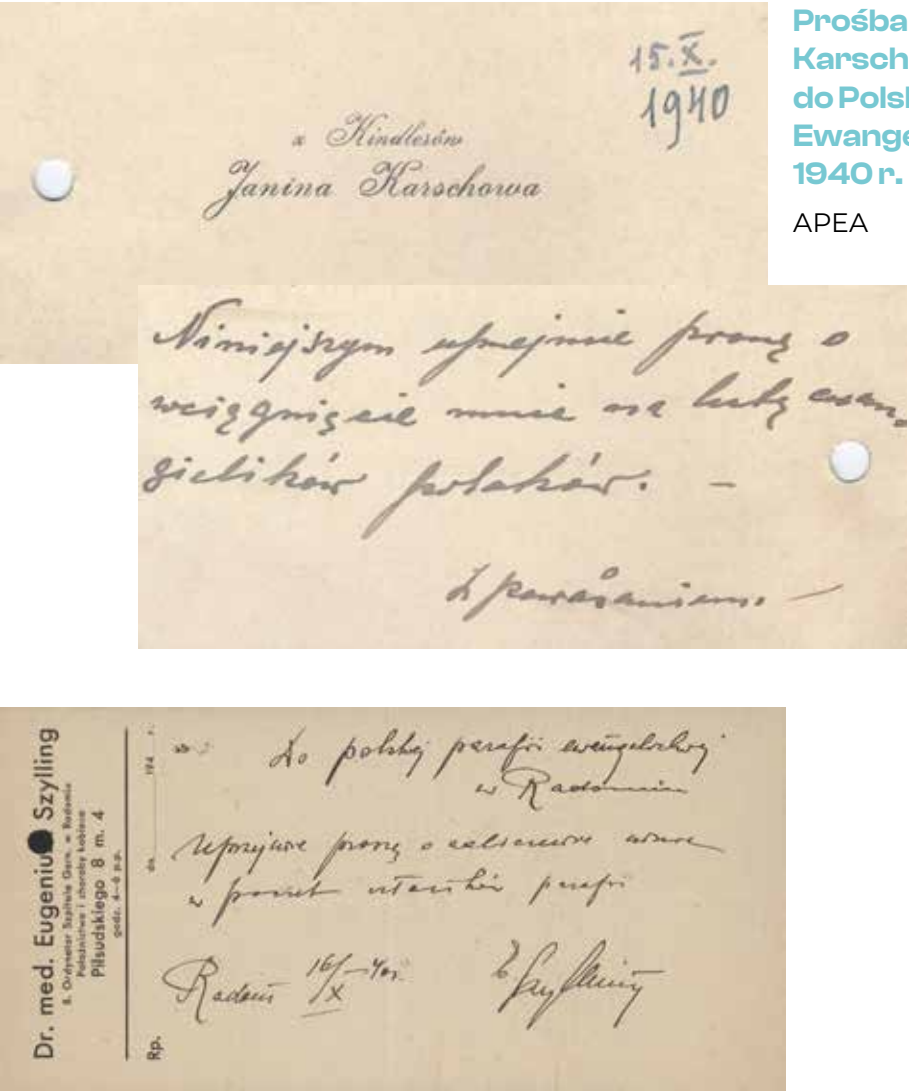
Zdjęcie pastora Edmunda Friszke po powrocie z obozu w Dachau, 1946 r.

APEA

Zawiadomienie
o podziale Parafii
Ewangelicko-
Augsburskiej
w Radomiu na polską
i niemiecką, 1940 r.

APEA

Prośba Janiny
Karschowej o zapisanie
do Polskiej Parafii
Ewangelickiej w Radomiu,
1940 r.

APEA

Prośba dr. Eugeniusza Szyllinga o włączenie go do Polskiej Parafii
Ewangelickiej w Radomiu, 1940 r.

APEA

Lista członków Polskiej Parafii
Ewangelickiej Wyznania
Augsburskiego w Radomiu,
1940-1945.

APEA

Fotografia dzwonów kościelnych,
Radom 1941r.

APEA

Ksiądz Włodzimierz Missol z dziećmi
przed wejściem do kościoła,
okres okupacji niemieckiej.

APEA

Pismo informujące
o zatwierdzeniu
składu Rady
Kościelnej Polskiej
Parafii Ewangelickiej
w Radomiu, 1941r.

APEA

Pastor Włodzimierz Missol wśród
konfirmantów i radnych parafii, 1942 r.
Radni: Bruno Schneider, Władysław
Roguski, Lucyna Chyrczakowska,
Mieczysław Ziółko, Juliusz Wasiański.
Konfirmanci: Jadwiga Niwińska,
Edward Tranda, Barbara Kędzierska,
Andrzej Pinno, Zofia Roguska, Danuta
Kędzierska, Krystyna Żarkowska,
Halina Sobieniecka, Eugenia
Gerektówka i pastor Włodzimierz
Missol, 1942 r.

APEA

Pamiątkowe zdjęcie z Konfirmacji.
Od lewej stoją: Władysław
Roguski, Lucyna Chyrczakowska,
Jan Schneider, Janina Ziółkowa;
od lewej siedzą: Zdzisław Tranda,
Jadwiga Skoczyńska, pastor
Włodzimierz Missol, Wanda
Chojnacka, Jan Sobieniecki,
1943 r.

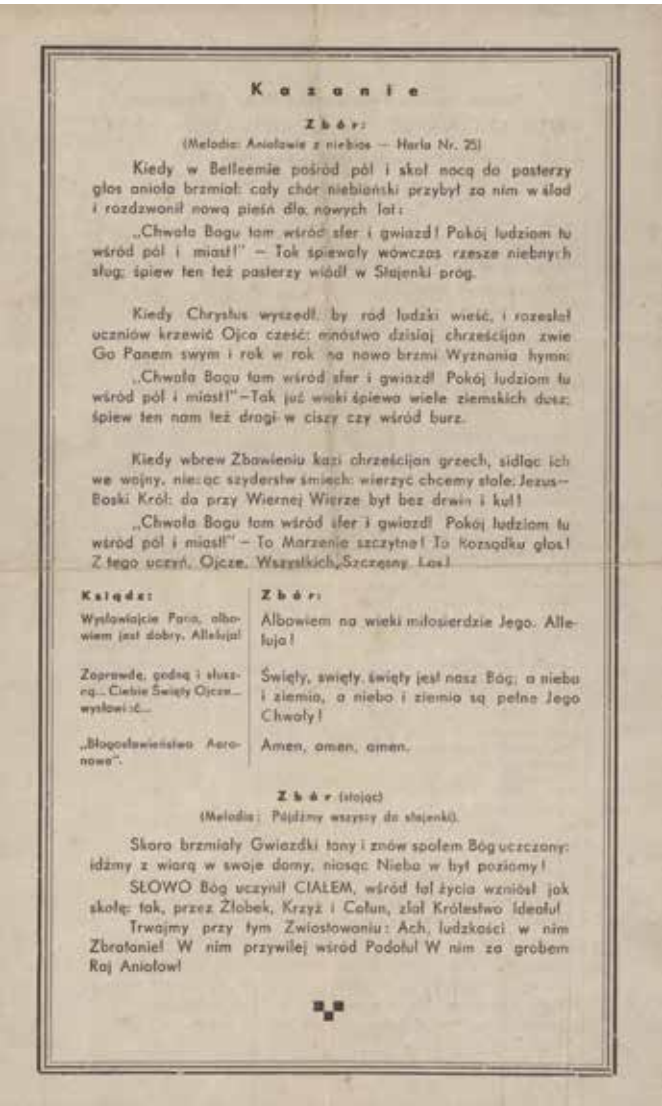
APEA

Ołtarz Kościoła
Ewangelicko-
Augsburskiego
w Radomiu, 1943 r.

APEA

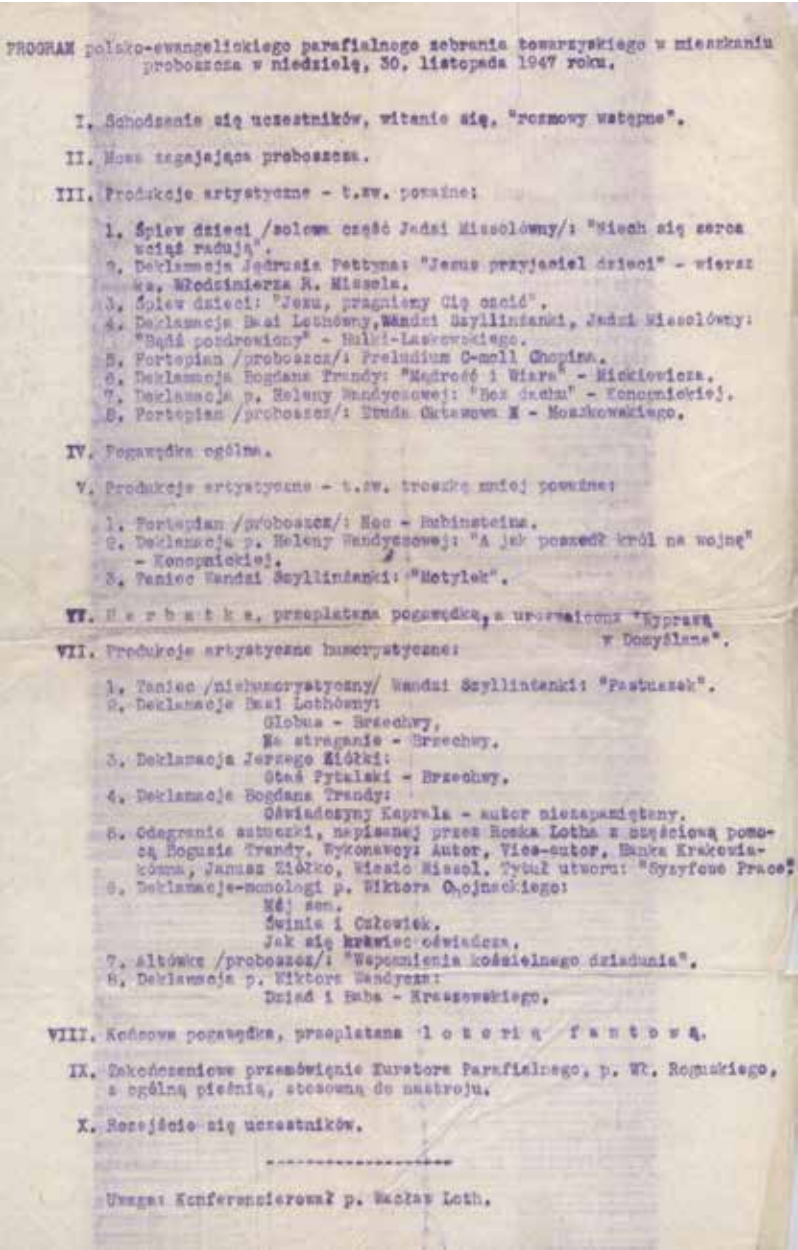
Porządek nabożeństwa Wigilii Narodzenia Pańskiego w Polskiej
Parafii Ewangelickiej w Radomiu, 1943 r.

APEA

Pamiątkowe zdjęcie z Konfirmacji wykonane w ogródku na tyłach domu pastora. Od lewej stoją: Bogdan Tranda, Roman Loth, Hanna Krakowiakówna, pastor Włodzimierz Missol, Zofia Pinno, Norbert Kindt, Janusz Ziółko, 1947 r.

APEA

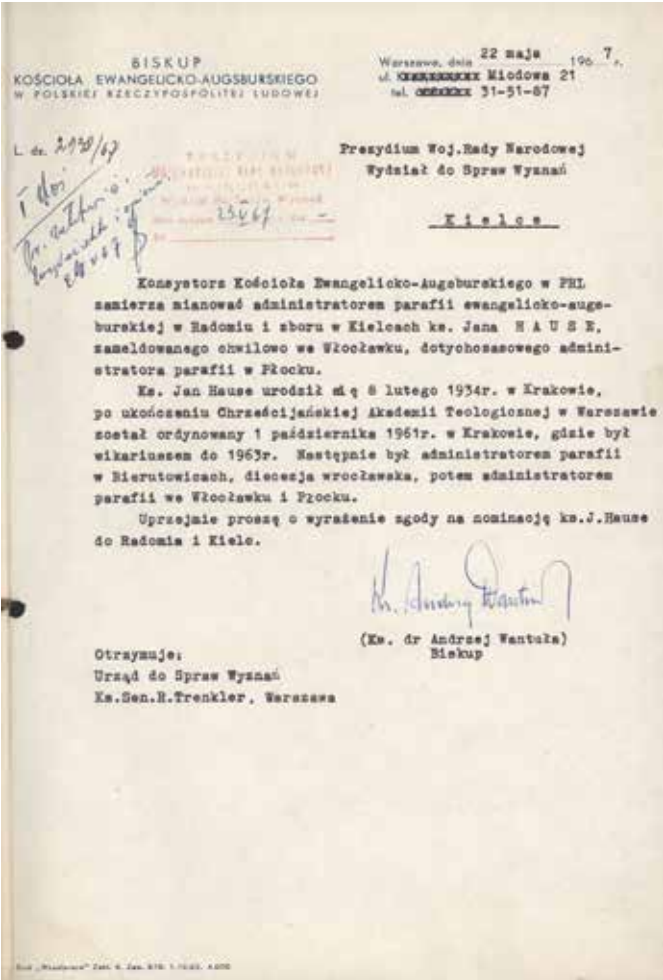
Kopia programu polsko-ewangelickiego parafialnego zebrania towarzyskiego w mieszkaniu pastora Włodzimierza Missola, 1947 r.

APEA

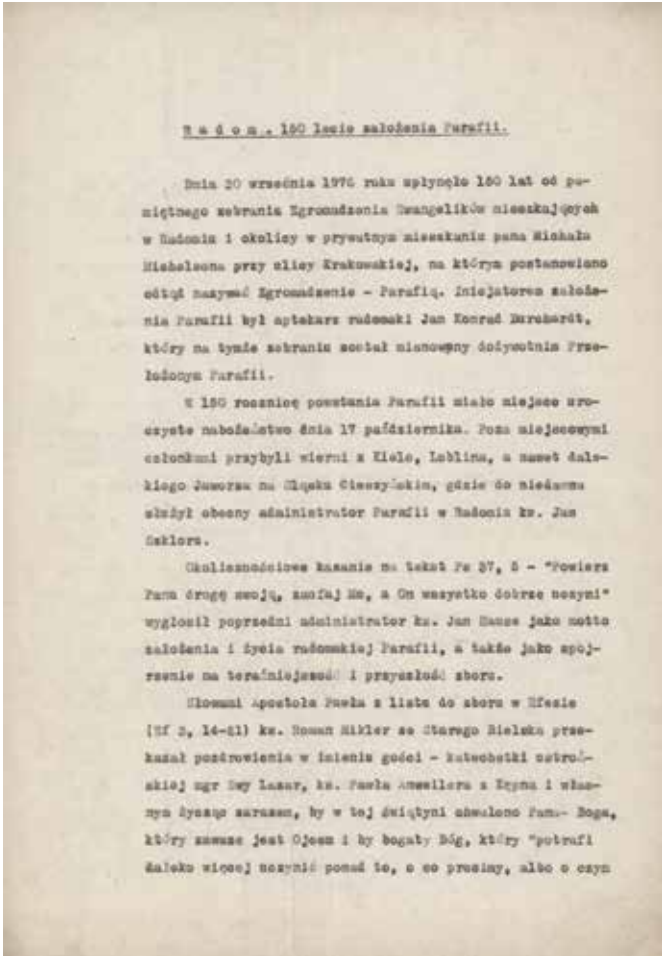
Kamienica przy ul. Szewskiej i Kościół Ewangelicko-Augsburski w Radomiu, II połowa XX w.

APEA

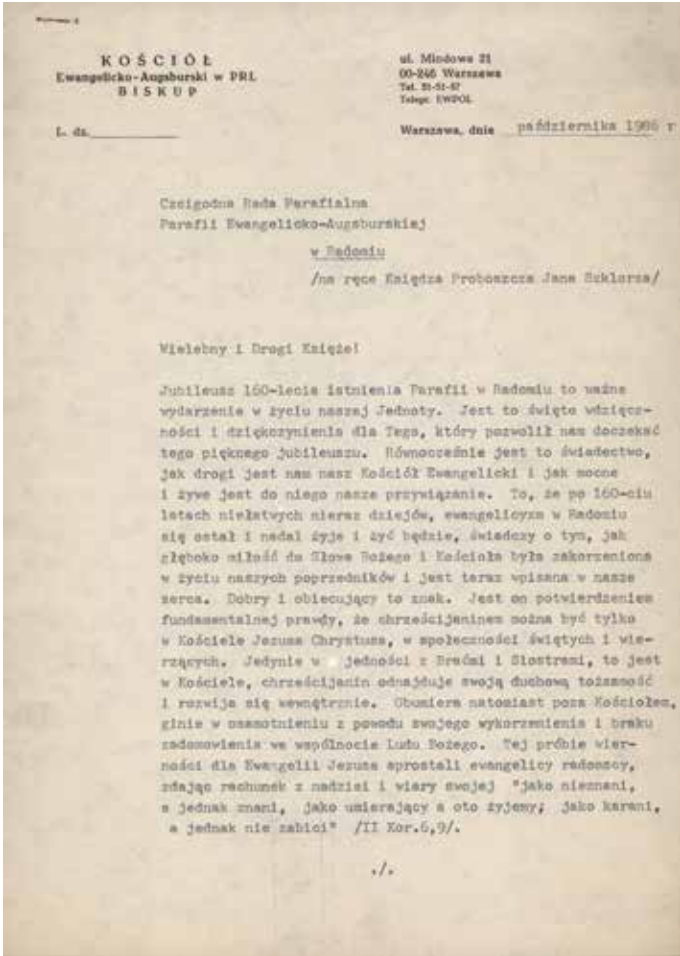
Prośba o wyrażenie zgody na nominację ks. Jana Hause na administratora Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Radomiu i Zboru w Kielcach, 1967 r.

APR, Urząd Wojewódzki w Radomiu, sygn. 13/101.

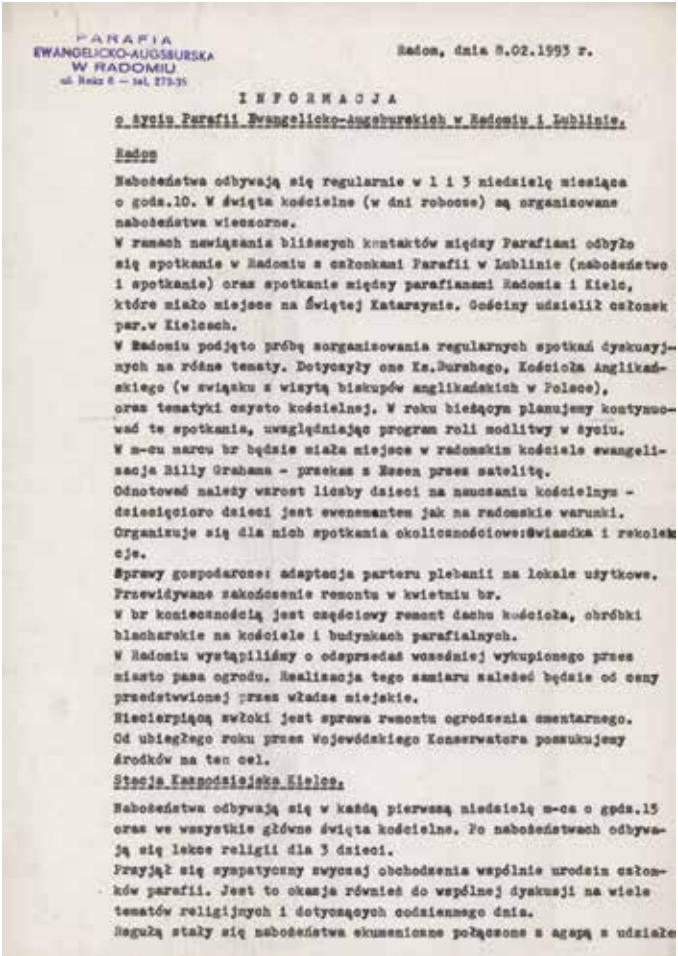
Relacja z obchodów 150-lecia założenia Parafii Ewangelickiej w Radomiu, 1976 r.

APEA

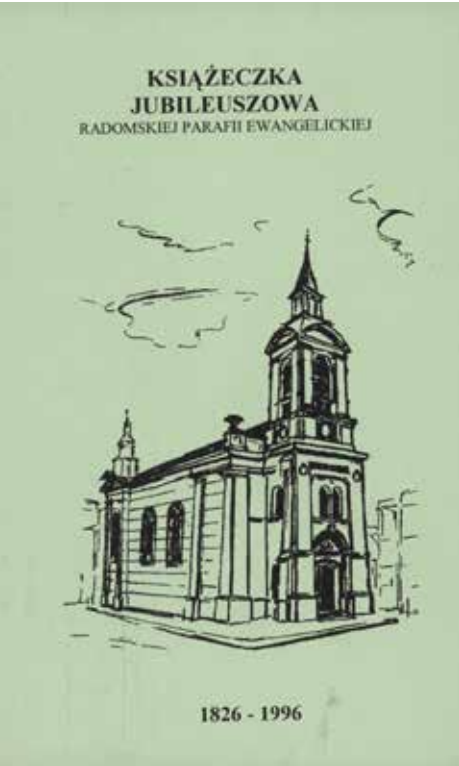
Fragment listu biskupa Janusza Narzyńskiego na 160-lecie istnienia Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Radomiu, 1986 r.

APEA

Część informacji o życiu Parafii Ewangelicko-Augsburskich w Radomiu i Lublinie, 1993 r.

APEA

Książeczka Jubileuszowa Radomskiej Parafii Ewangelickiej w Radomiu, 1996 r.

APEA

Program obchodów 170. rocznicy istnienia Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Radomiu, 1996 r.

APEA

Afisz zapowiadający koncert organowy w Kościele Ewangelicko-Augsburskim w Radomiu, 2010 r.

APR, Zbiór afiszów, plakatów i druków ulotnych po 1945 roku, sygn. 1688.

Plakat promujący obchody 180-lecia istnienia Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Radomiu, 2006 r.

APR, Zbiór afiszów, plakatów i druków ulotnych po 1945 roku, sygn. 1756.

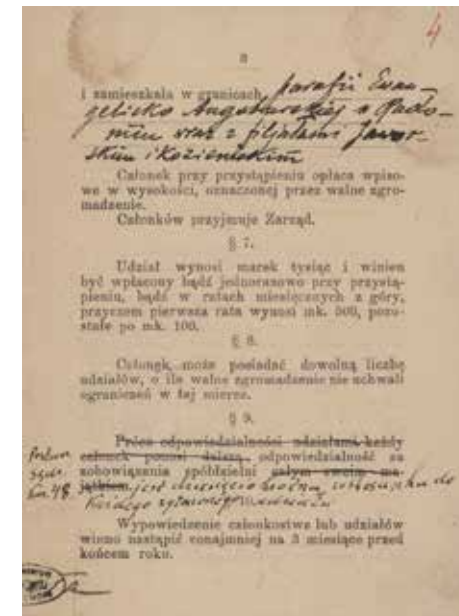
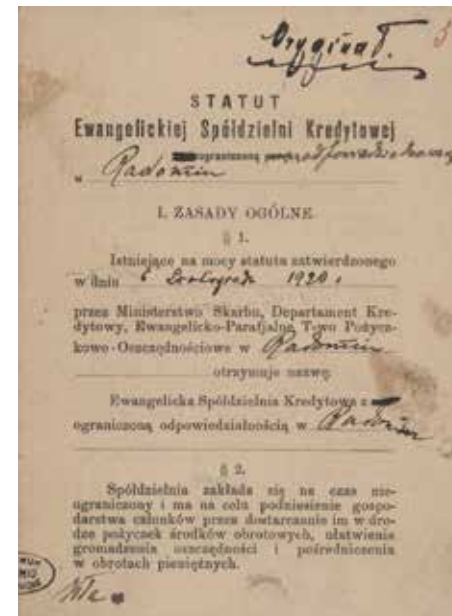
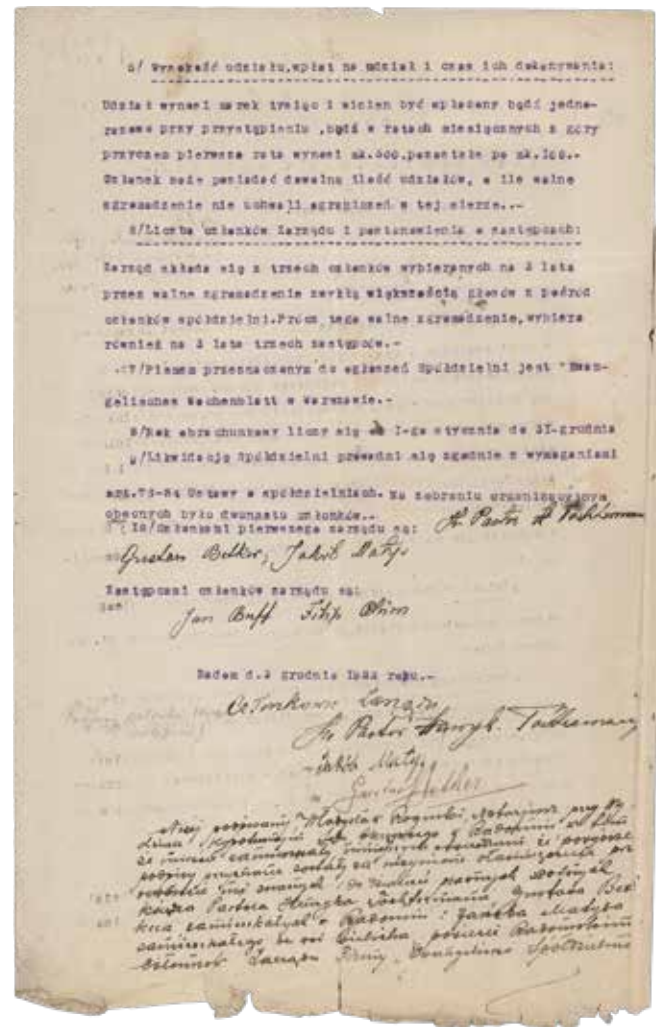
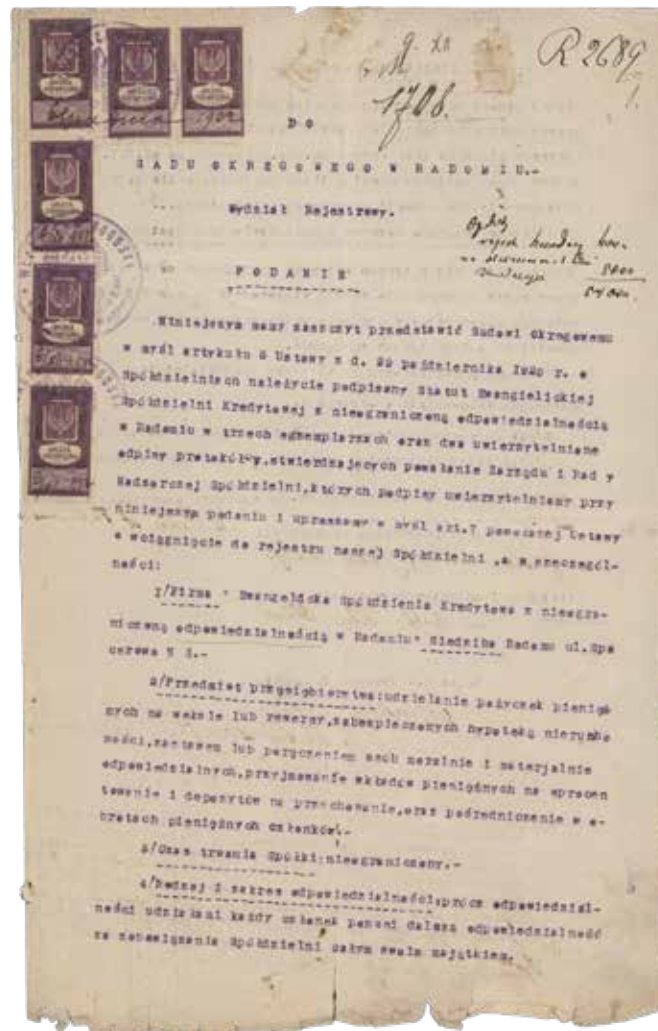
Plakat informujący o Koncercie Reformacyjnym, 2017 r.

APR, Zbiór afiszów, plakatów i druków ulotnych po 1945 roku, sygn. 2553.

Plakat dotyczący koncertu z okazji 10-lecia chóru Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Radomiu, 2014 r.

APR, Zbiór afiszów, plakatów i druków ulotnych po 1945 roku, sygn. 2132.

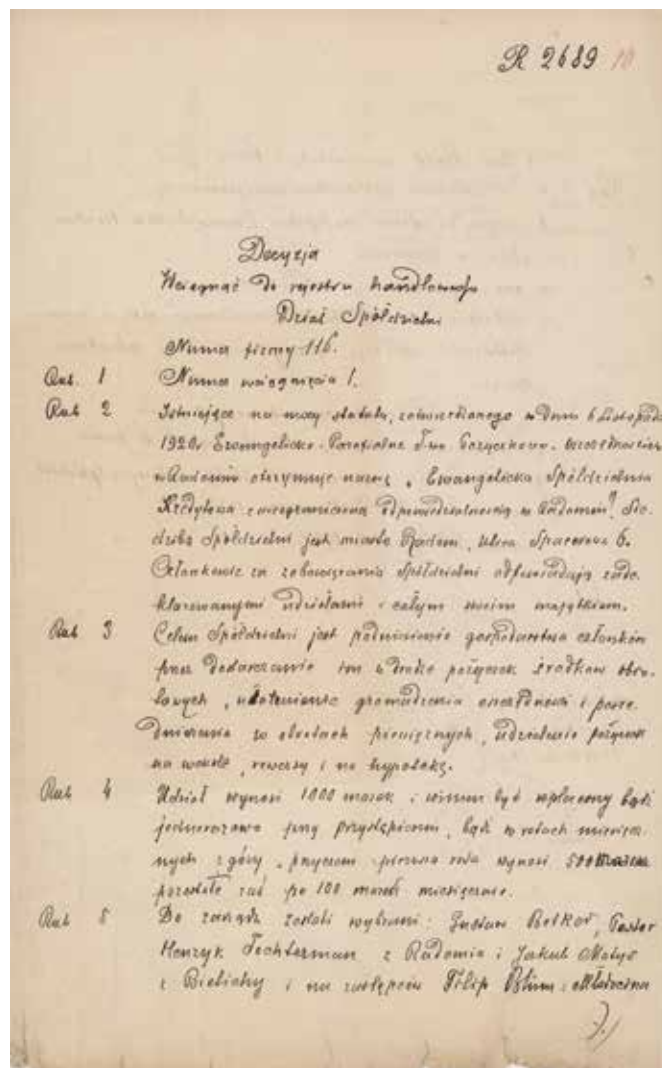

Podanie o wciągnięcie do rejestru handlowego Ewangelickiej Spółdzielni Kredytowej z nieograniczoną odpowiedzialnością w Radomiu, 1922 r.

APR, Sąd Okręgowy w Radomiu, sygn. 15694.

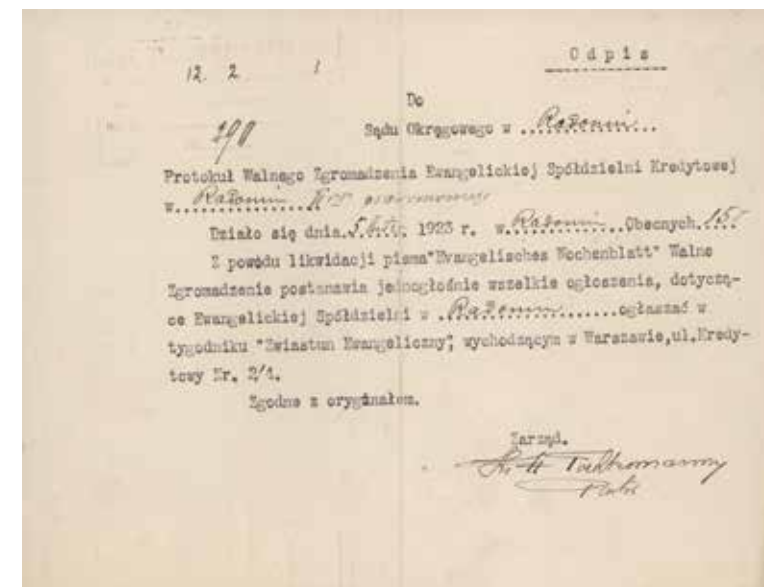
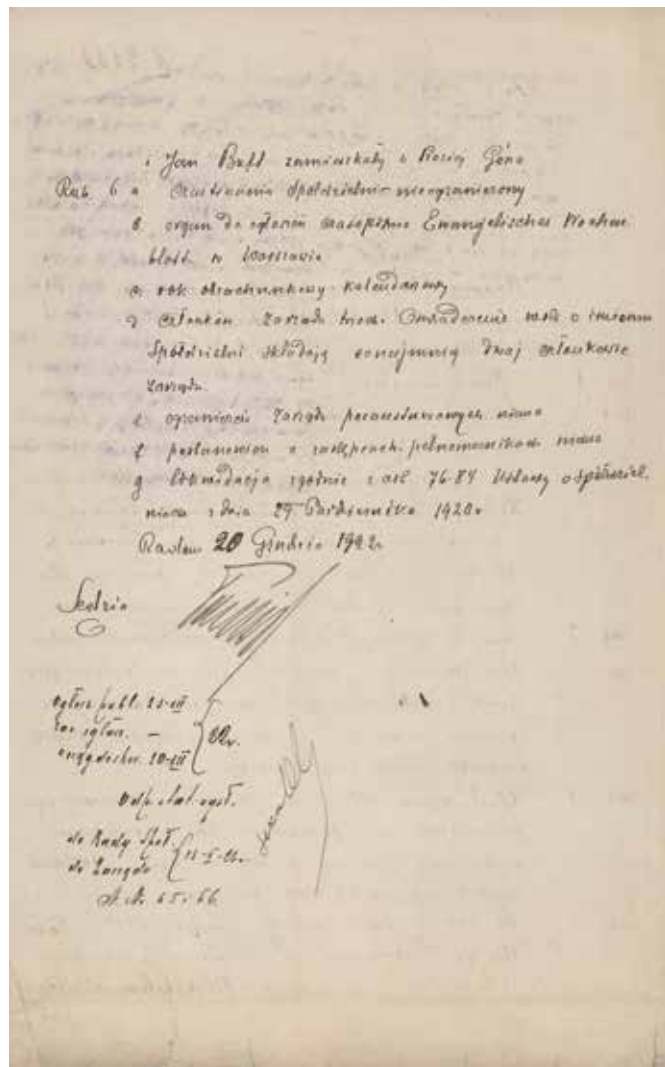
Fragmen-
ty statutu
Ewangelickiej
Spółdzielni
Kredytowej
z ograniczoną
odpowiedzial-
nością w Rado-
miu, 1920 r.

APR, Sąd Okręgo-
wy w Radomiu,
sygn. 15694.

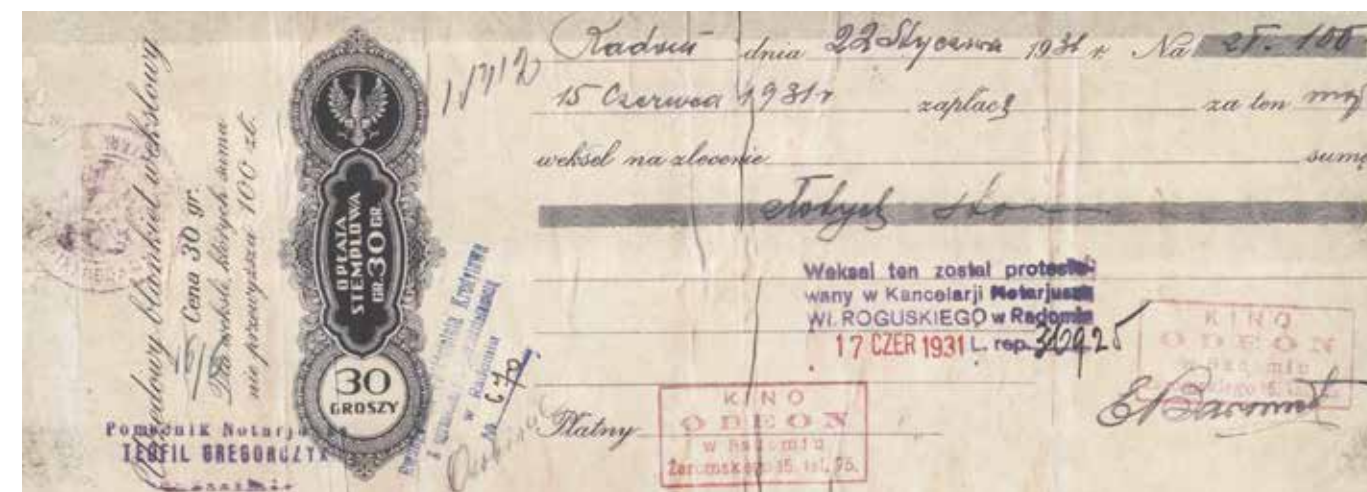
Odpis decyzji o wciągnięciu do rejestru handlowego Ewangelickiej Spółdzielni Kredytowej z nieograniczoną odpowiedzialnością w Radomiu, 1922 r.

APR, Sąd Okręgowy w Radomiu, sygn. 15694.

**Odpis protokołu walnego
zgromadzenia Ewangelickiej
Spółdzielni Kredytowej
w Radomiu dotyczącego
zmiany miejsca publikacji
ogłoszeń, 1923 r.**

APR, Sąd Okręgowy w Radomiu,
sygn. 15694.

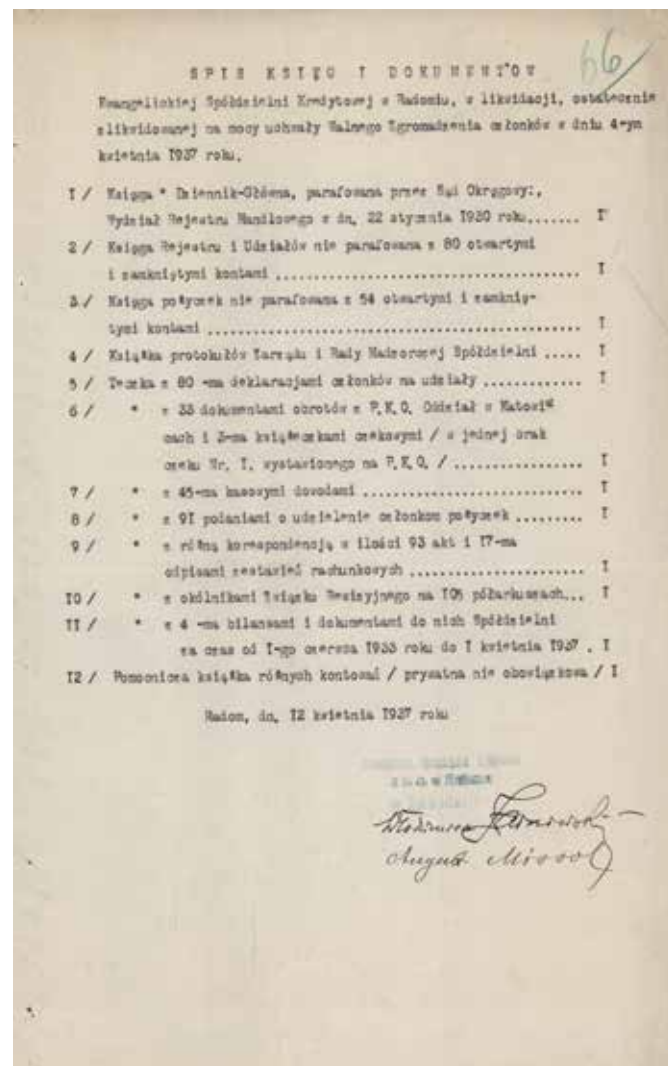
Kopia weksla Ewangelickiej Spółdzielni Kredytowej z o.o. w Radomiu, 1931 r.

APEA

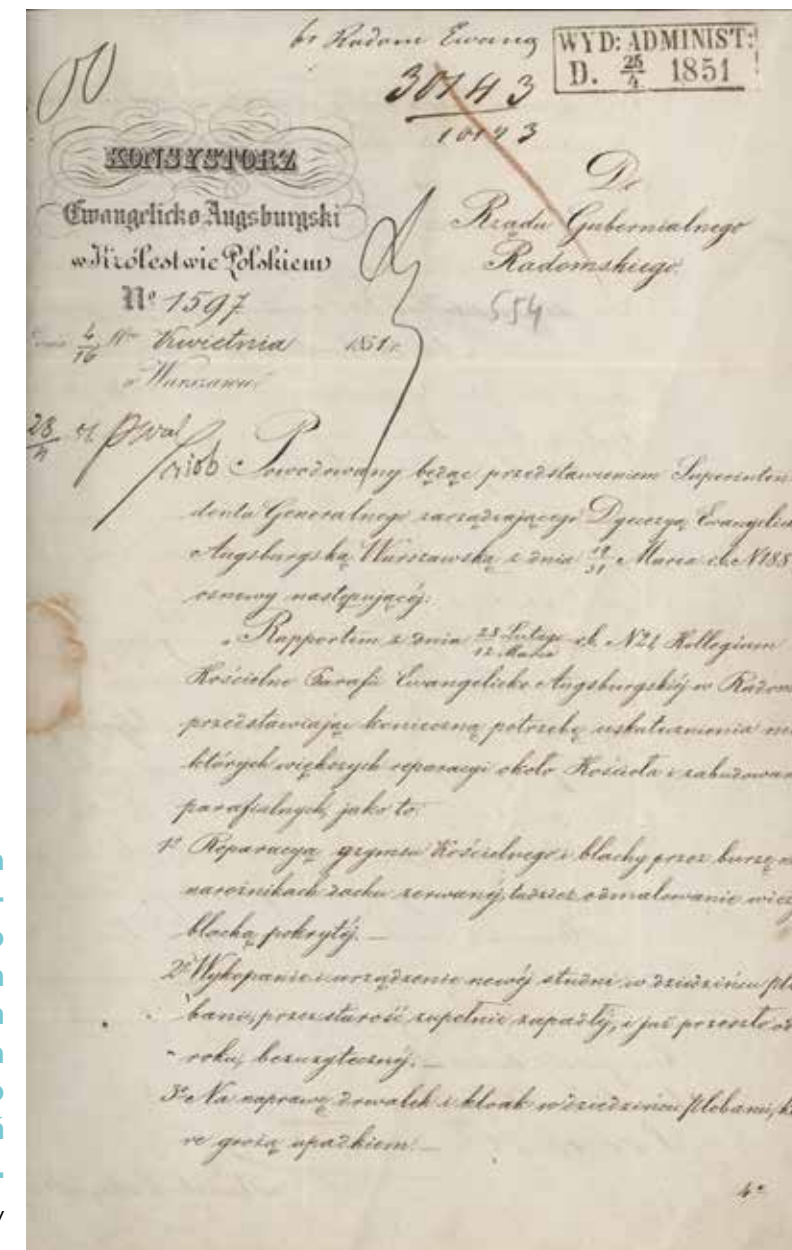
Pismo dotyczące likwidacji Ewangelickiej Spółdzielni Kredytowej z o.o. w Radomiu, 1933 r.

APR, Sąd Okręgowy w Radomiu, sygn. 15694.

Spis ksiąg i dokumentów Ewangelickiej Spółdzielni Kredytowej w Radomiu w likwidacji, 1937 r.

APR, Sąd Okręgowy w Radomiu, sygn. 15694.

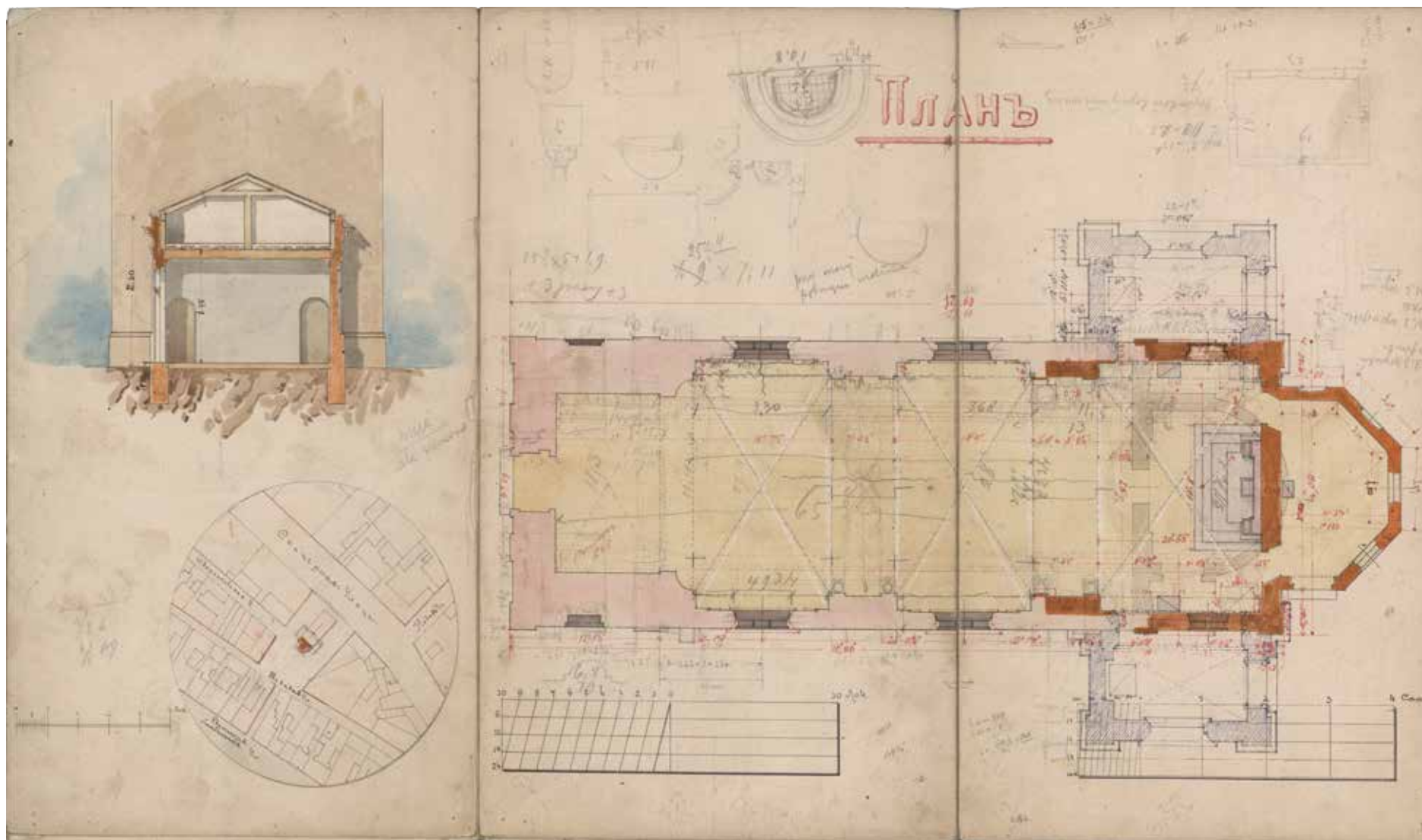
Pismo Konsystorza Ewangelicko-Augsburskiego w Królestwie Polskim o potrzebach remontowych Kościoła Ewangelickiego w Radomiu i zabudowań parafialnych, 1851 r.

APR, Rząd Gubernialny Radomski, sygn. 6332.

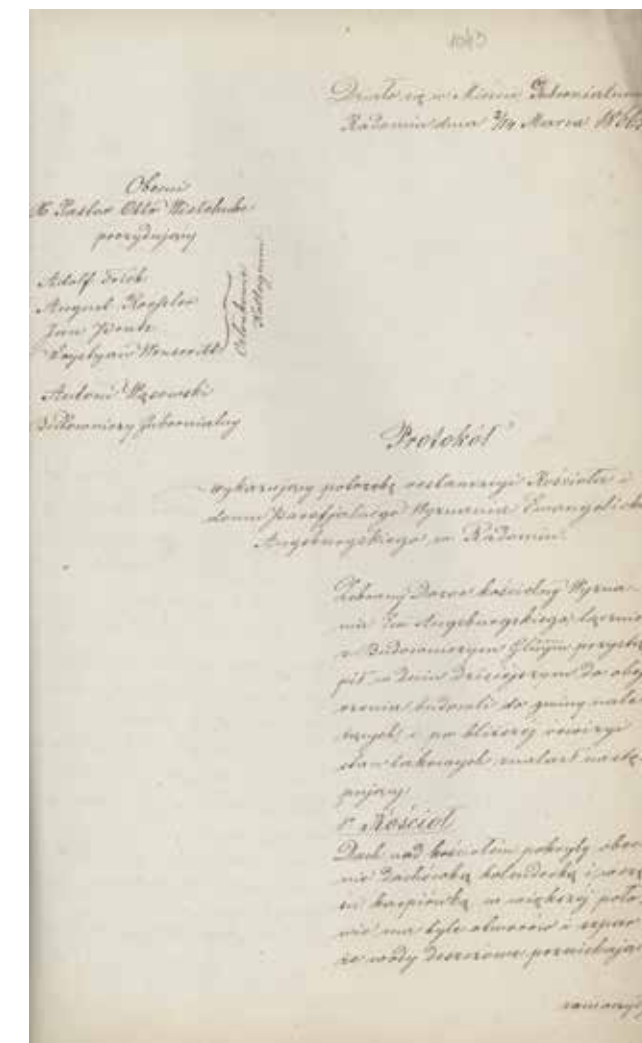
Projekt przebudowy Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w Radomiu,
1894 r.

APEA

Projekt przebudowy Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w Radomiu, 1894 r.

APEA

Protokół informujący o potrzebie remontu kościoła i domu parafialnego, 1866 r.

APR, Rząd Gubernialny Radomski, sygn. 6331.

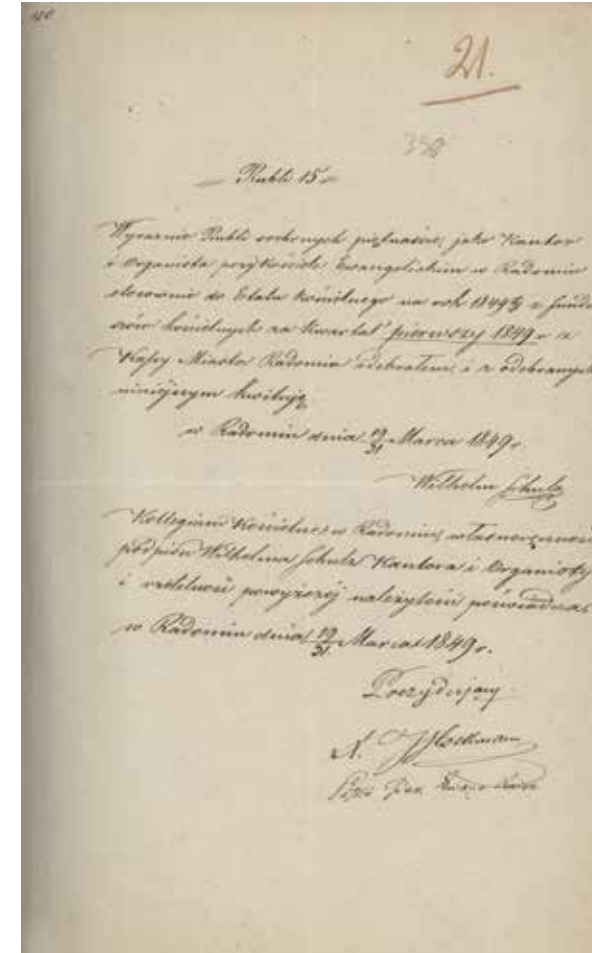
Wnętrze Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w Radomiu.

fot. Michał Mirkowski, 2026 r.

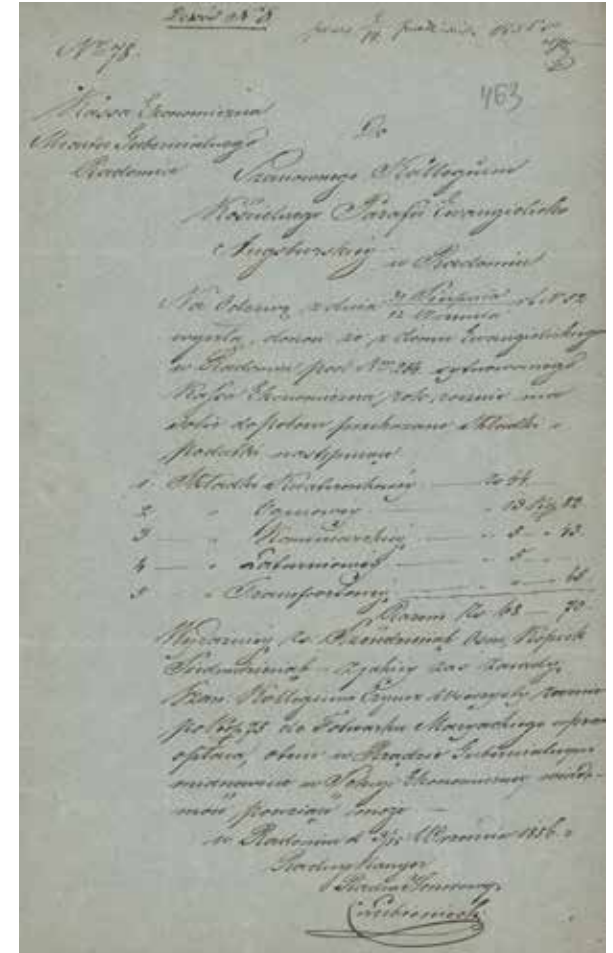
Kościół Ewangelicko-Augsburski w Radomiu, widok od ul. Reja.

fot. Michał Mirkowski, 2026 r.

Potwierdzenie pobrania wynagrodzenia przez Wilhelma Schulza, kantora i organisty radomskiej parafii ewangelicko-augsburskiej, 1849 r.

APR, Rząd Gubernialny Radomski, sygn. 6332.

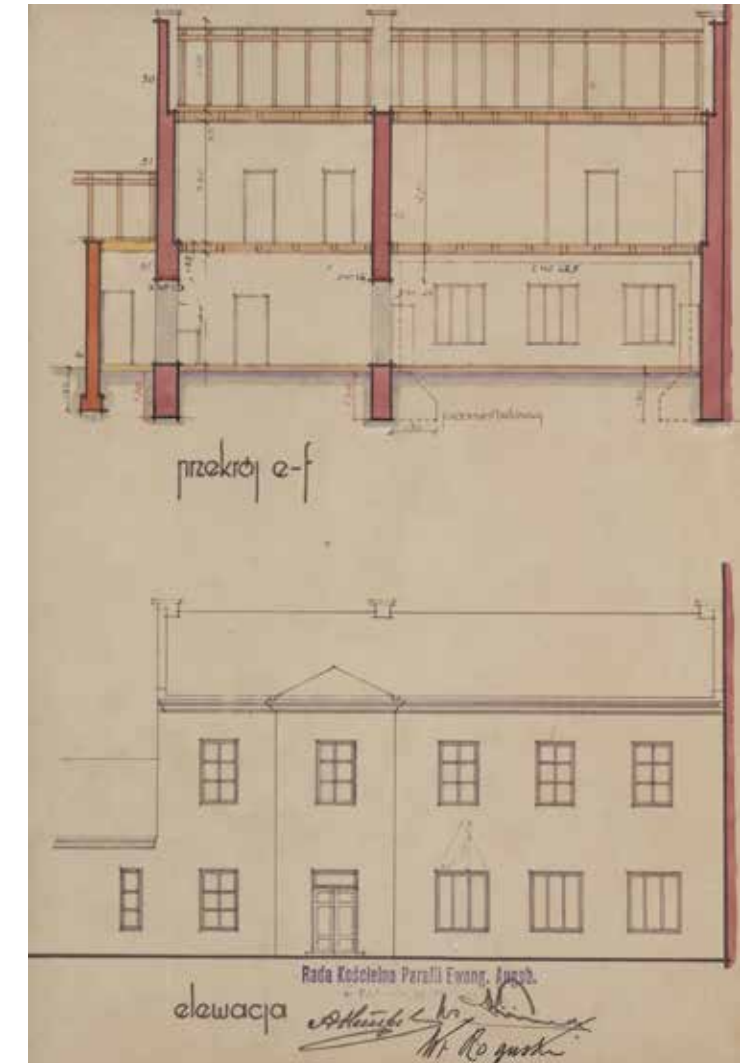
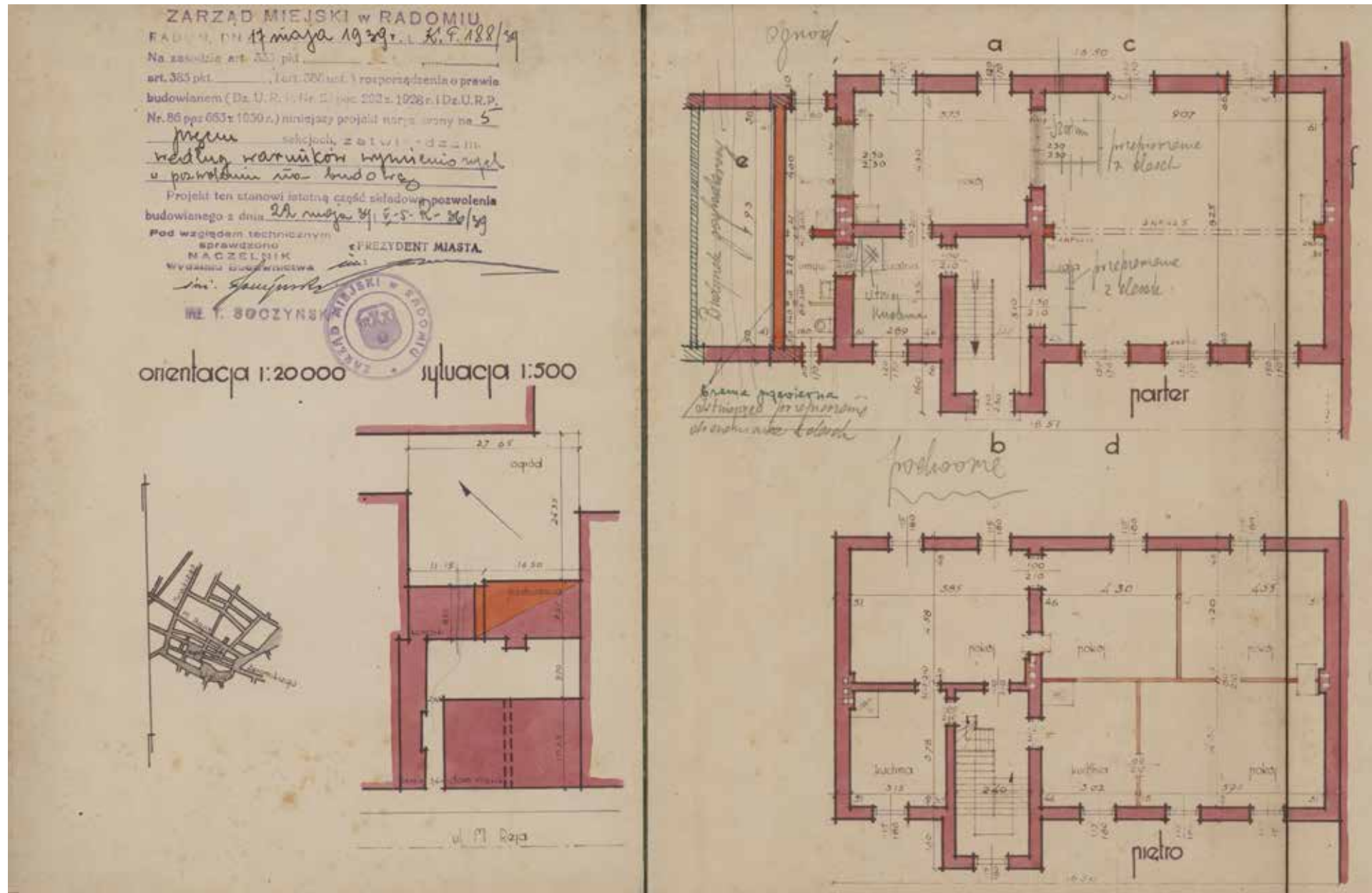
Pismo do Kollegium Kościelnego Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Radomiu informujące o wysokości składek i podatków miejskich, 1856 r.

APR, Rząd Gubernialny Radomski, sygn. 6333.

[illegible][illegible]

Kontrakt o najem lokalu w domu ewangelickim, 1848 r.

APR, Rząd Gubernialny Radomski, sygn. 6332.

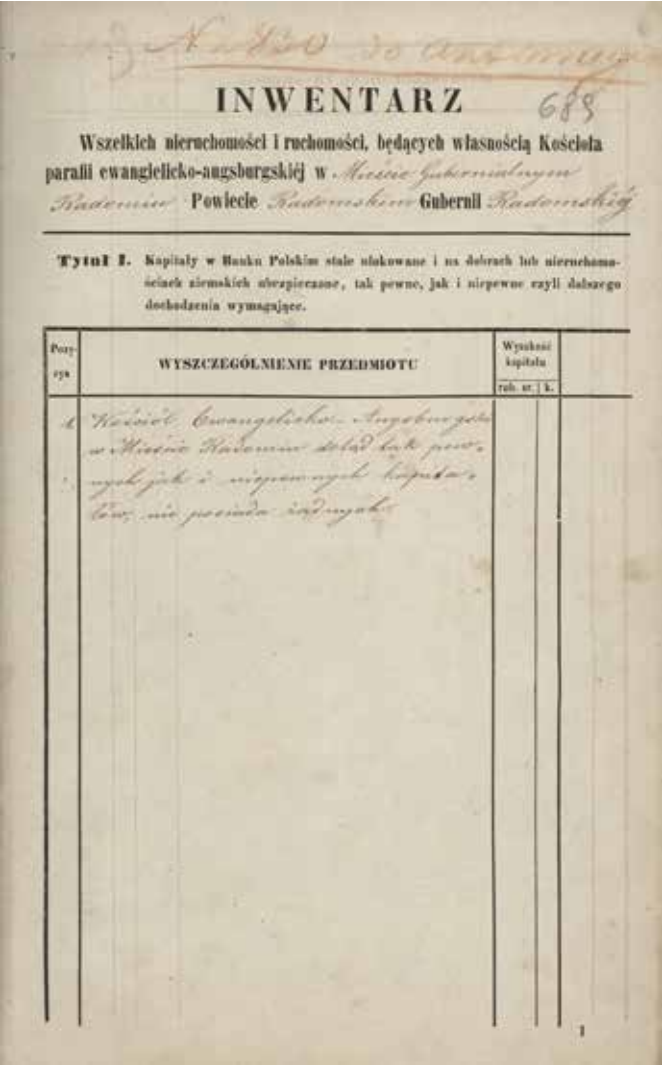
Projekt urządzenia świetlicy w domu Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Radomiu autorstwa inż. Alfonsa Pinno (fragmenty), 1939 r.

APR, Akta miasta Radomia, sygn. t.3781.

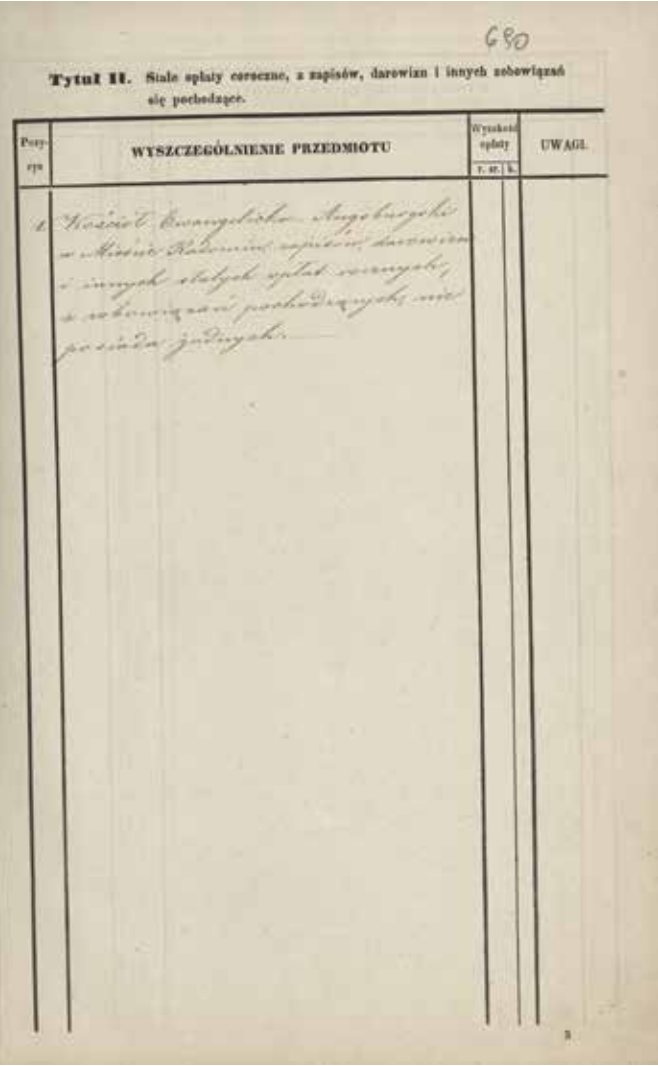
Prośba o pozwolenie na budowę świetlicy w domu Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Radomiu z fragmentem projektu, 1939 r.

APR, Akta miasta Radomia, sygn. t.3781.

Inwentarz nieruchomości i ruchomości będących własnością Kościoła Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Radomiu, 1850 r.

APR, Rząd Gubernialny Radomski, sygn. 6332.

Tytuł III. Nieruchomości w polach, gruntach, ogrodach, budowlach i innych własnościach, tutejsi ordynaryje i inne prokuratury w naturze na rzecz księstwa i służby przy tymże, stałe przeznaczono.

[illegible][illegible][illegible]

APR, Rząd Gubernialny Radomski, sygn. 6332.

Tytuł V.

686

KSIĘGI I DZIEŁA Drukowane

Porządek	Tytuł księgi lub dzieła	Ilość			Uwagi
		Tytułów	Łącznie	Exemplarzy	
1.	Polityka Scharscha i gorbaty i ich umiejętności. — — — — —	1.	1.	1.	
2.	Królestwo i umiarkowanie umiarkowane i porównanie umiarkowanego, królestwa i królestwa Pracownicy i umiarkowanie — — — — —	1.	1.	1.	
3.	Trzeci umiarkowany umiarkowany porównanie umiarkowanego i umiarkowanego i porównanie umiarkowanego umiarkowanego — — — — —	1.	1.	1.	
4.	Królestwo i umiarkowanie umiarkowanego porównanie umiarkowanego i umiarkowanego i umiarkowanego i porównanie umiarkowanego umiarkowanego — — — — —	1.	1.	1.	
5.	Królestwo i umiarkowanie umiarkowanego porównanie umiarkowanego i umiarkowanego i umiarkowanego i porównanie umiarkowanego umiarkowanego — — — — —	1.	1.	1.	
6.	Królestwo i umiarkowanie umiarkowanego porównanie umiarkowanego i umiarkowanego i umiarkowanego i porównanie umiarkowanego umiarkowanego — — — — —	1.	1.	1.	
7.	Królestwo i umiarkowanie umiarkowanego porównanie umiarkowanego i umiarkowanego i umiarkowanego i porównanie umiarkowanego umiarkowanego — — — — —	1.	1.	1.	
8.	Królestwo i umiarkowanie umiarkowanego porównanie umiarkowanego i umiarkowanego i umiarkowanego i porównanie umiarkowanego umiarkowanego — — — — —	1.	1.	1.	
9.	Królestwo i umiarkowanie umiarkowanego porównanie umiarkowanego i umiarkowanego i umiarkowanego i porównanie umiarkowanego umiarkowanego — — — — —	1.	1.	1.	
10.	Królestwo i umiarkowanie umiarkowanego porównanie umiarkowanego i umiarkowanego i umiarkowanego i porównanie umiarkowanego umiarkowanego — — — — —	1.	1.	1.	
11.	Królestwo i umiarkowanie umiarkowanego porównanie umiarkowanego i umiarkowanego i umiarkowanego i porównanie umiarkowanego umiarkowanego — — — — —	1.	1.	1.	
12.	Królestwo i umiarkowanie umiarkowanego porównanie umiarkowanego i umiarkowanego i umiarkowanego i porównanie umiarkowanego umiarkowanego — — — — —	1.	1.	1.	
13.	Królestwo i umiarkowanie umiarkowanego porównanie umiarkowanego i umiarkowanego i umiarkowanego i porównanie umiarkowanego umiarkowanego — — — — —	1.	1.	1.	
14.	Królestwo i umiarkowanie umiarkowanego porównanie umiarkowanego i umiarkowanego i umiarkowanego i porównanie umiarkowanego umiarkowanego — — — — —	1.	1.	1.	

Tytuł VI.

682

Rozmaité jiné správy, ústřední, efekta i ruchomosti.

Popis	WYSZCZEGÓLNIENIE PRZEDMIOTU	Wiek rok	UWAGI
1.	Kuchnia, kuchnia do rozmieszania świątek	1.	
2.	Kuchnia, kuchnia, poręczona do rozmieszania świątek	1.	
3.	Kuchnia, kuchnia, poręczona do rozmieszania świątek	1.	
4.	Kuchnia, kuchnia, poręczona do rozmieszania świątek	1.	
5.	Kuchnia, kuchnia, poręczona do rozmieszania świątek	1.	
6.	Kuchnia, kuchnia, poręczona do rozmieszania świątek	1.	
7.	Kuchnia, kuchnia, poręczona do rozmieszania świątek	1.	
8.	Kuchnia, kuchnia, poręczona do rozmieszania świątek	1.	
9.	Kuchnia, kuchnia, poręczona do rozmieszania świątek	1.	
10.	Kuchnia, kuchnia, poręczona do rozmieszania świątek	1.	
11.	Kuchnia, kuchnia, poręczona do rozmieszania świątek	1.	
12.	Kuchnia, kuchnia, poręczona do rozmieszania świątek	1.	
13.	Kuchnia, kuchnia, poręczona do rozmieszania świątek	1.	
14.	Kuchnia, kuchnia, poręczona do rozmieszania świątek	1.	
15.	Kuchnia, kuchnia, poręczona do rozmieszania świątek	1.	
16.	Kuchnia, kuchnia, poręczona do rozmieszania świątek	1.	
17.	Kuchnia, kuchnia, poręczona do rozmieszania świątek	1.	
18.	Kuchnia, kuchnia, poręczona do rozmieszania świątek	1.	
19.	Kuchnia, kuchnia, poręczona do rozmieszania świątek	1.	
20.	Kuchnia, kuchnia, poręczona do rozmieszania świątek	1.	

APR, Rząd Gubernialny Radomski, sygn. 6332.

655

Porz. nr	WYSZCZEGÓLNIENIE PRZEDMIOTU.	Rok rok	UWAGI.
17	Także u nas do potęgła stopień Olty na szczytach —————	1	
18	Przybycie na Wielkie panstwo aksamit na kufelkarskie —————	1	
19	Także przybycie na wielkie masy na kufelkarskie —————	1	
20	Także na naszym potęgła kufelkarskie kufelkarskie —————	1	
21	Przybycie na nasz z wyobrażeniem Olty na nasz na Olty —————	1	
22	Przybycie przybycie naszego potęgła Olty na nasz na nasz z kufelkarskiej Olty —————	1	
23	Przybycie naszego Olty z raportem na nasz na Olty —————	1	
24	Przybycie Olty z Olty na Olty —————	2	
25	Przybycie Olty z Olty na Olty —————	4	
26	Przybycie Olty z Olty na Olty —————	1	
27	Przybycie Olty z Olty na Olty —————	1	
28	Przybycie Olty z Olty na Olty —————	1	
29	Przybycie Olty z Olty na Olty —————	1	
30	Przybycie Olty z Olty na Olty —————	2	
31	Przybycie Olty z Olty na Olty —————	1	
32	Przybycie Olty z Olty na Olty —————	2	
33	Przybycie Olty z Olty na Olty —————	1	

Porz. nr	WYSZCZEGÓLNIENIE PRZEDMIOTU.	Illos struk	UWAGI
36.	Tablica warów łobowoswangel do wypisów, wiel. pięćdziesiątych	2.	
37.	Tablica w wielkości białej łobowoswangel	20.	
38.	Tablica warów łobowoswangel do wypisów	1.	
39.	Tablica warów łobowoswangel do wypisów	1.	
40.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
41.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
42.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
43.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
44.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
45.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
46.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
47.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
48.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
49.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
50.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
51.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
52.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
53.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
54.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
55.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
56.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
57.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
58.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
59.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
60.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
61.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
62.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
63.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
64.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
65.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
66.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
67.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
68.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
69.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
70.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
71.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
72.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
73.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
74.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
75.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
76.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
77.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
78.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
79.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
80.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
81.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
82.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
83.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
84.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
85.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
86.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
87.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
88.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
89.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
90.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
91.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
92.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
93.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
94.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
95.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
96.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
97.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
98.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
99.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	
100.	Tablica do wypisów łobowoswangel	1.	

[illegible]

Wynne's Family Burial				
Gravestone in the cemetery at the corner of the street and the road				
No.	Name	Sex	Age	Remarks
1.	John Burdett	Male	18	
2.	John Burdett	Male	18	
3.	John Burdett	Male	18	
4.	John Burdett	Male	18	
5.	John Burdett	Male	18	
6.	John Burdett	Male	18	
7.	John Burdett	Male	18	
8.	John Burdett	Male	18	
9.	John Burdett	Male	18	
10.	John Burdett	Male	18	
11.	John Burdett	Male	18	
12.	John Burdett	Male	18	
13.	John Burdett	Male	18	
14.	John Burdett	Male	18	
15.	John Burdett	Male	18	
16.	John Burdett	Male	18	
17.	John Burdett	Male	18	
18.	John Burdett	Male	18	
19.	John Burdett	Male	18	
20.	John Burdett	Male	18	
21.	John Burdett	Male	18	
22.	John Burdett	Male	18	
23.	John Burdett	Male	18	
24.	John Burdett	Male	18	

**Ciąg dalszy inwentarza nieruchomości i ruchomości będących własnością Kościoła
Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Radomiu, 1850 r.**

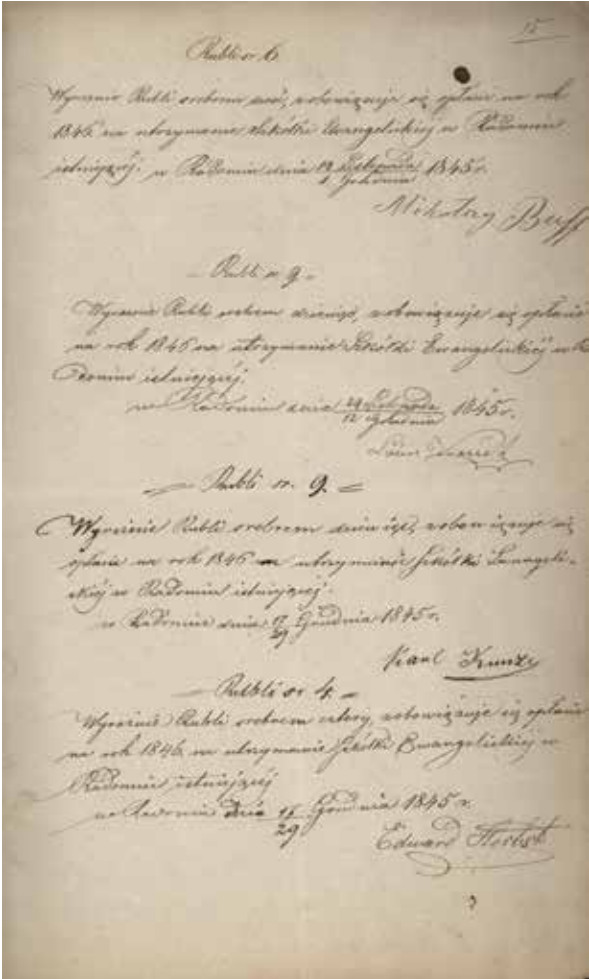
APR, Rząd Gubernialny Radomski, sygn. 6332.

Fragment wykazu szkółek parafialnych i elementarnych opisujący szkołę ewangelicką w Radomiu, 1842 r.

APR, Akta miasta Radomia, sygn. 511.

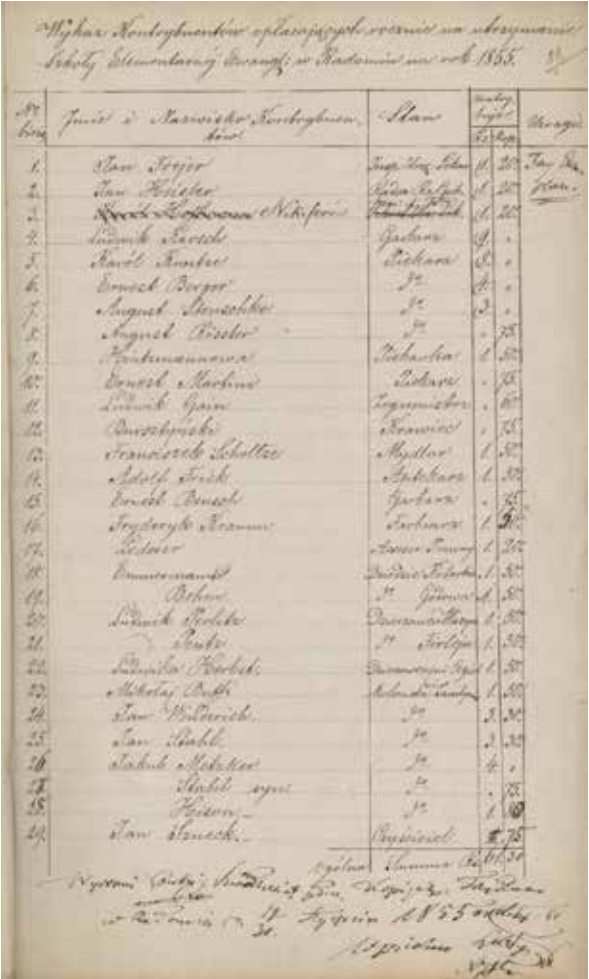
**Wykaz osób opłacających składkę
na utrzymanie Szkoły Elementarnej
Ewangelickiej w Radomiu, 1842 r.**

APR, Akta miasta Radomia, sygn. 511.

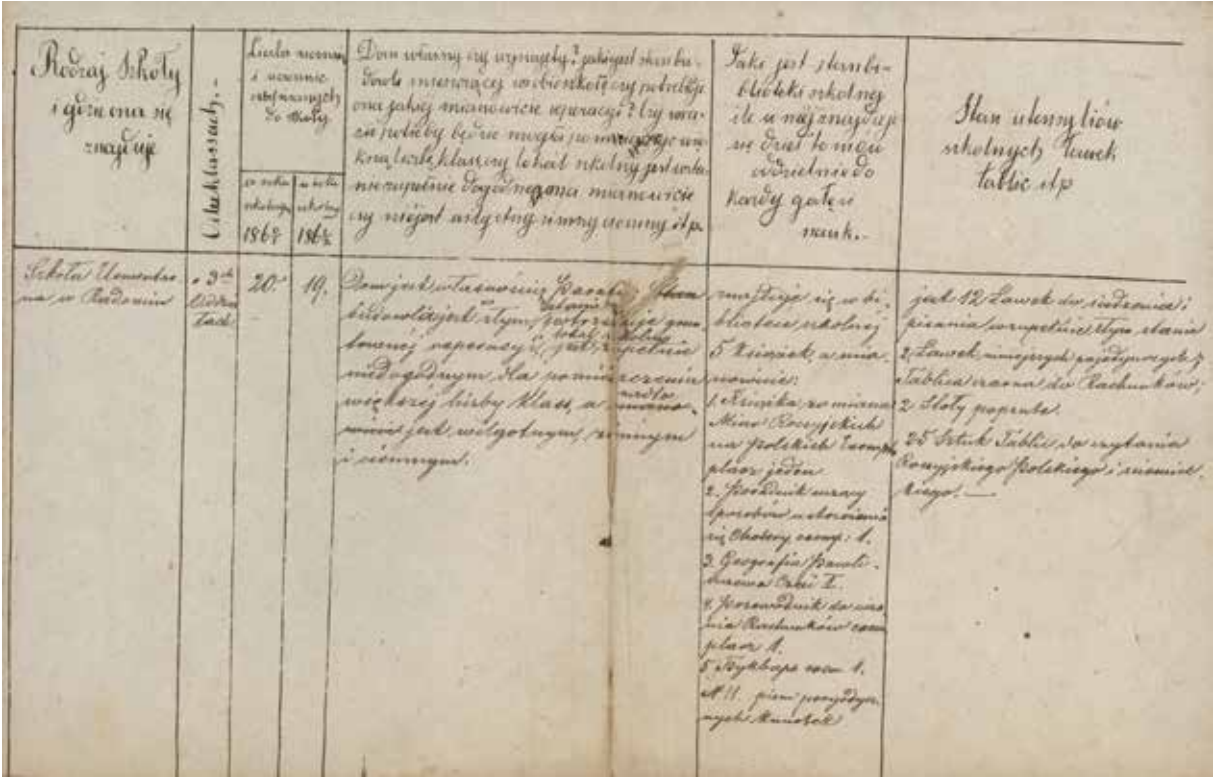
Deklaracje opłat na utrzymanie
szkółki ewangelickiej w Radomiu,
1845 r.

APR, Akta miasta Radomia, sygn. 511.

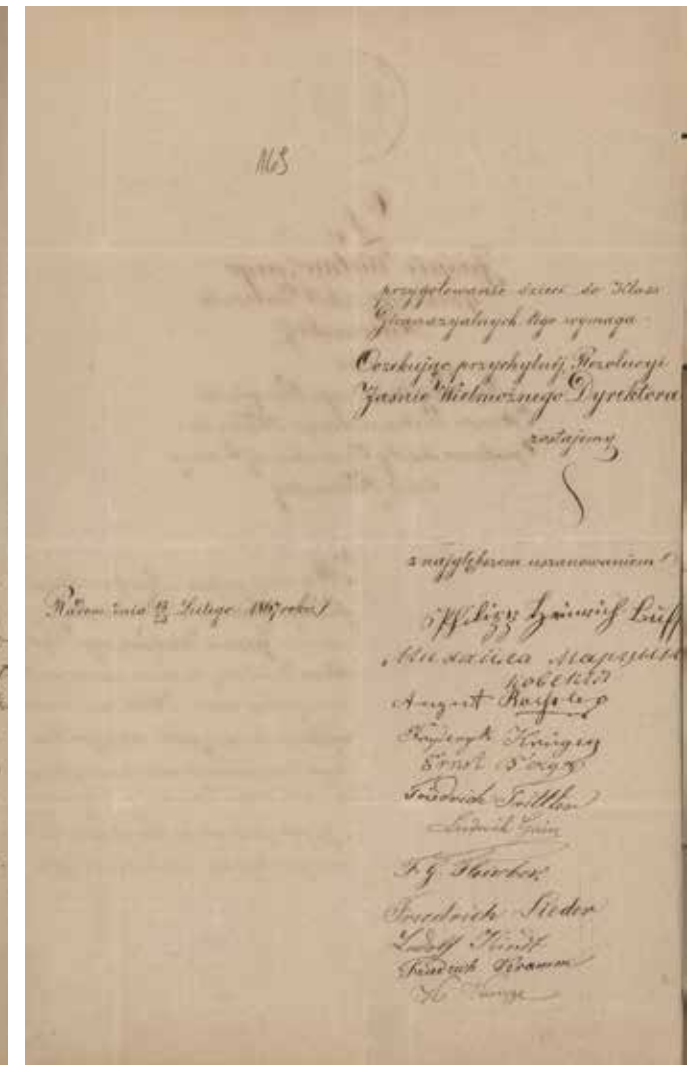
Wykaz osób opłacających składki
na utrzymanie Szkoły Elementarnej
Ewangelickiej w Radomiu
na rok 1855.

APR, Akta miasta Radomia, sygn. 511.

Opis Szkoły Elementarnej Ewangelickiej w Radomiu, 1862 r.

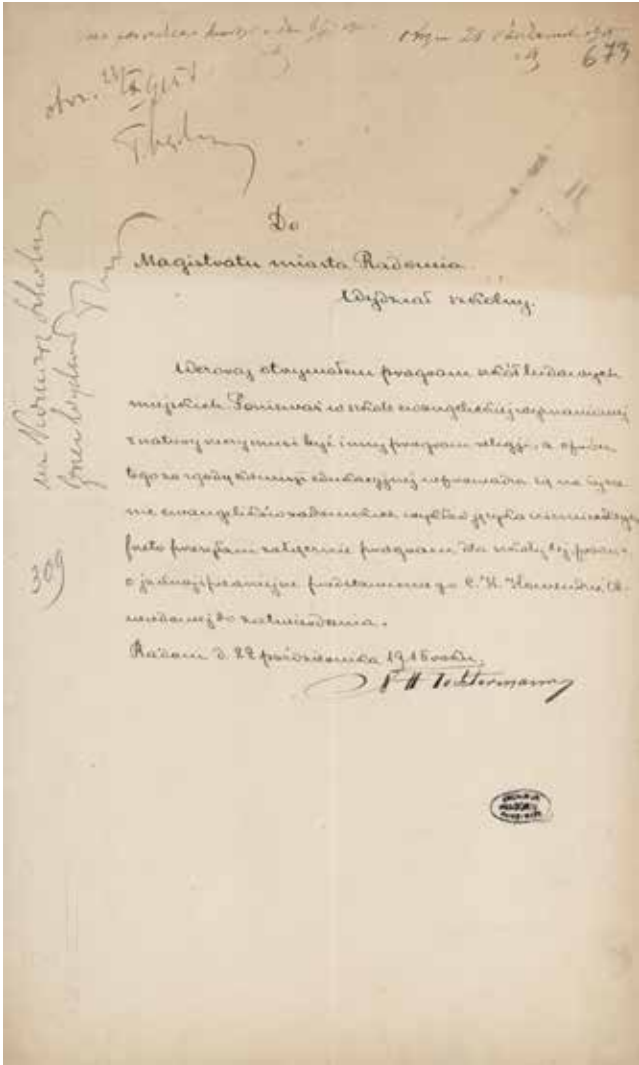
APR, Akta miasta Radomia, sygn. 511.

[illegible][illegible]

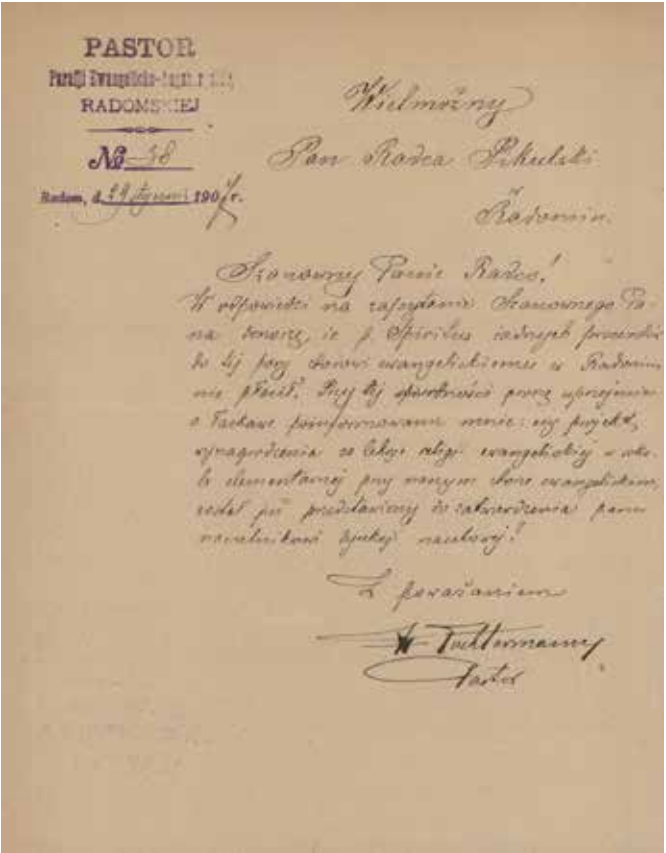
APR, Akta miasta Radomia, sygn. 511.

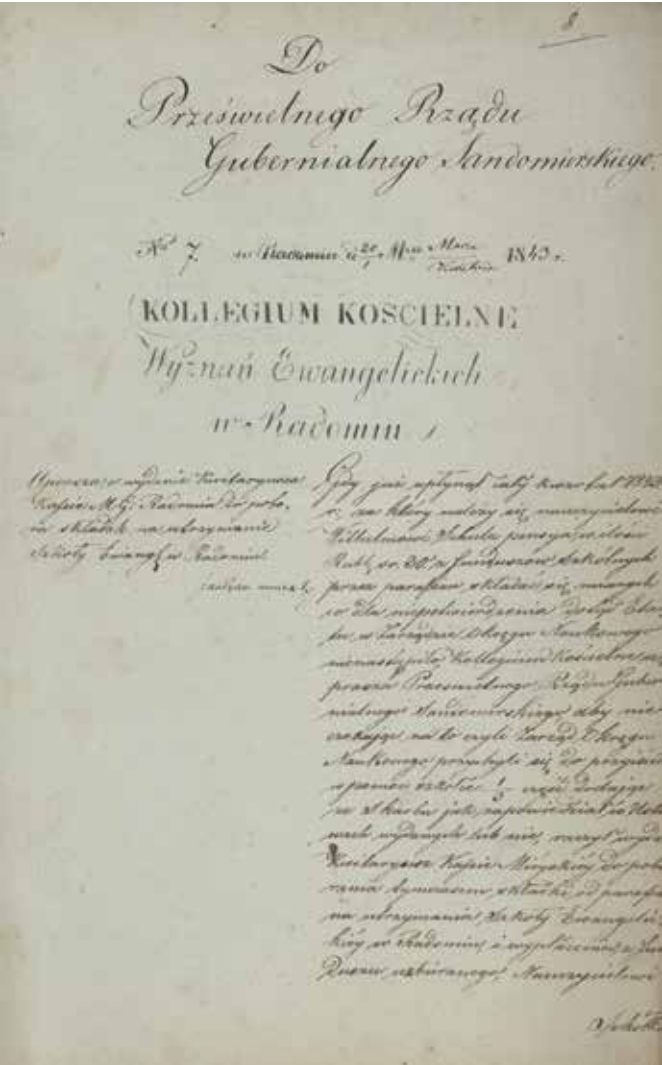
Pismo przewodnie do projektu programu szkoły ewangelickiej wyznaniowej w Radomiu, 1915 r.

APR, Dyrekcja Szkolna w Radomiu, sygn. 1254.

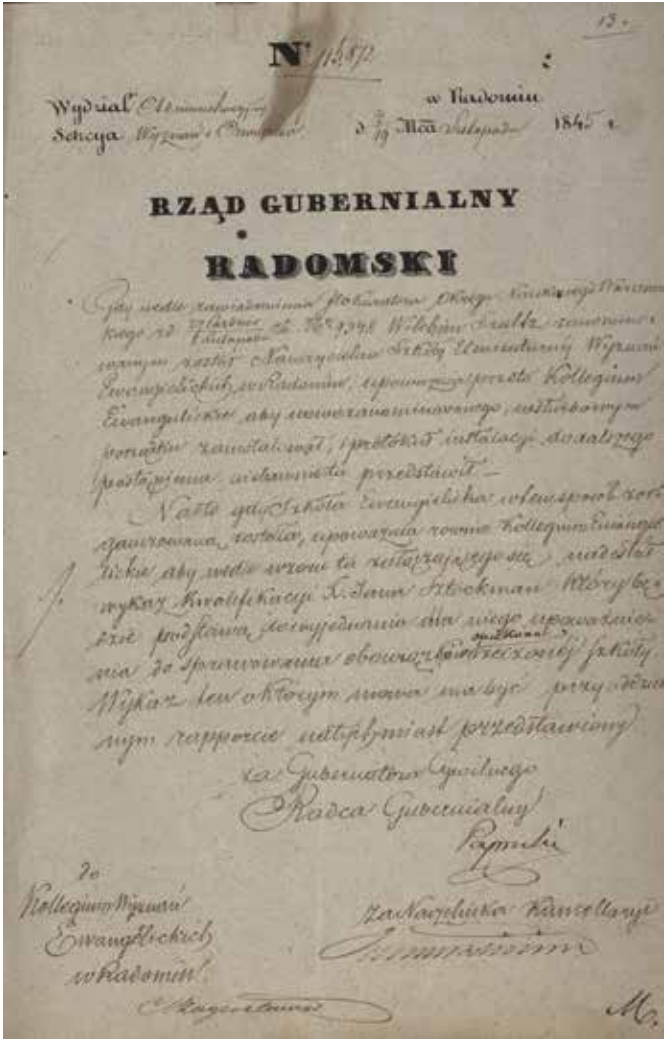
Pismo pastora w sprawie projektu wynagrodzenia za lekcje religii w szkole elementarnej przy Zborze Ewangelickim w Radomiu, 1907 r.

APR, Akta miasta Radomia, sygn. 3272.

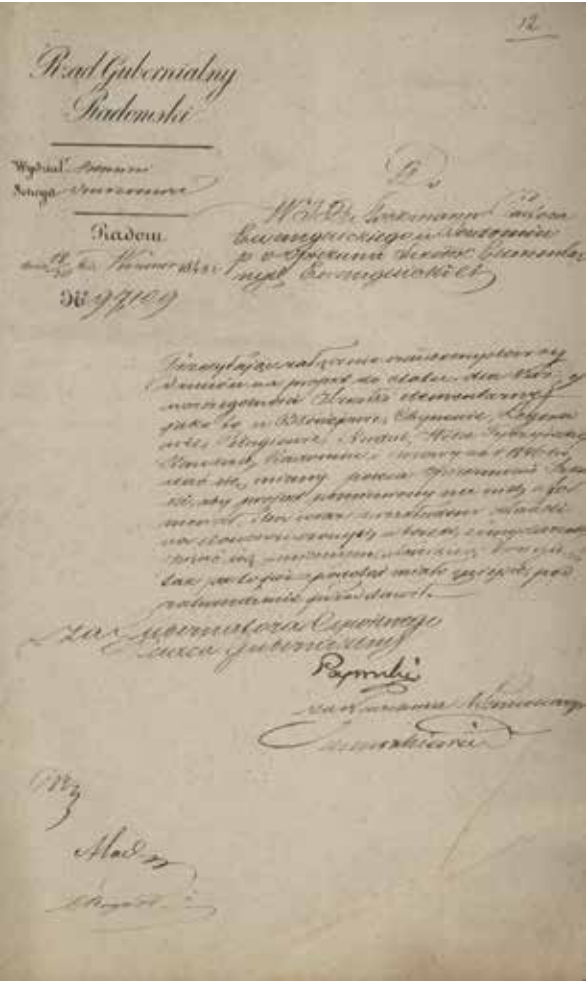
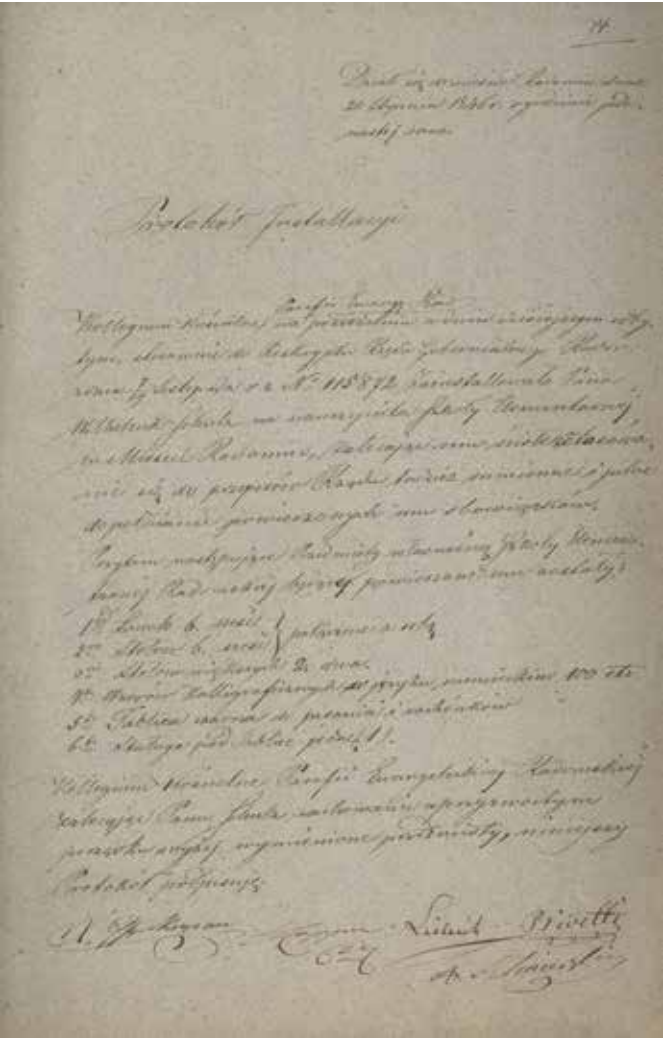
Pismo dotyczące wynagrodzenia Wilhelma Schulza, nauczyciela Szkoły Elementarnej Ewangelickiej w Radomiu, 1843 r.

APR, Akta miasta Radomia, sygn. 511.

Pismo o nominacji Wilhelma Schultza na nauczyciela Szkoły Elementarnej Wyznań Ewangelickich w Radomiu wraz z protokołem instalacji, 1845/1846 r.

APR, Akta miasta Radomia, sygn. 511.

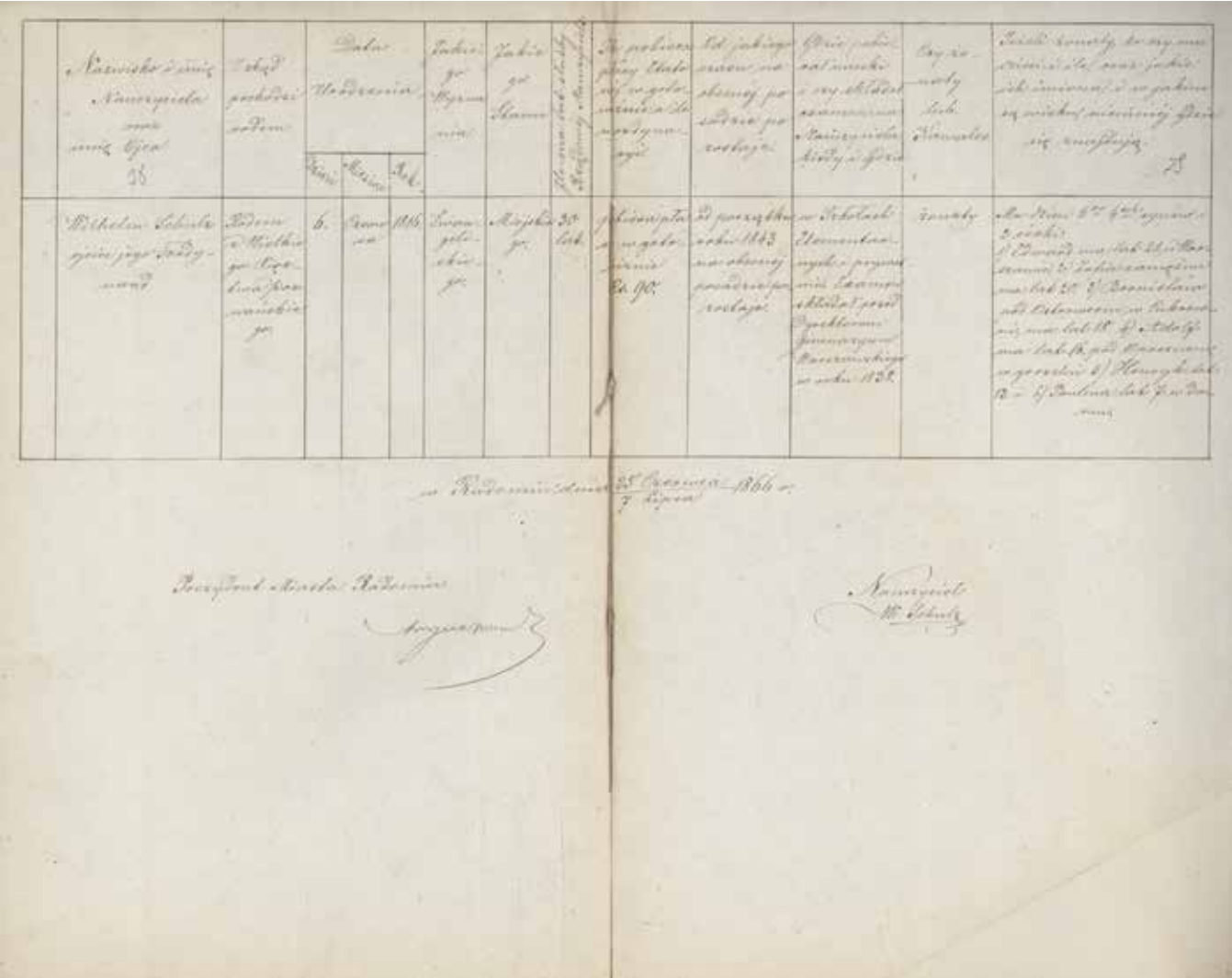
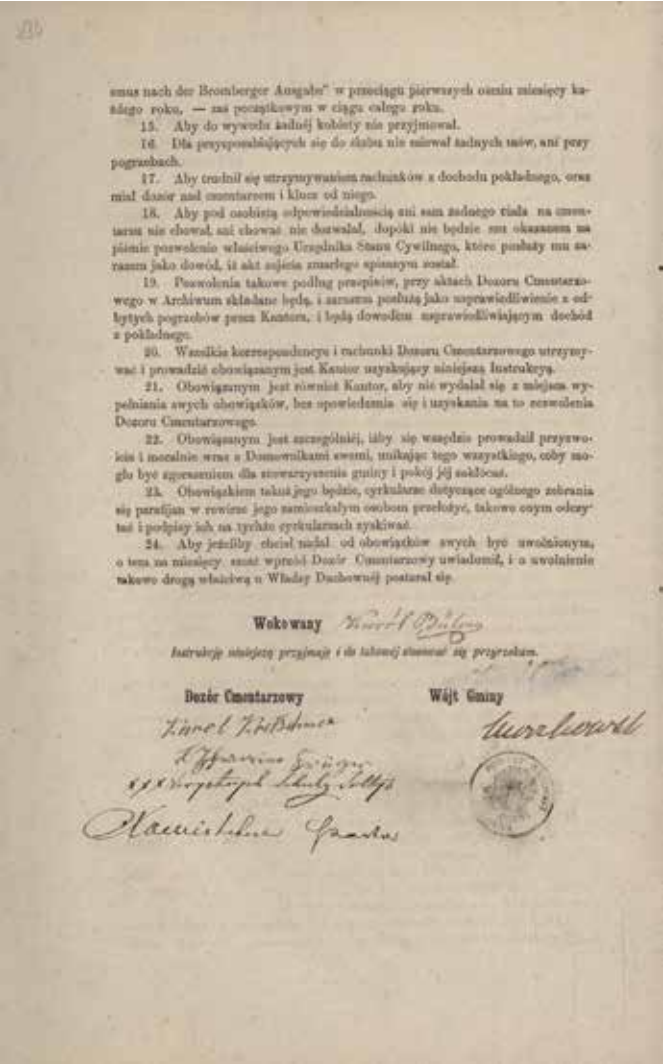
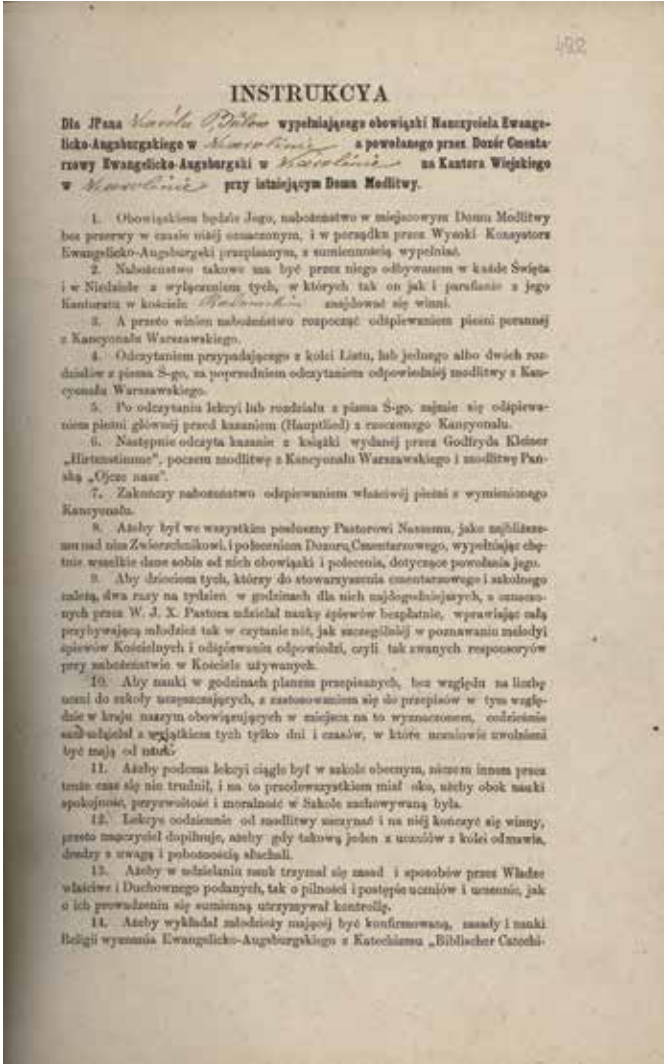
Pismo do opiekuna szkółek elementarnych podlegających Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Radomiu, 1845 r.

APR, Akta miasta Radomia, sygn. 511.

A handwritten document on aged paper, dated '15'. The title is 'Wydatki na utrzymanie szkoły ewangelickiej w Radomiu za rok 1851, 1852 r.'. It is a table of expenses for the maintenance of the Evangelical-Scholar School in Radom for the years 1851 and 1852. The table has columns for 'Opis Wydatku' (Description of Expense), 'Wzrost' (Increase), and 'Spadek' (Decrease). The expenses are listed in Polish, including salaries, materials, and other costs. The table is signed by the School Board and the Governor of the Province.

Wydatki na utrzymanie szkoły ewangelickiej w Radomiu za rok 1851, 1852 r.

APR, Akta miasta Radomia, sygn. 511.

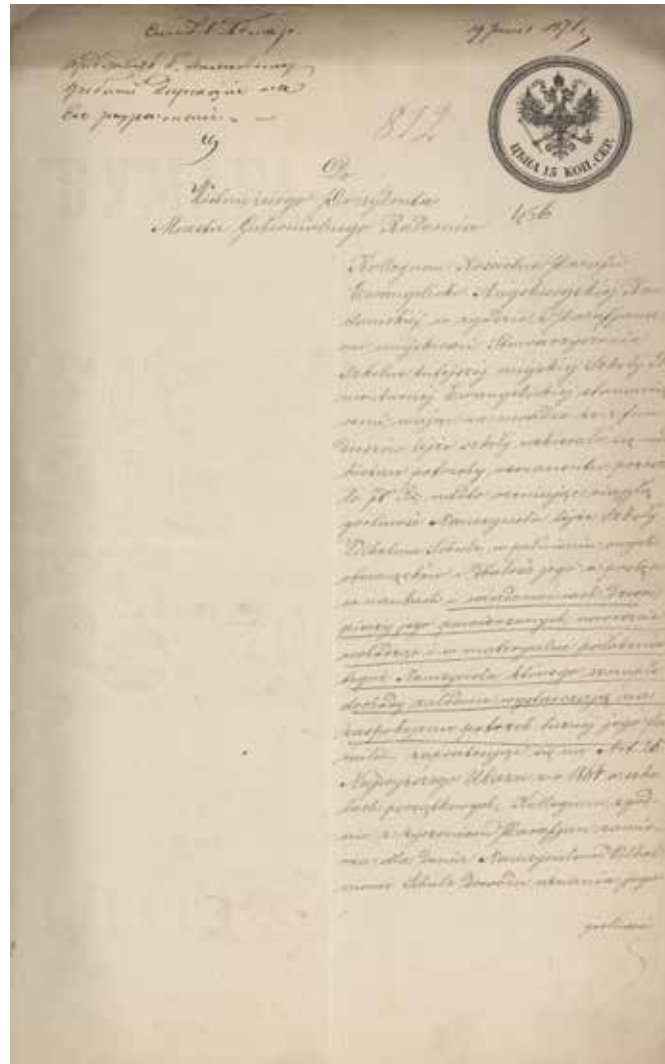

Instrukcja dla Karola Bülowa, kantora i nauczyciela wiejskiego w Karolinie (Gmina Sycyna) należącym do Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Radomiu, 1862 r.

APR, Rząd Gubernialny Radomski, sygn. 6331.

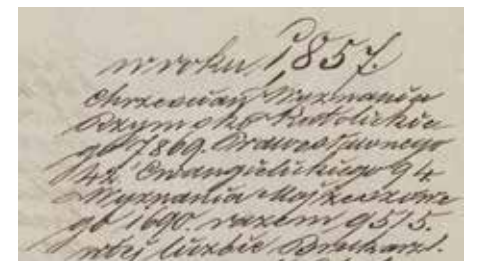
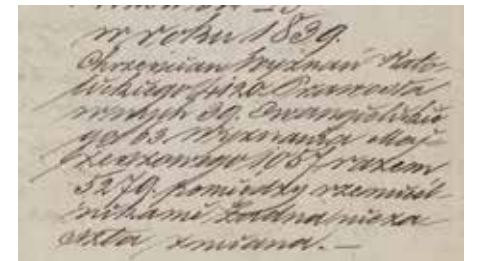
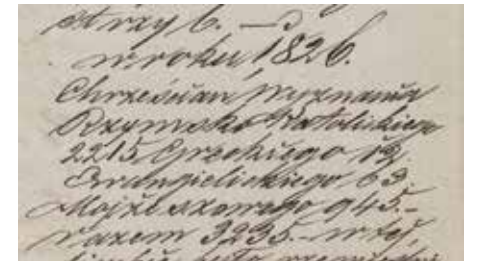
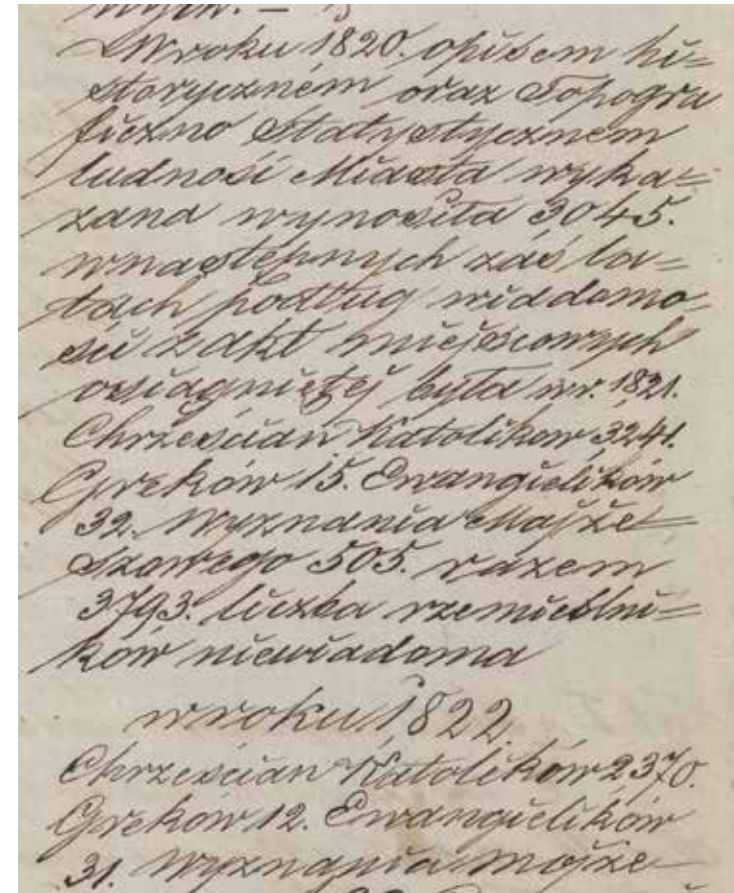
Informacja o Wilhelmie Schulzu, nauczycielu Szkoły Elementarnej Ewangelickiej w Radomiu, 1866 r.

APR, Dyrekcja Szkolna w Radomiu, sygn. 1249.

Pismo Kollegium Kościelnego i członków Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w sprawie wypłacenia nagrody Wilhelmowi Schulzowi, nauczycielowi Szkoły Elementarnej Ewangelickiej w Radomiu, 1871 r.

APR, Dyrekcja Szkolna w Radomiu, sygn. 1249.

Fragmenty opisu statystycznego miasta gubernialnego Radomia, 1860 r.

APR, Rząd Gubernialny Radomski, sygn. 2130a.

Imię i nazwisko the possessor	Adres the residence	Opis nieruchomości description of the property	Wartość value	Uwagi remarks
1. Dariusz Kucharski by himself	Radomsko ul. Białostocka nr 10	dom jednorodzinny z ogrodem i zabudowaniami całkowicie własny 1854 r.	10000	
2. Bogusław Januszewski by himself	Radomsko ul. Białostocka nr 12	dom jednorodzinny z ogrodem i zabudowaniami całkowicie własny 1854 r.	10000	
3. Henryk Kucharski by himself	Radomsko ul. Białostocka nr 14	dom jednorodzinny z ogrodem i zabudowaniami całkowicie własny 1854 r.	10000	
4. Stanisław Kucharski by himself	Radomsko ul. Białostocka nr 16	dom jednorodzinny z ogrodem i zabudowaniami całkowicie własny 1854 r.	10000	
5. Stanisław Kucharski by himself	Radomsko ul. Białostocka nr 18	dom jednorodzinny z ogrodem i zabudowaniami całkowicie własny 1854 r.	10000	

Imię i nazwisko the possessor	Adres the residence	Opis nieruchomości description of the property	Wartość value	Uwagi remarks
6. Józef Januszewski by himself	Radomsko ul. Białostocka nr 20	dom jednorodzinny z ogrodem i zabudowaniami całkowicie własny 1854 r.	10000	
7. Józef Januszewski by himself	Radomsko ul. Białostocka nr 22	dom jednorodzinny z ogrodem i zabudowaniami całkowicie własny 1854 r.	10000	
8. Józef Januszewski by himself	Radomsko ul. Białostocka nr 24	dom jednorodzinny z ogrodem i zabudowaniami całkowicie własny 1854 r.	10000	
9. Józef Januszewski by himself	Radomsko ul. Białostocka nr 26	dom jednorodzinny z ogrodem i zabudowaniami całkowicie własny 1854 r.	10000	

Wykaz cudzoziemców posiadających nieruchomości w Radomiu, 1854 r.

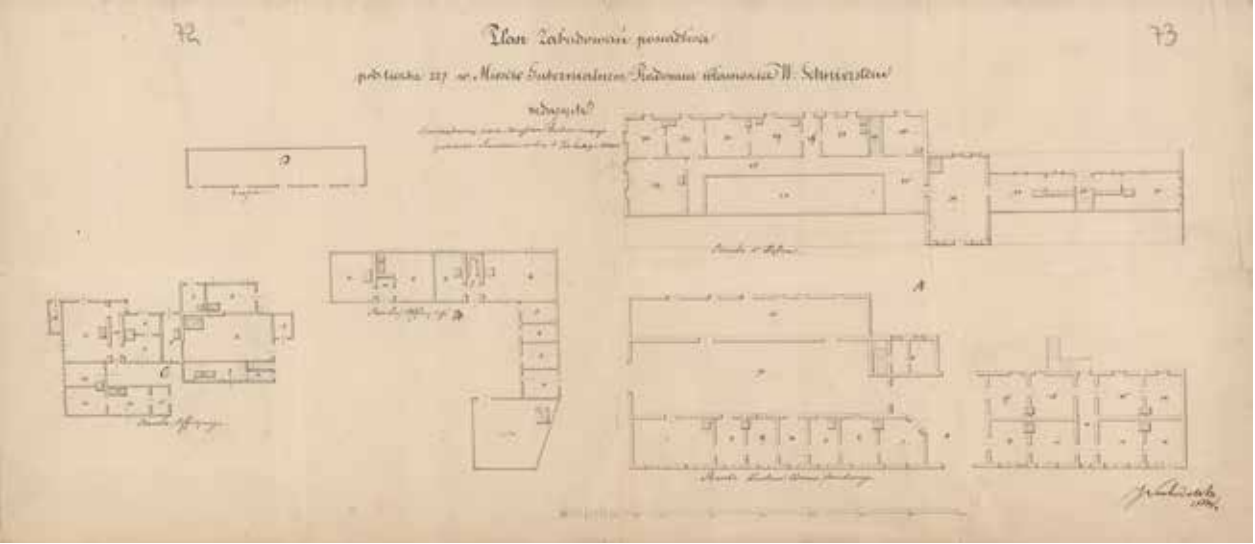
APR, Akta miasta Radomia, sygn. 651.

1830

dom ewangelicki

Nr dom.	IMIĘ I NAZWISKO	Data urodzenia	Miejsce urodzenia	Miejsce zamieszkania
	MĘŻCZYZN	NIEMIAR	Parochia	Miejsce
1	Otto Wustehube	Anna	1812	Radom
2	Otto Wustehube	Anna	1812	Radom
3	Otto Wustehube	Anna	1812	Radom
4	Otto Wustehube	Anna	1812	Radom
5	Otto Wustehube	Anna	1812	Radom
6	Otto Wustehube	Anna	1812	Radom
7	Otto Wustehube	Anna	1812	Radom
8	Otto Wustehube	Anna	1812	Radom
9	Otto Wustehube	Anna	1812	Radom
10	Otto Wustehube	Anna	1812	Radom

ADNOTACJE				
(Tu zapisywać wszelkie zmiany stanu w parafii: ślub, separacja, do kościoła, jako teści, siostry, przemieszczanie, przeprowadzanie, w parafii, w domu, i t. p. stosownie do Art. 15 Statutu)				
1	28.10.1812	28.10.1812	28.10.1812	28.10.1812
2	28.10.1812	28.10.1812	28.10.1812	28.10.1812
3	28.10.1812	28.10.1812	28.10.1812	28.10.1812
4	28.10.1812	28.10.1812	28.10.1812	28.10.1812
5	28.10.1812	28.10.1812	28.10.1812	28.10.1812
6	28.10.1812	28.10.1812	28.10.1812	28.10.1812
7	28.10.1812	28.10.1812	28.10.1812	28.10.1812
8	28.10.1812	28.10.1812	28.10.1812	28.10.1812
9	28.10.1812	28.10.1812	28.10.1812	28.10.1812
10	28.10.1812	28.10.1812	28.10.1812	28.10.1812

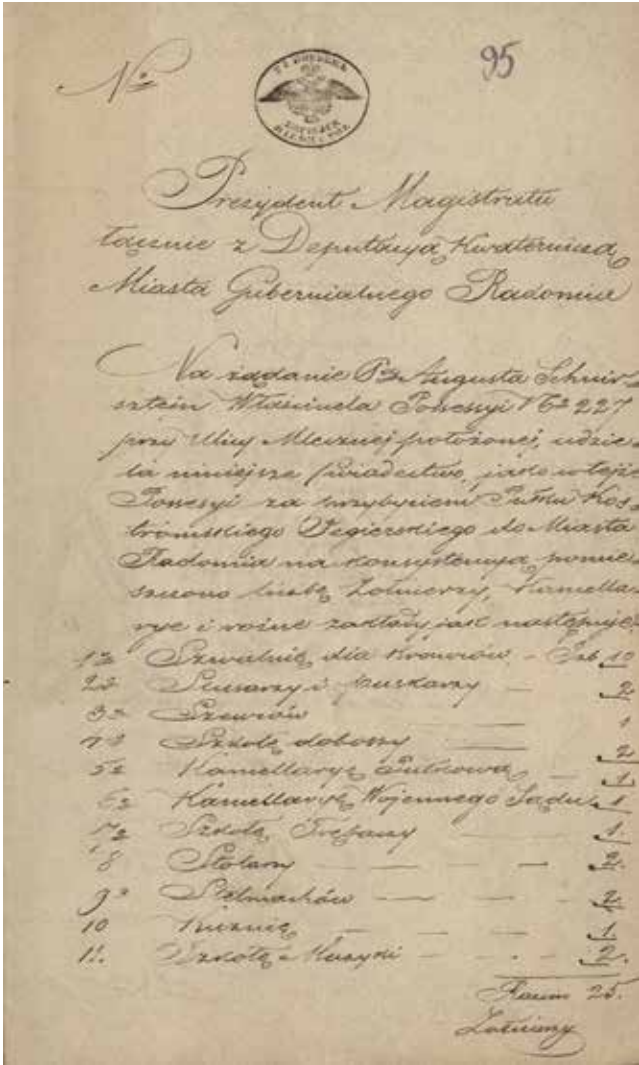

Plan zabudowań posiadłości Schniersteina w Radomiu, 1843 r.

APR, Rząd Gubernialny Radomski, sygn. 10878.

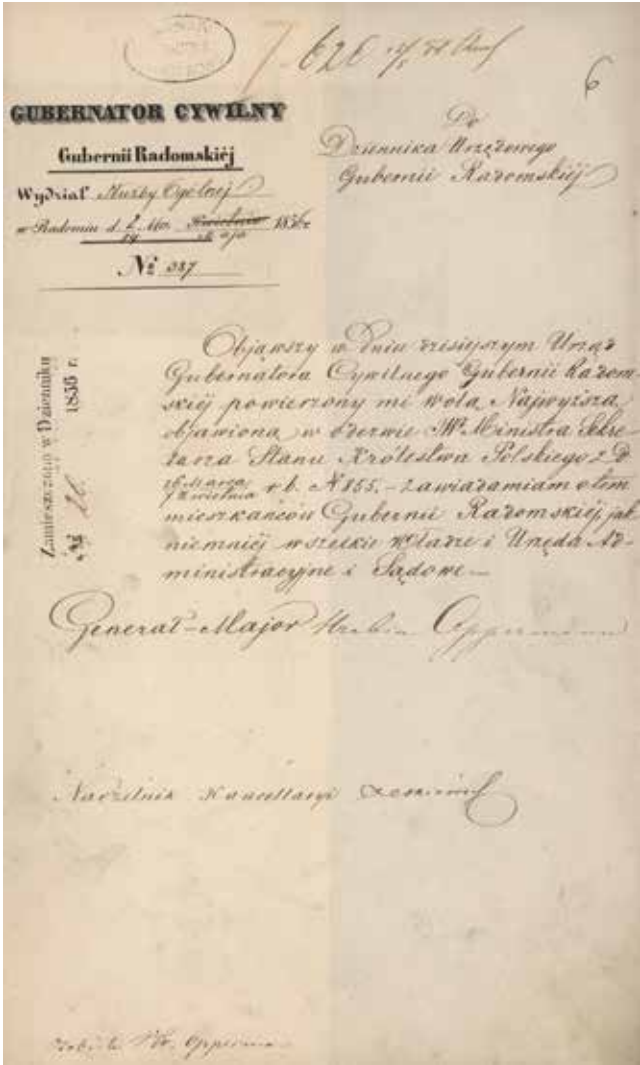
Wpisy w księdze ludności stałej miasta Radomia dotyczące pastora Ottona Wustehübe i jego rodziny, ok. 1865 r.

APR, Akta miasta Radomia, sygn. 449.

Zaświadczenie o kwaterunku żołnierzy w domu Augusta Schniersteina, 1843 r.

APR, Rząd Gubernialny Radomski, sygn. 10878.

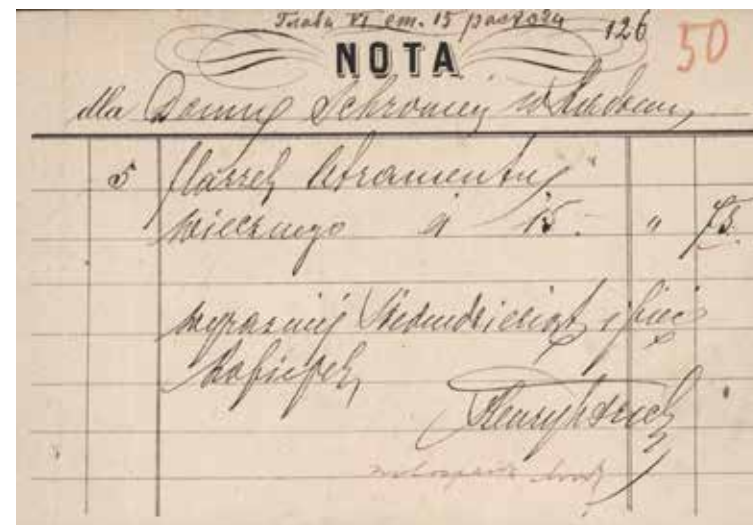
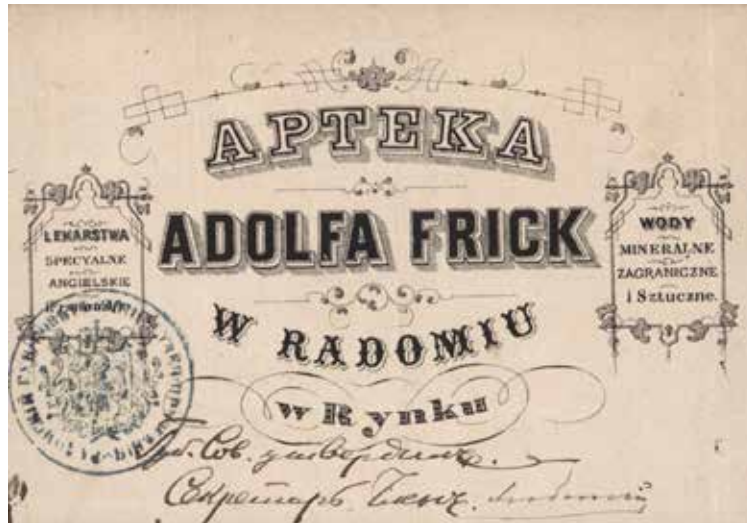
Zawiadomienie o objęciu urzędu Gubernatora Cywilnego Guberni przez hrabiego Oppermana, 1856 r.

APR, Rząd Gubernialny Radomski, sygn. 1662.

Imię i nazwisko	Stan	Wzrost	Waga	Barwa włosów	Barwa oczu	Barwa skóry	Barwa krwi	Barwa śluzów	Barwa śliny	Barwa potu	Barwa łez	Barwa mocz	Barwa kał	Barwa krwi	Barwa śliny	Barwa potu	Barwa łez	Barwa mocz	Barwa kał
Adolf Frick	Radomski	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843
Janina Sadowska	Radomski	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843
Włodek Knapik	Radomski	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843
Prof. Włodek	Radomski	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843	1843

Wykaz pracowników apteki Adolfa Fricka w Radomiu, 1852 r.

APR, Rada Opieki Społecznej Guberni Radomskiej, sygn. 110.

Rachunek wydany przez
Aptekę Adolfa Fricka
w Radomiu, ok. 1876 r.

APR, Rada Opieki Społecznej
Guberni Radomskiej,
sygn. 181.

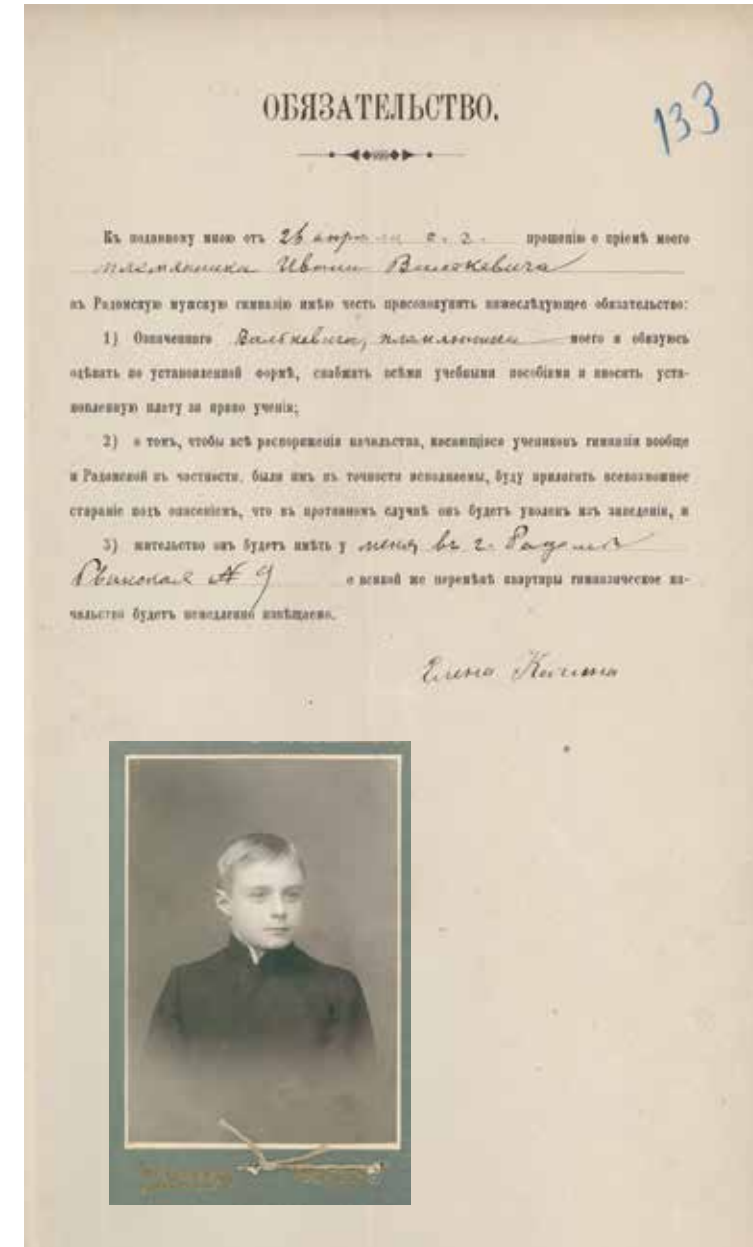
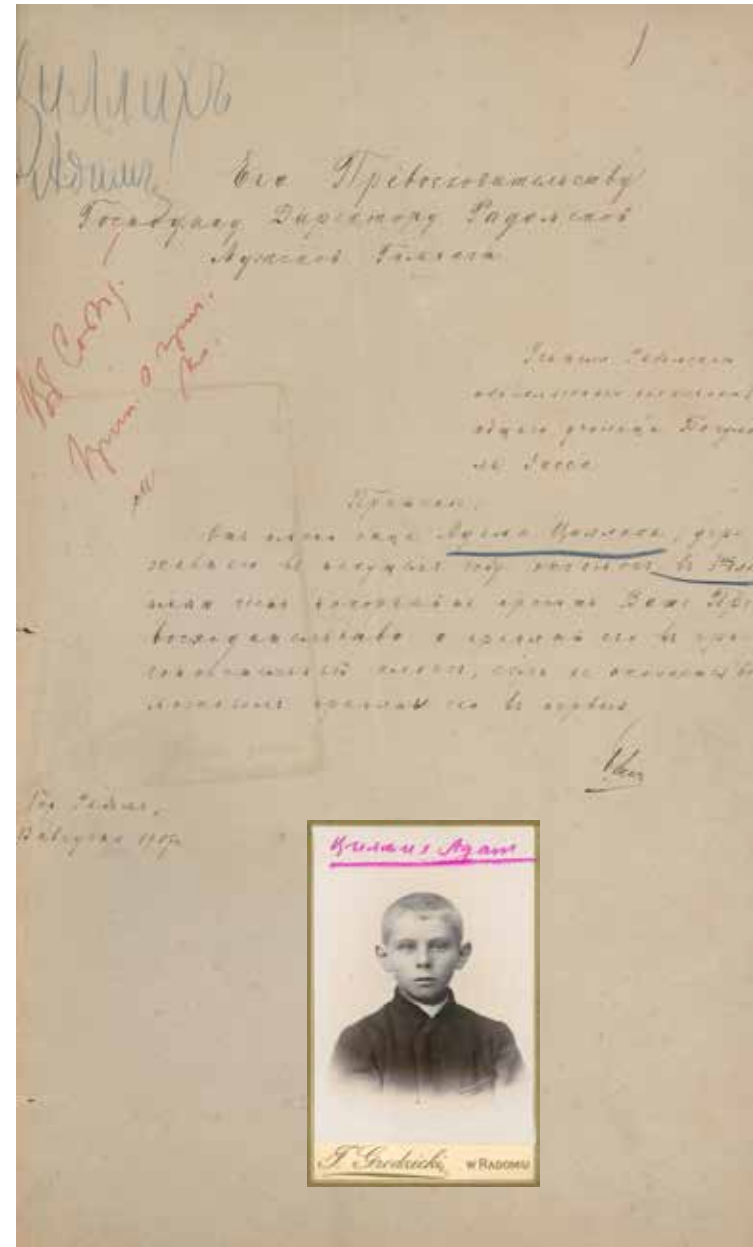

Klepsydra informująca o śmierci nauczyciela gimnazjum radomskiego
Augusta Brusendorffa, 1883 r.

Zbiór afiszów, plakatów i druków ulotnych do 1939 roku, sygn. 2014.

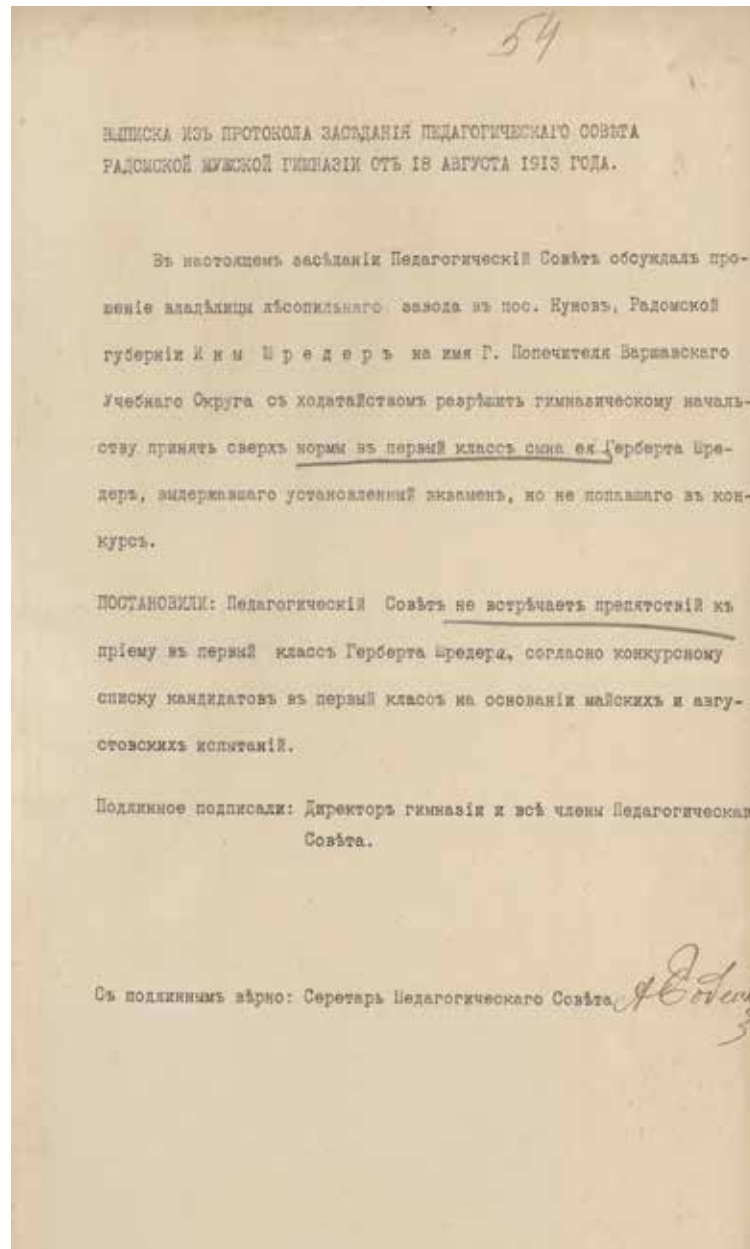
Podanie o przyjęcie
w poczet uczniów
Gimnazjum Męskiego
w Radomiu ewangelika
Adama Zilicha wraz z jego
fotografią, 1907 r.

APR, Gimnazjum Męskie
w Radomiu, sygn. 90.

Zobowiązanie
w związku z przyjęciem
do Gimnazjum Męskiego
w Radomiu ewangelika
Jana Henryka
Walkiewicza wraz z jego
fotografią, 1911 r.

APR, Gimnazjum Męskie
w Radomiu, sygn. 89.

Wypis z protokołu
posiedzenia rady
pedagogicznej
Gimnazjum Męskiego
w Radomiu dotyczący
przyjęcia do I klasy
ewangelika Herberta
Eryka Augusta Szredera,
1913 r.

APR, Gimnazjum Męskie
w Radomiu, sygn. 85.

Świadectwo Olgi Wandy córki Bogumiła
Süssa nauczyciela szkoły ewangelicko-
augsburskiej w Radomiu, 1913 r.

APR, Gimnazjum Męskie w Radomiu, sygn. 41.

Kopia pamiątki
Konfirmacji Małgorzaty
Burghardt, 1915 r.

APEA

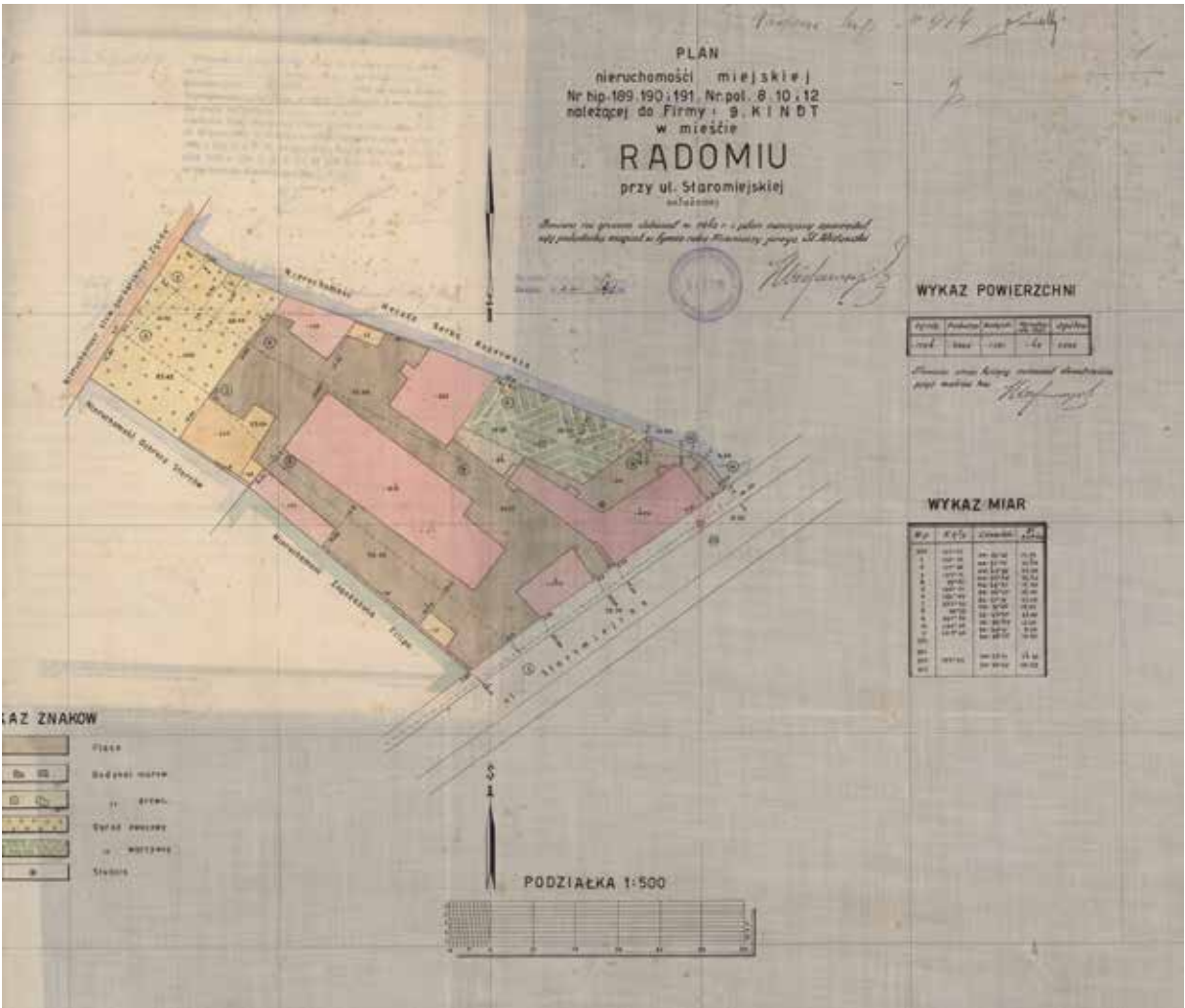
Kartka pocztowa przedstawiająca Plac 3. Maja z widokiem na kamienicę
Karschów w Radomiu, 1935 r.

APR, Zbiór kart pocztowych, sygn. 342.

Pogrzeb ewangeliczki i działaczki
niepodległościowej Ludwiki
Przemyskiej z domu Martin,
Radom, 1935 r.

APEA

Plan nieruchomości należącej do firmy G. Kindt w Radomiu
przy ul. Staromiejskiej, 1940 r.

APR, Hipoteka miejska miasta Radomia, sygn. 1217.

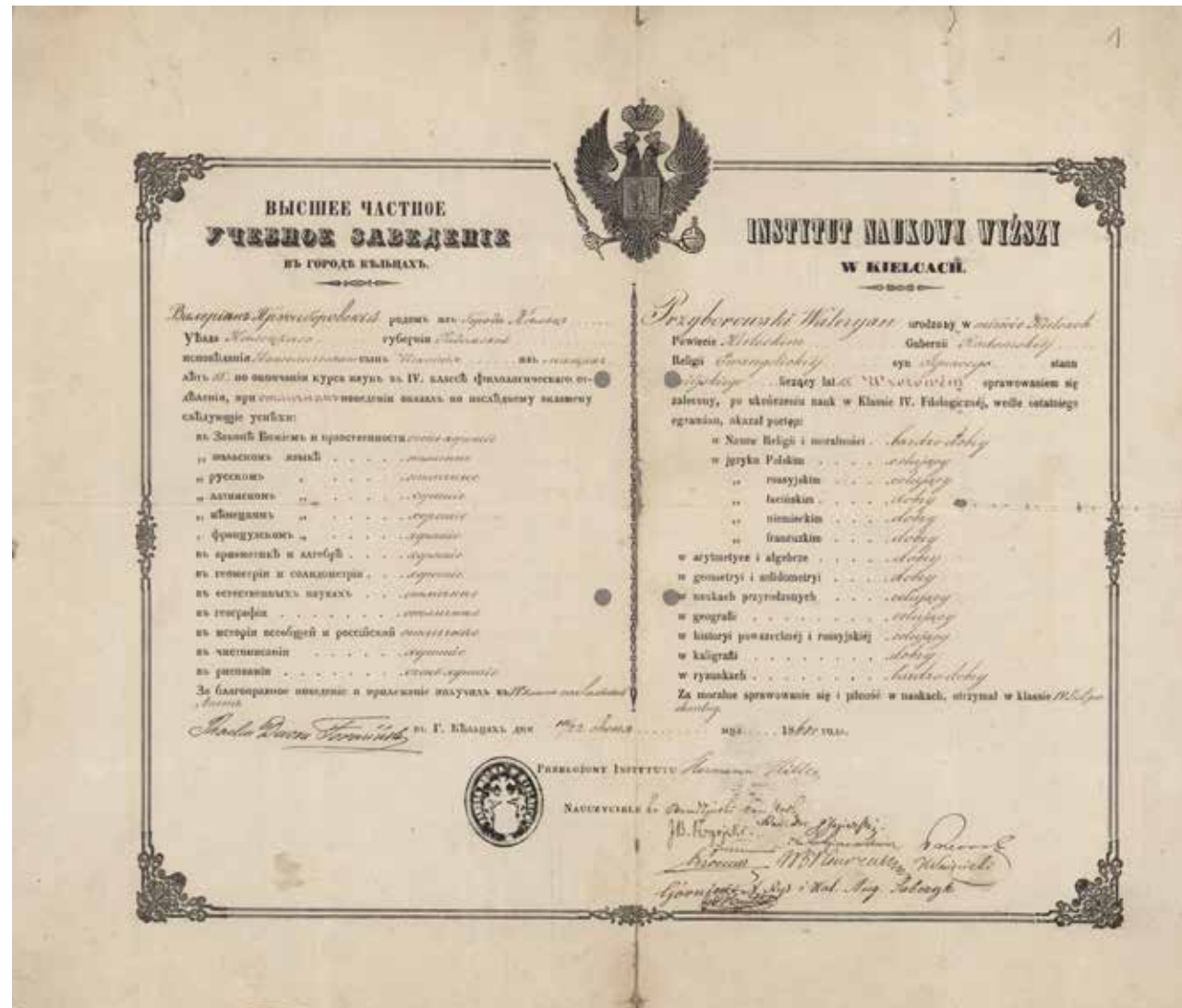
**Świadectwo Konfirmacji
Edwarda Zygmunta
Klemanna, 1943 r.**

APR, Prokurator Specjalny
Sądu Karnego w Lublinie
Ekspozytura w Radomiu,
sygn. 442.

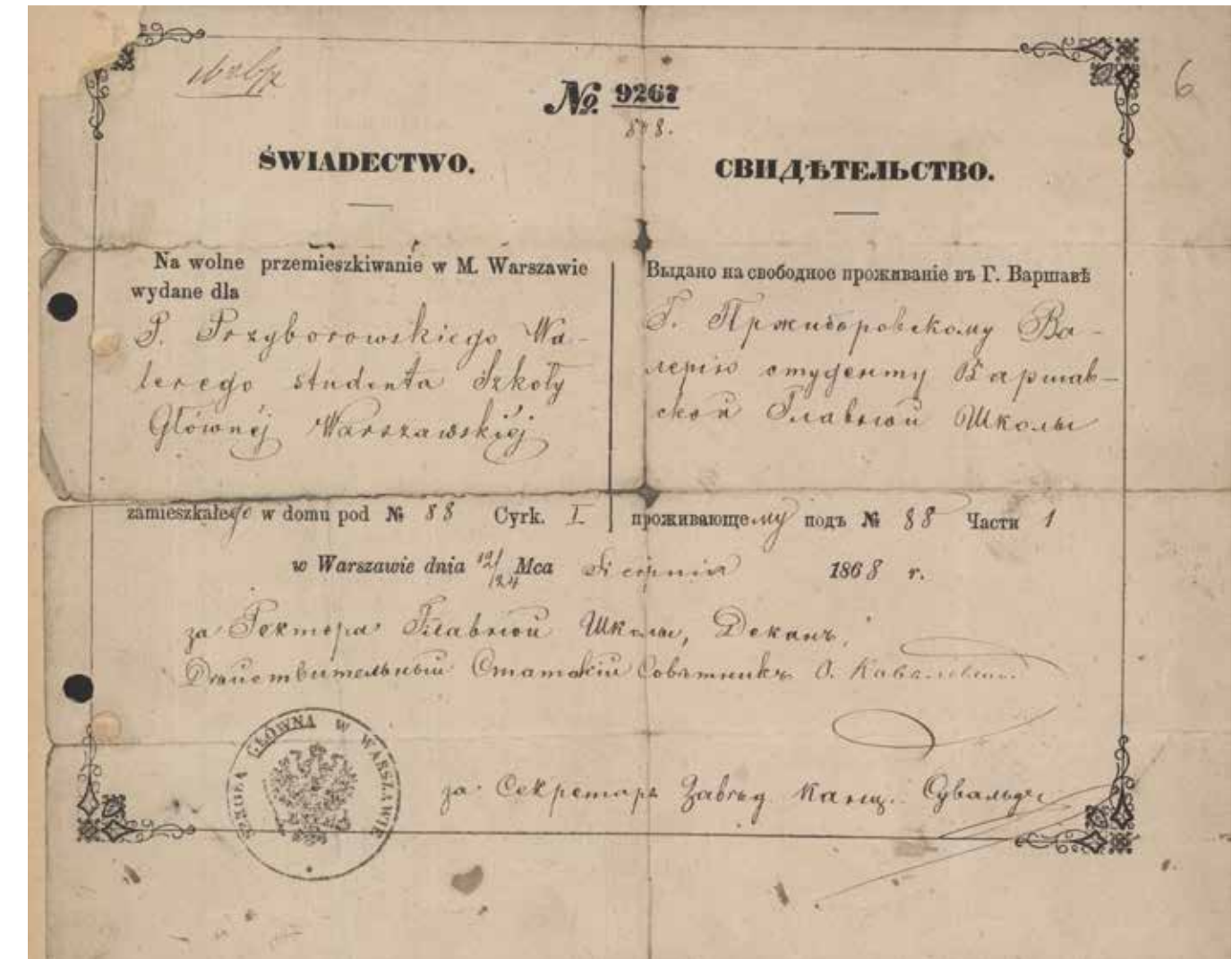
**Fotografia rodziny Trandów. Siedzą - Marta i Zdzisław. Stoją od lewej:
Zdzisław (późniejszy biskup), Bogdan (w przyszłości duchowny kościoła
ewangelickiego) i Edward, 1944 r.**

APEA

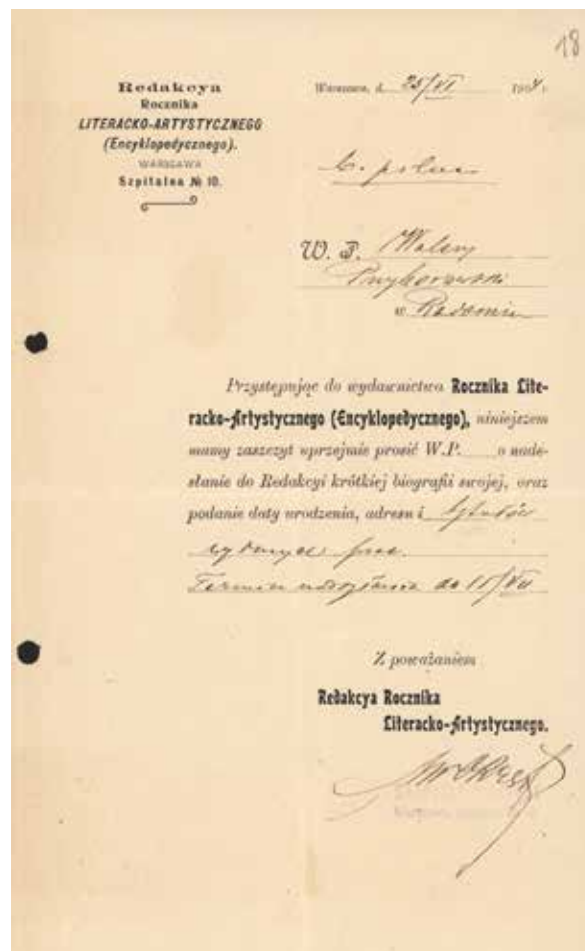
Świadectwo ukończenia IV klasy Instytutu Naukowego Wyższego w Kielcach przez Walerego Przyborowskiego, 1861r.

APR, Zbiór rodziny Walerego Przyborowskiego, sygn. 1.

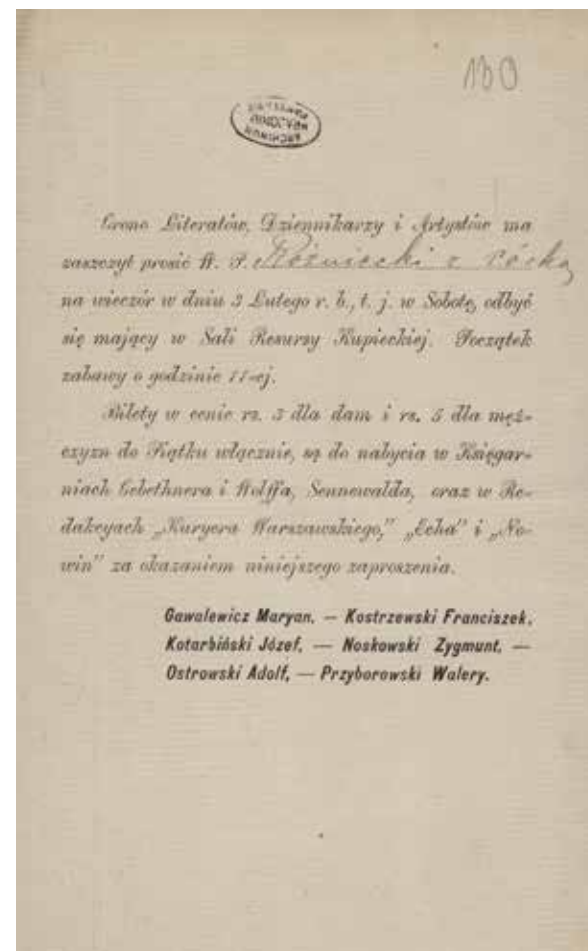
Pozwolenie na mieszkanie w Warszawie wydane studentowi Szkoły Głównej Warszawskiej Waleremu Przyborowskiemu, 1868 r.

APR, Zbiór rodziny Walerego Przyborowskiego, sygn. 1.

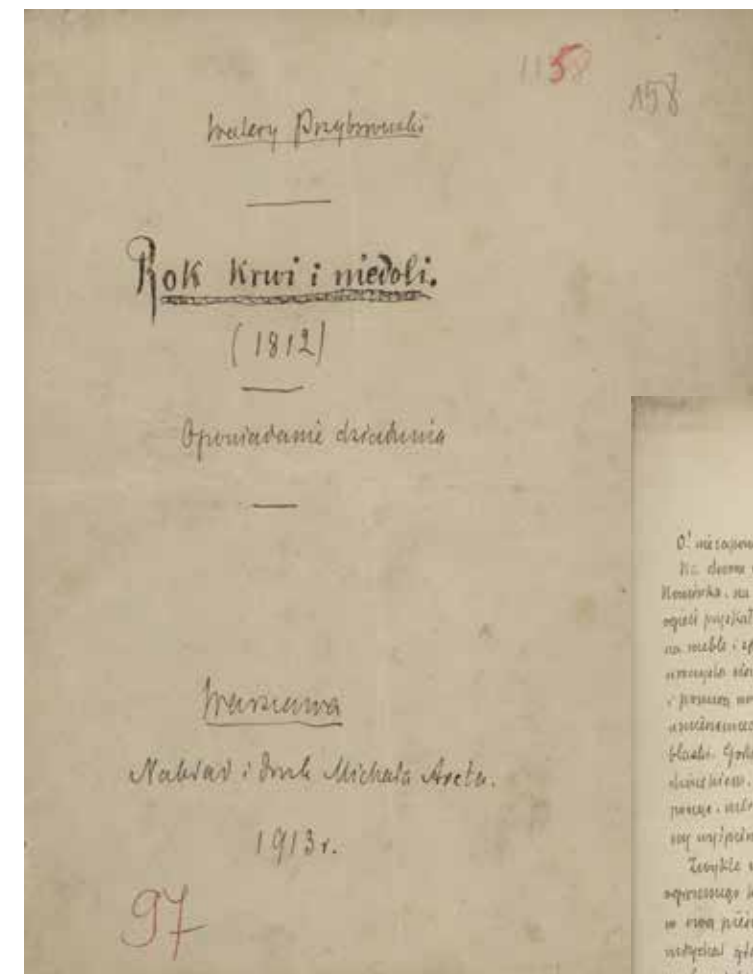
Prośba redakcji Rocznika Literacko-Artystycznego (Encyklopedycznego) o przesłanie biografii skierowana do Walerego Przyborowskiego, 1904 r.

APR, Zbiór rodziny Walerego Przyborowskiego, sygn. 1.

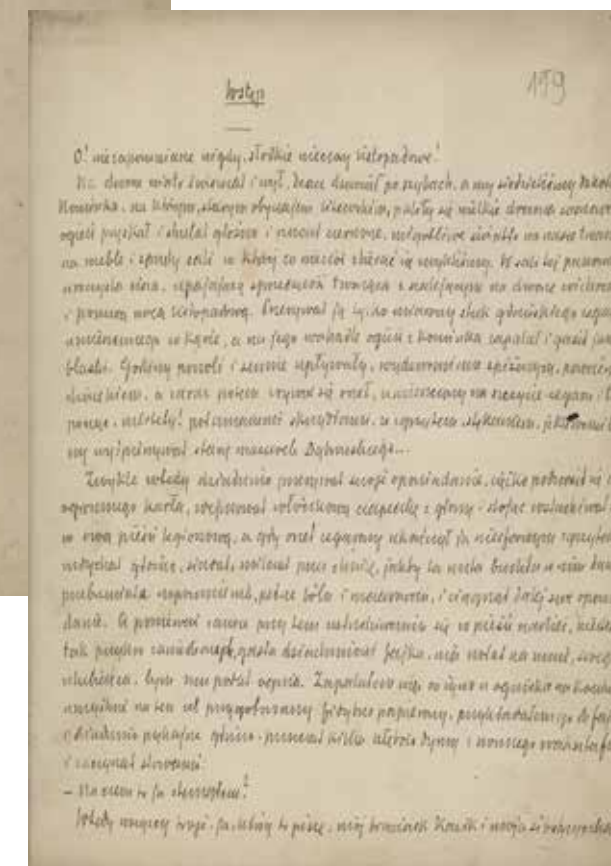
Zaproszenie na zabawę organizowaną przez grono literatów, dziennikarzy i artystów, w tym Walerego Przyborowskiego, XIX/XX w.

APR, Zbiór materiałów różnej proveniencji od XIII do XXI wieku, sygn. 16.

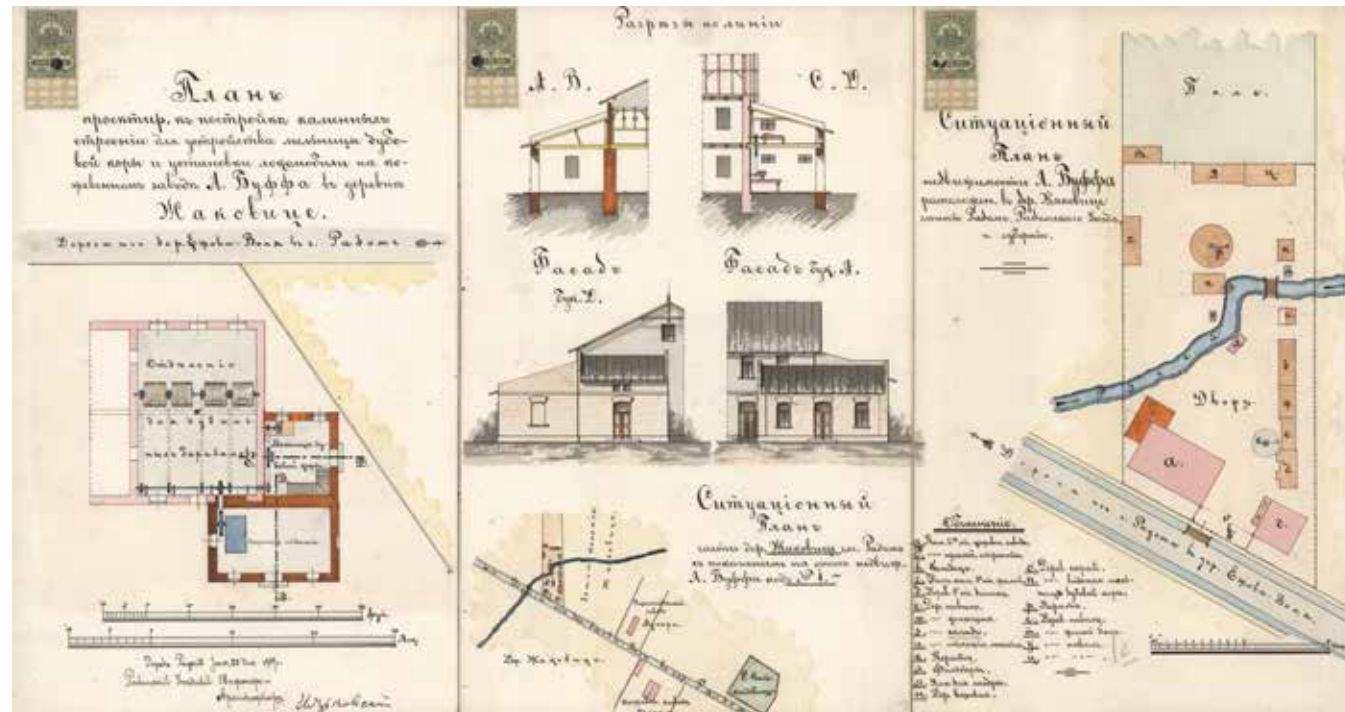
Fragment odręcznej kopii powieści pt. Rok krwi i niedoli (1812). Opowiadanie dziadunia autorstwa Walerego Przyborowskiego, 1913 r.

APR, Zbiór materiałów różnej proveniencji od XIII do XXI wieku, sygn. 16.

[illegible]

APR, Akta miasta Radomia, sygn. 188.

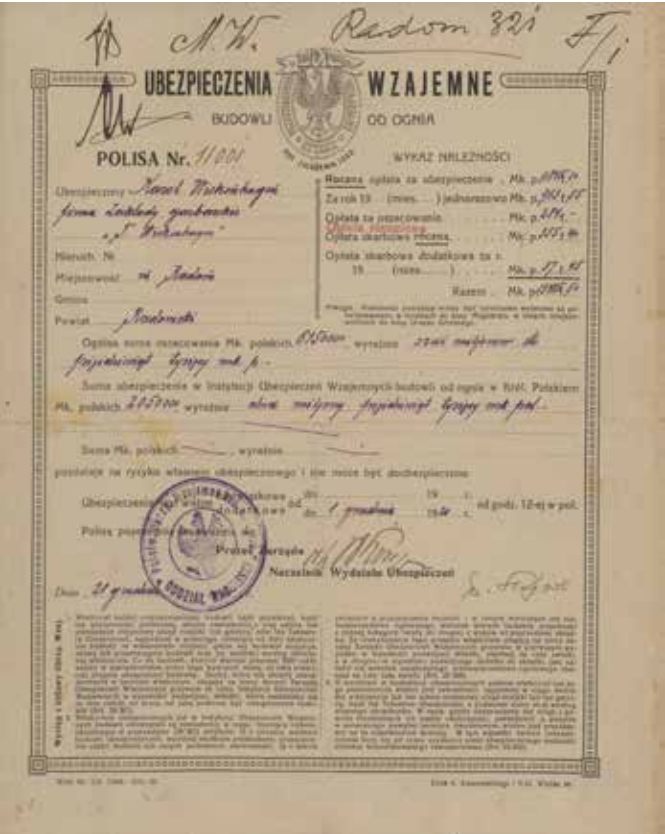
Plan budowy młyna kory dębowej i montażu maszyny parowej w garbarni ewangelika Ludwika Buffa we wsi Żakowice, 1909 r.

APR, Rząd Gubernialny Radomski, sygn. 9778.

Pismo na druku firmowym Zakładów Garbarskich i Fabryki Pasów F. F. Wickenhagen w Radomiu, 1912 r.

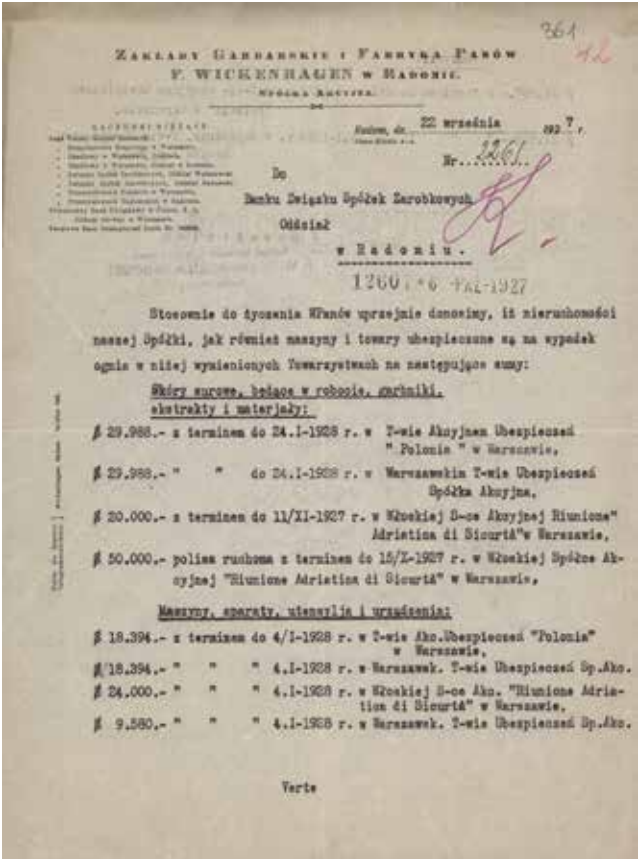
APR, Rząd Gubernialny Radomski, sygn. 7407.

Polisa ubezpieczeniowa Zakładów Garbarskich F. Wickenhagen, 1920 r.

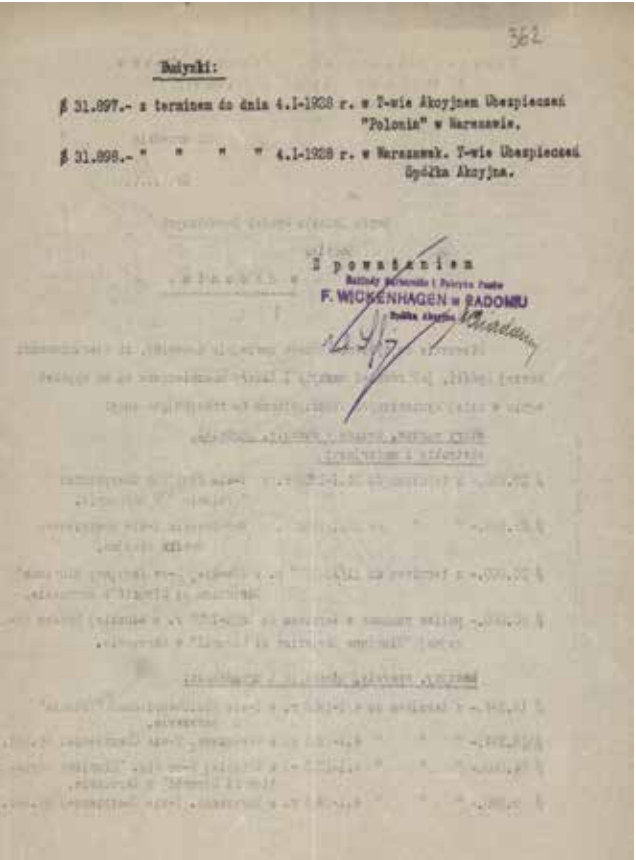
APR, Hipoteka miejska miasta Radomia, sygn. 640.

Litery budowl	WYSZCZEGÓLNIENIE BUDOWLI	Suma ubezpieczenia	Suma ubezpieczenia	Stawka procentowa
a	dom mieszkalny z ogrzewaniem centralnym	1000	1000	
b	dom mieszkalny	1000	1000	
c	dom mieszkalny	1000	1000	
d	dom mieszkalny	1000	1000	
e	dom mieszkalny	1000	1000	
f	dom mieszkalny	1000	1000	
g	dom mieszkalny	1000	1000	
h	dom mieszkalny	1000	1000	
i	dom mieszkalny	1000	1000	
k	dom mieszkalny	1000	1000	
l	dom mieszkalny	1000	1000	
m	dom mieszkalny	1000	1000	
n	dom mieszkalny	1000	1000	
o	dom mieszkalny	1000	1000	
p	dom mieszkalny	1000	1000	
q	dom mieszkalny	1000	1000	
r	dom mieszkalny	1000	1000	
s	dom mieszkalny	1000	1000	
t	dom mieszkalny	1000	1000	
u	dom mieszkalny	1000	1000	
v	dom mieszkalny	1000	1000	
w	dom mieszkalny	1000	1000	
x	dom mieszkalny	1000	1000	
y	dom mieszkalny	1000	1000	

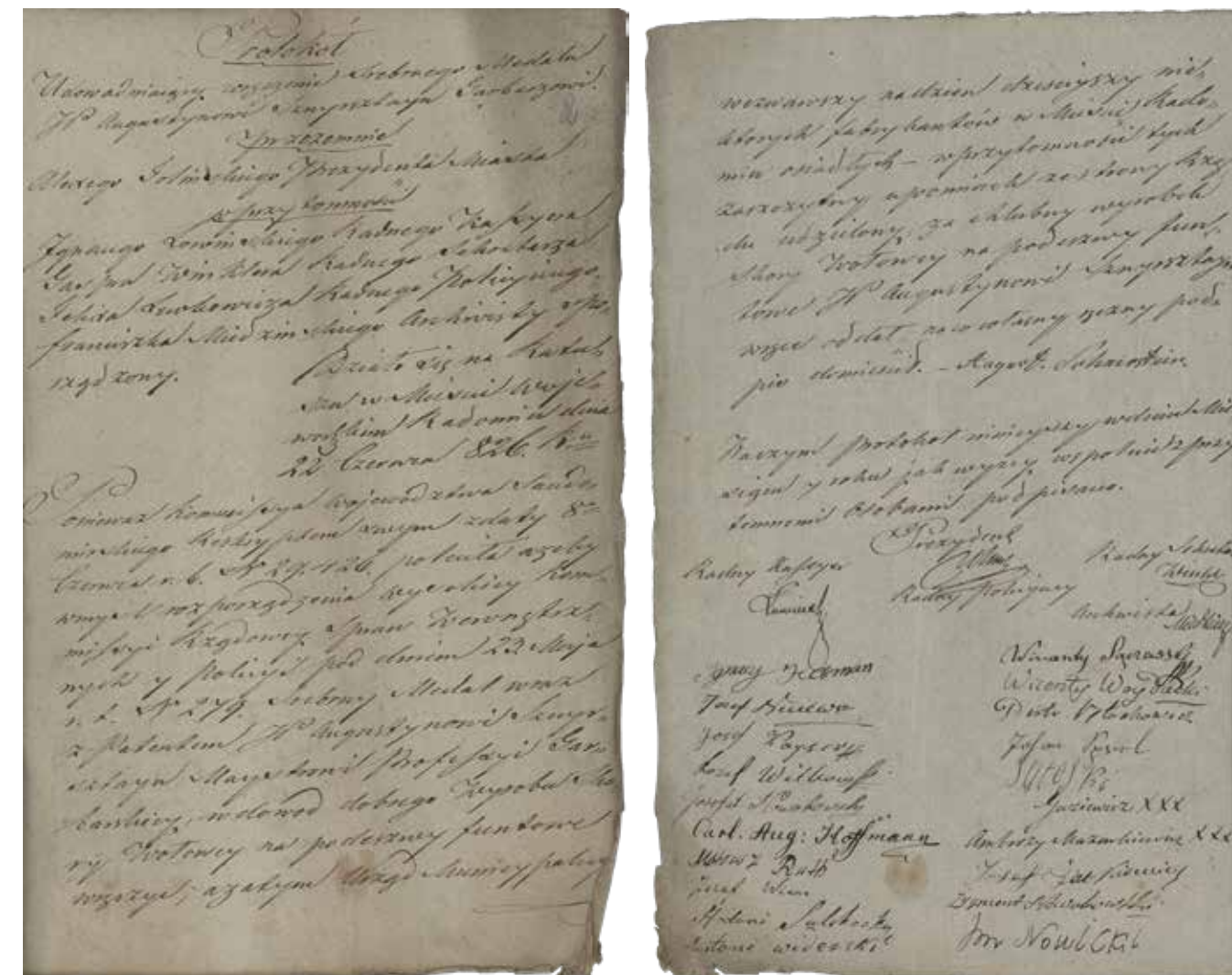
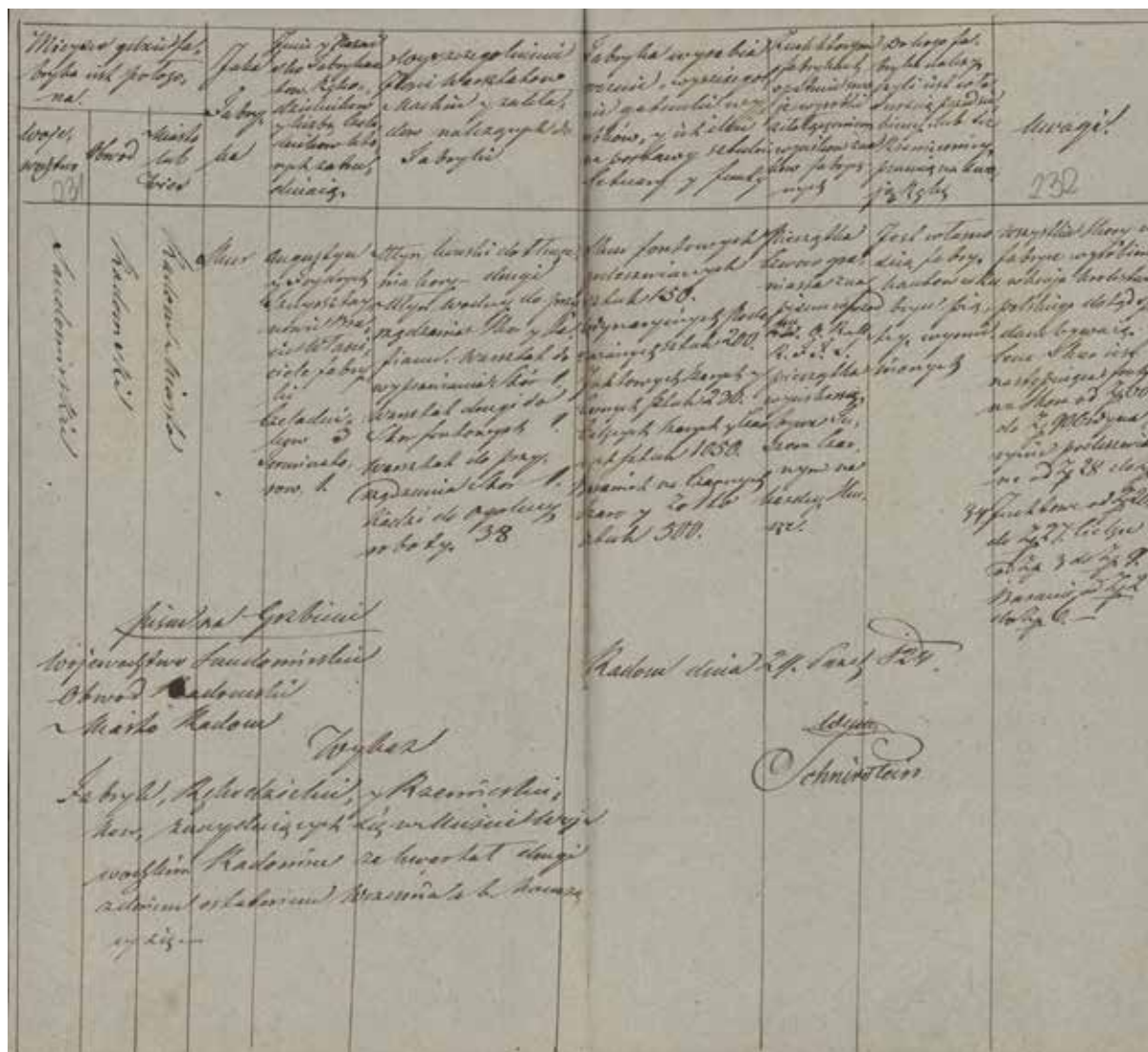
Pismo informujące o ubezpieczeniu na wypadek ognia maszyn i towarów Zakładów Garbarskich i Fabryki Pasów F. Wickenhagen w Radomiu, 1927 r.

APR, Bank Związku Spółek Zarobkowych Oddział w Radomiu, sygn. 14.

APR, Akta miasta Radomia,
sygn. 184.

147

Informacja o garbarni braci Fryderka i Augusta Schniersteinów, 1824 r.

APR, Akta miasta Radomia, sygn. 184.

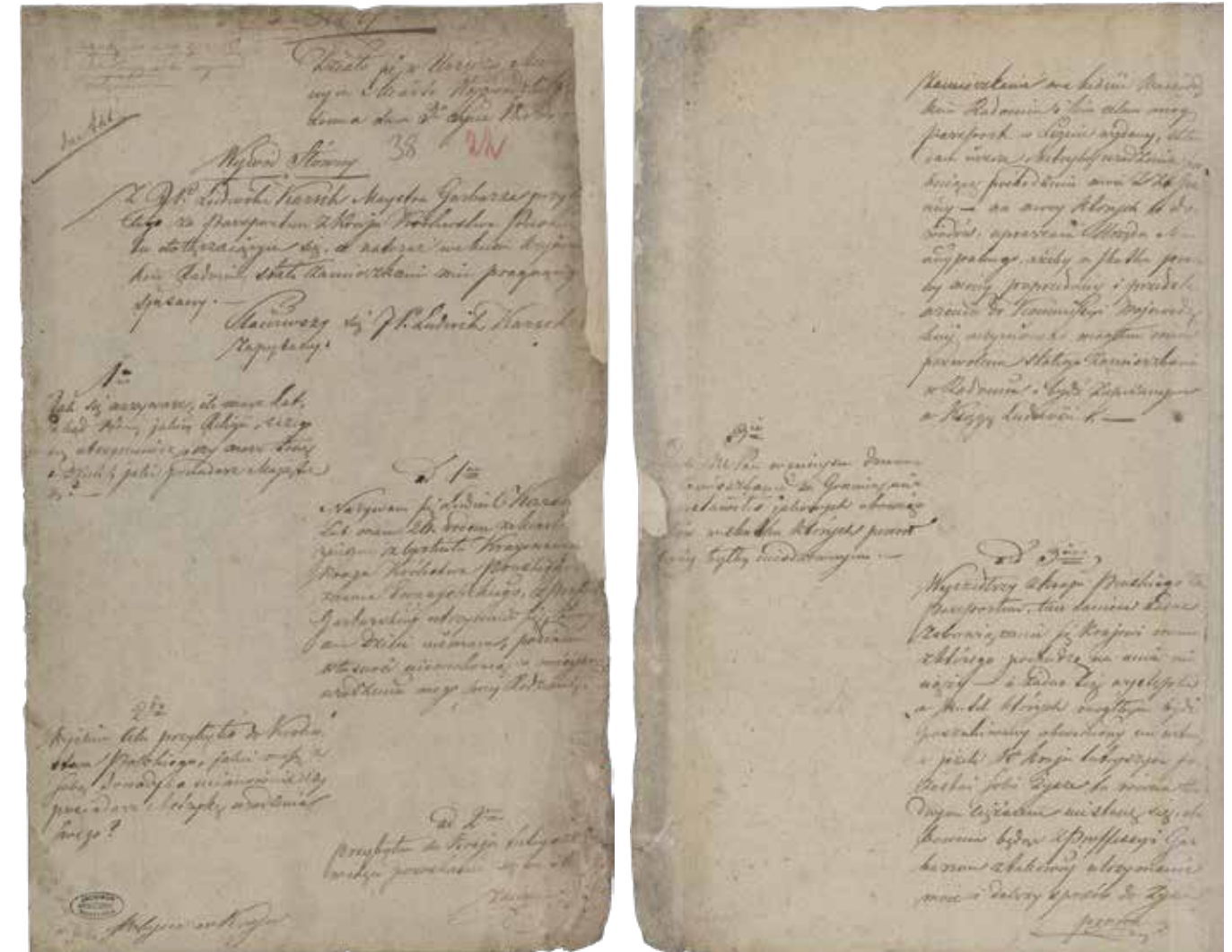
Protokół wręczenia Augustowi Schniersteinowi srebrnego medalu za wysokiej jakości wyroby ze skóry wołowej, 1826 r.

APR, Akta miasta Radomia, sygn. 188.

Imię i nazwisko		Miejsce urodzenia		Data urodzenia		Data śmierci		Data pochówku	
1	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia
2	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia
3	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia
4	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia
5	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia
6	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia
7	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia
8	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia
9	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia
10	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia	Bracia

Wykaz fabryk i rzemieślników wymienający garbarnie Karscha i Schniersteina, ok. 1851 r.

APR, Akta miasta Radomia, sygn. 190.

Kwestionariusz osobowy Ludwika Karscha, 1833 r.

APR, Akta miasta Radomia, sygn. 649.

Ciąg dalszy kwestionariusza osobowego Ludwika Karscha, 1833 r.

APR, Akta miasta Radomia, sygn. 649.

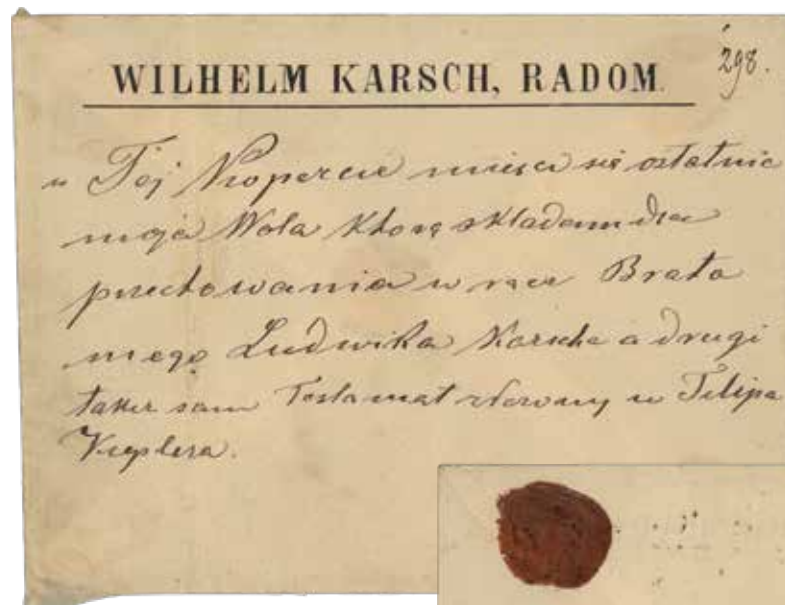
Rachunek z Fabryki wyrobu skór Wilhelma Karscha w Radomiu, 1880 r.

APR, Rada Opieki Społecznej Guberni Radomskiej, sygn. 317.

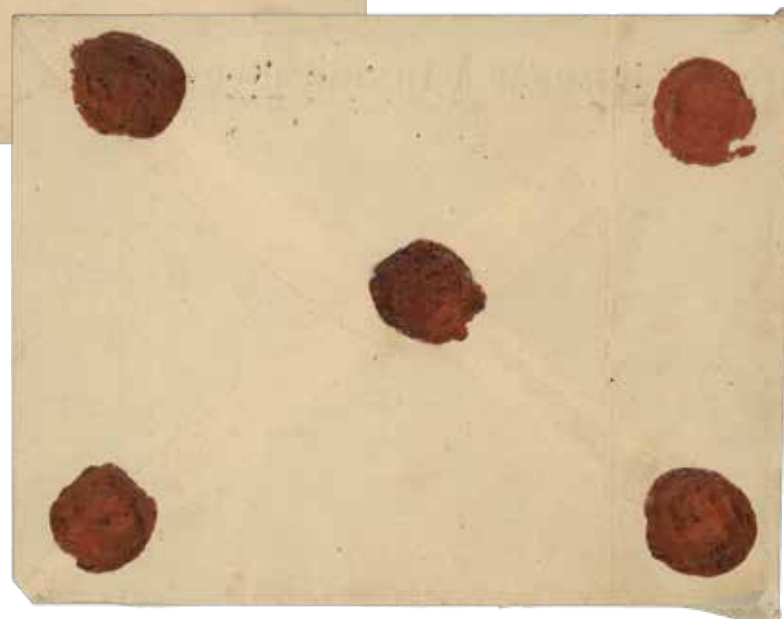
Fragmenty ostatniej woli Wilhelma Karscha, 1888 r.

APR, Akta notariusza radomskiego Przychodzkiego Wacława, sygn. 94.

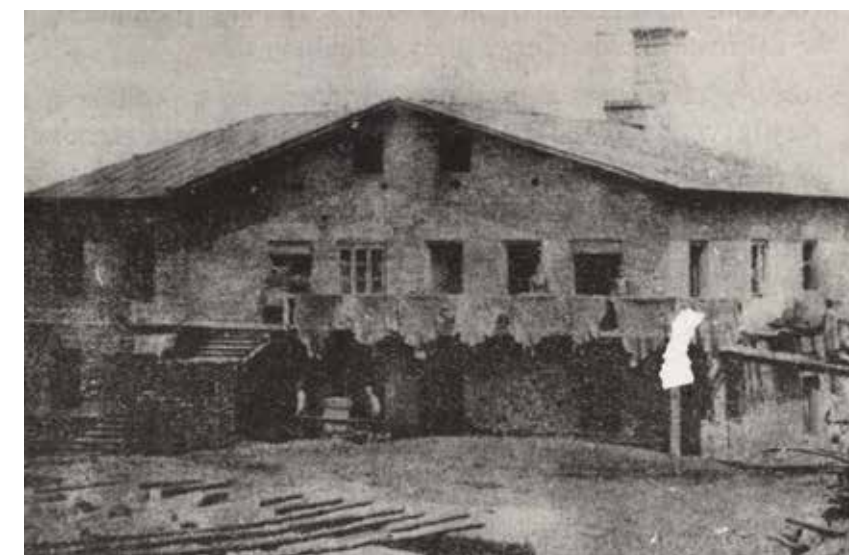
Oryginalna koperta,
w której był
przechowywany
testament Wilhelma
Karscha, 1888 r.

APR, Akta notariusza
radomskiego
Przychodzkiego Wacława,
sygn. 94.

Garbarnia Teodora Karscha, ok. 1900 r.

APR, Zbiór ikonografików, sygn. 252.

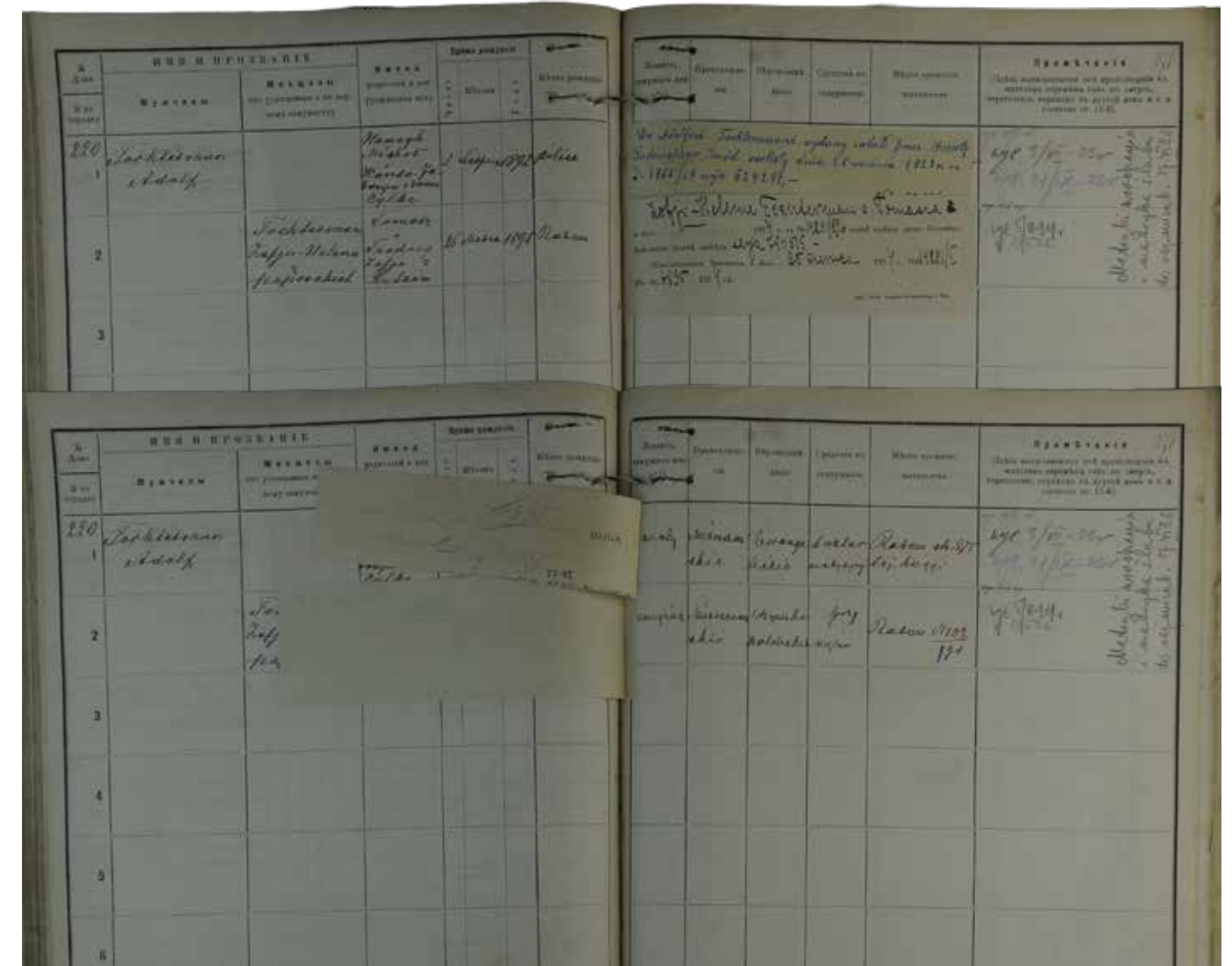

Garbarnia Teodora
Karscha na Starym
Mieście przed
I wojną światową.

APR, Zbiór
ikonografików,
sygn. 251.

APR, Bank Związku Spółek Zarobkowych Oddział w Radomiu,
sygn. 15.

APR, Akta miasta Radomia, sygn. 9827.

Dr Adolf Tochtermann, okres międzywojenny.

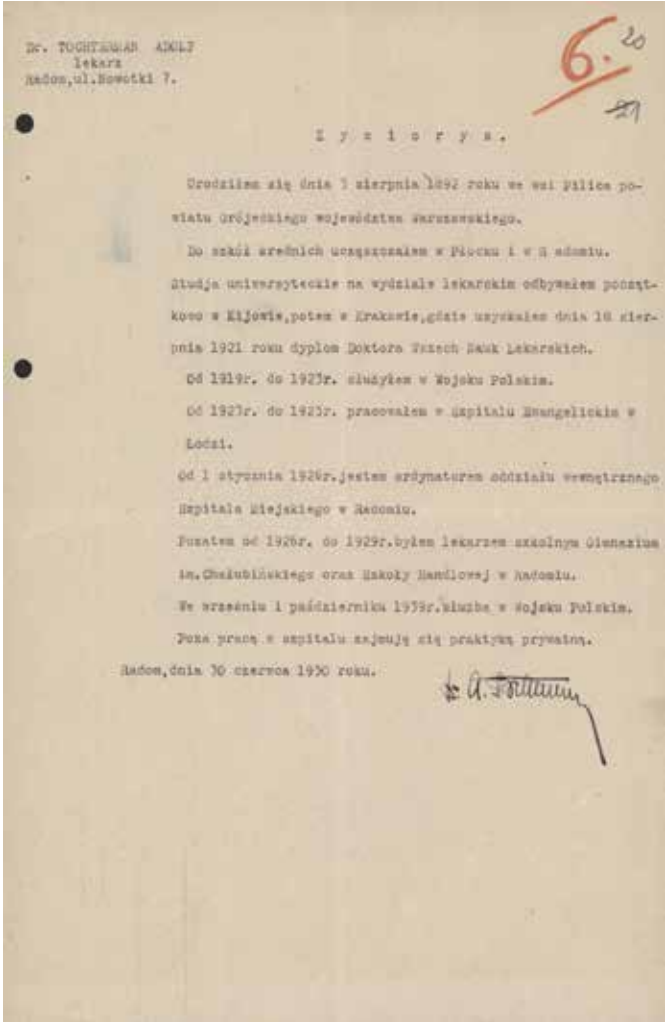
APR, Wojewódzki Szpital Zespolony w Radomiu, sygn. 33.

Dr Adolf Tochtermann – lekarz internista, społecznik, II połowa XX w.

APR, Wojewódzki Szpital Zespolony w Radomiu, sygn. 33.

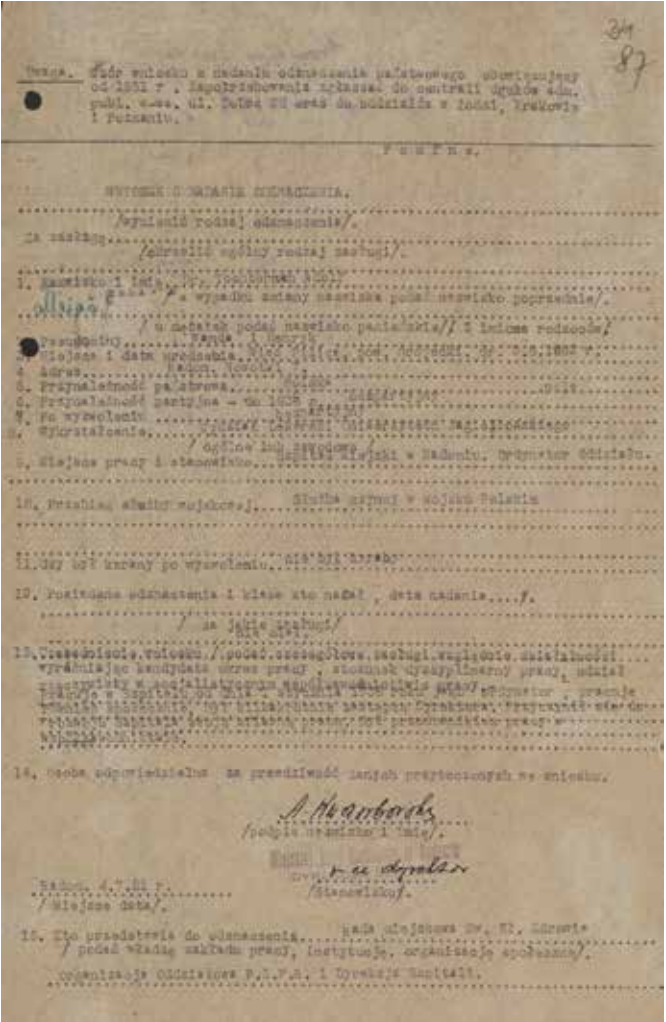
Dr Adolf Tochtermann, połowa XX w.

APR, Wojewódzki Szpital Zespolony w Radomiu, sygn. 33.

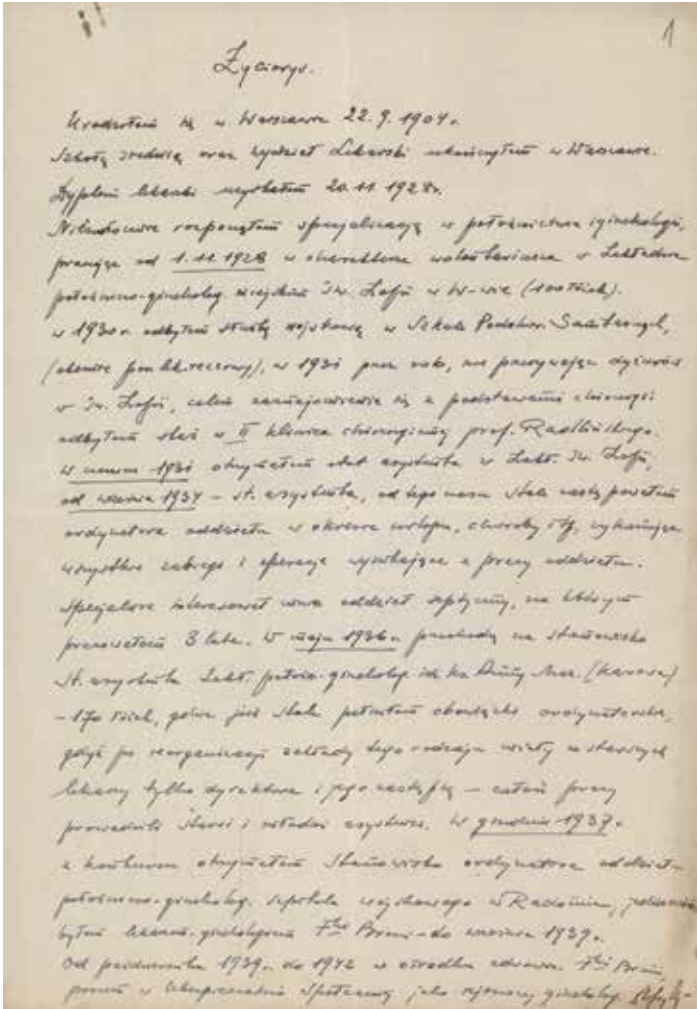
Życiorys dr. Adolfa Tochtermana, 1950 r.

APR, Wojewódzki Szpital Zespolony w Radomiu, sygn. 33.

Wniosek o nadanie odznaczenia państwowego dr. Adolfowi Tochtermanowi, 1951 r.

APR, Wojewódzki Szpital Zespolony w Radomiu, sygn. 33.

Życiorys lekarza Eugeniusza Szyllinga, 1949 r.

APR, Akta miasta Radomia, sygn. 2792.

Kopia fotografii dr. Eugeniusza Szyllinga, XX w.

APEA

Bibliografia

Źródła:

- Akta miasta Radomia
- Akta notariusza radomskiego Przychodzkiego Wacława
- Archiwum Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Radomiu
- Bank Związku Spółek Zarobkowych Oddział w Radomiu
- Dyrekcja Szkolna w Radomiu
- Gimnazjum Męskie w Radomiu
- Hipoteka miejska miasta Radomia
- Inspektorat Szkolny w Radomiu
- Naczelna Rada Starszych Ludności Żydowskiej Dystryktu Radomskiego w Radomiu Dział Dowodów Osobistych
- Prokurator Specjalny Sądu Karnego w Lublinie Ekspozytura w Radomiu
- Rada Opieki Społecznej Guberni Radomskiej
- Rząd Gubernialny Radomski (nr zespołu 45)
- Rząd Gubernialny Radomski (nr zespołu 46)
- Rys historyczny Kościoła Ewangelickiego w Radomiu, lata 1926-1938 (Biblioteka Archiwum Państwowego w Radomiu)
- Sąd Okręgowy w Radomiu (nr zespołu 448)
- Sąd Okręgowy w Radomiu (nr zespołu 1596)
- Urząd Wojewódzki w Radomiu
- Wojewódzki Szpital Zespolony w Radomiu
- Zarząd Rolnictwa i Dóbr Państwowych Guberni Radomskiej, Kieleckiej, Lubelskiej, Siedleckiej
- Zbiór afiszów, plakatów i druków ulotnych do 1939 roku

- Zbiór afiszów, plakatów i druków ulotnych po 1945 roku
- Zbiór ikonografików
- Zbiór kart pocztowych
- Zbiór materiałów różnej proveniencji od XIII do XXI wieku
- Zbiór rodziny Walerego Przyborowskiego

Opracowania:

- Ewangelicy w Radomiu i regionie (XVI-XX w.). Studia i materiały pod redakcją Jarosława Kłaczkowa, Radom 2007
- Kłaczkow Jarosław, Historia Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Radomiu, Toruń 2005
- Kłaczkow Jarosław, Historia Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Radomiu (1826-2009), Toruń 2010
- Radom trzech wyznań. Historia miasta od zaborów do wybuchu II wojny światowej, katalog wystawy, teksty i opracowanie: Ewelina Majsterek i Dorota Kitlas, Radom 2017
- Świerczyńska Monika, August Schnierstein. Największy przemysłowiec radomski I połowy XIX wieku, Radom 2009
- Strona internetowa Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Radomiu i Kielcach, <https://radom.luteranie.pl> [dostęp:18.03.2026]

Wykaz skrótów:

- APR - Archiwum Państwowe w Radomiu
- APEA - Archiwum Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Radomiu

ARCHIWA
PAŃSTWOWE
ARCHIWUM PAŃSTWOWE W RADOMIU

ISBN 978-83-979427-1-4

9 788397 194271 >